

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ



# بهارستان طنز

محمد حاجی حسینی

دفتر پژوهش‌های رادیو

۱۳۸۵ آذر

تهران

سیر شناسه:	حاجی حسینی، محمد
عنوان و پدیدآور:	بهارستان طنز/محمد حاجی حسینی؛ به کوشش محمدرضا سهرابی نژاد؛ [برای] دفتر پژوهش‌های رادیو.
مشخصات نشر:	تهران: طرح آینده، ۱۳۸۵
مشخصات ظاهری:	نه، ۲۴۶ ص.
شابک:	۹۶۴-۸۸۲۸-۲۴-۵
پاداگفتگو:	فیبا
موضوع:	شعر فارسی -- قرن ۱۴
موضوع:	شعر طنزآمیز -- قرن ۱۴
شناسه افزوده:	سهرابی نژاد، محمدرضا
شناسه افزوده:	صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش‌های رادیو، دفتر پژوهش‌های رادیو
ردیه بندی کنگره:	۱۳۸۵ ب ۴۱۶ الف / PIR ۸۰۱۲
ردیه بندی دیجیتی:	۸۰۱۲/۱/۶۲
شماره کتابخانه ملی:	۸۵۳۴۷۸۴



نام کتاب: بهارستان طنز  
نویسنده: محمد حاجی حسینی  
به کوشش: محمدرضا سهرابی نژاد  
حروفنگار: اعظم محمودی  
طرح روی جلد: مهدی بخشانی  
ناشر: طرح آینده  
نوبت چاپ: چاپ اول  
شماره پروهنه: ۴۸۰  
تاریخ انتشار: آذر ۱۳۸۵  
شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه  
 بها: ۱۵۰۰۰ ریال  
تهران، خیابان ولیعصر، خیابان جام جم، صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران،  
ساختمان شهدای رادیو      تلفن: ۰۲۱-۶۷۷۰۸۲۲۰      نمبر: ۲۲۰۵۲۲۰۲

هر گونه استفاده کلی منوط به اجازه کتبی از اداره کل پژوهش‌های رادیو می‌باشد.

## پیش‌گفتار

حمد و سپاس خداوندی را سزاست که این بمنه را، «مُرْسَلٌ» و صاحب «کتاب» کرد. البته امر نشر این کتاب، محقق نمی‌شد مگر با عنایت خاص جناب دکتر حسن خجسته، معاون محترم صدا و یاری همکاران اداره کل پژوهش‌های رادیو، که بدین‌وسیله برخود فرض می‌دانم از همه این بزرگواران تشکر و قدر دانی کنم. و اما بعد... کتابی که پیش روی شماست، گزیده ۶۱ سال کار ادبی بندۀ (۱۳۲۴-۱۳۸۵) در حوزه طنز است که سی و پنج سال آن (۱۳۵۰-۱۳۸۵)، کار مداوم در رادیو با برنامه‌هایی نظر صبح جمعه‌با شما، عصر جمعه، عصر پنج‌شنبه، راه شب و... همزمان با مطبوعاتی نظری توفیق، خورجین، گل آقا، طنز پارسی و... بوده است. چاپ این کتاب‌ها (بهارستان طنز، بحر طویل، فال حافظ و مهاجرت) سرگذشت غم‌انگیزی دارد که بماند. ولی وظیفه خود می‌دانم که از زحمات ادیب ارجمند جناب آقای حسین آهي و استاد احمد کرمي تشکر کنم که هر یک برای این کتاب، در حد توان خود رزحمت کشیده‌اند: «جزاکُمُ اللَّهُ خَيْرًا». بزرگان گفته‌اند «کار را که کرد آنکه تمام کرد». به سامان رساندن این چهار کتاب سرگردان، نتیجه زحمات بی‌دریغ، خالصانه و مستمر دوست و همکار عزیزم شاعر گرامی آقای محمدرضا شهرابی نزد است که اگر همت ایشان نبود این کتاب‌ها به زیور طبع آراسته نمی‌شد. بدین‌وسیله مراتب تشکر و قدردانی مخصوص خود را از این عزیز ابراز می‌دارم. به هر حال گزیده ۶۱ سال کار قلمی من، پیش روی

شما مردم آگاه دل و نجیب است که در آن کوشیده ام با فکاهه و طنز، خاطر تان را شاد و لبستان را خندان کنم و شاید باری از مشکلاتتان بردارم، و این آثار «ران ملخی پیش سلیمان طبع و معرفت شما» آوردن است. ضعف های آن را به چشم اغماس پنگرید که این «پیر طنز» ره توشه ای بهتر از این، پیشکش نداشت! باقی بقايان!

محمد حاجي حسينى

مرداد ۱۳۸۵

## ای قلم

با تو در را نوشتن، سالها و سالها  
رفتام شادی کنان، فرسنگ فرسنگ ای قلم

با تو گاهی می نوشتم خط زیبایی چو ماه  
گاه خطی می نوشتمن مثل خرچنگ ای قلم

خستگی در تو نمی دیدم، ولیکن گاه گاه  
می شد از زور نوشتن مغز من منگ ای قلم

با تو خوانا می شد این خط کچ و ناخواندنی  
صلح بوده بین ما، نه فتنه و جنگ ای قلم

بر خلاف بعضی از آن دوستان بی وفا  
باوفا و مهریان بودی و یک رنگ ای قلم

سالها با نظم و نشری استقادی، دلنشین  
بر خطا کاران زما شد عرصه ها تنگ ای قلم

طی این پنجاه ساله، می نوشتمن روز و شب  
در نوشتن ها نبودی لحظه ای لنگ ای قلم

تا نفس دارم، همیشه با تو هستم روز و شب  
نوشی جان تو نخواهم کرد اردنگ ای قلم

### ماه رمضانه

ماهی که عزیز است و به شیرینی جانه  
 ماه رمضانه  
 محبوبیتش در همه جا، ورد زبانه  
 ماه رمضانه  
 ماه طلب مغفرت و ترک گناهه  
 ماهیست، که ماهه  
 ماه برکت، ماه خداوند جهانه  
 ماه رمضانه  
 خوبست که لوطی صفتی پیشه نمایی  
 کاری بگشایی  
 گر جیب تو پُر پول، به عکس دگرانه  
 ماه رمضانه  
 بر آنکه ضعیف است، توانی برسانی  
 نانی برسانی  
 نانی به فلان سفره که بسی قاتق و نانه  
 ماه رمضانه  
 نشکن دل مردم رو اگر نیمچه رئیسی  
 با قمیز و فیسی  
 همت کنه و در رو انصاف بکوشه  
 عکس آقا موشه  
 گر کاسبه و، شیفتة سود کلانه  
 ماه رمضانه

القصه، ازین ماه کند ترک کلکها  
فحش و متلکها  
«چیزی که عیانست، چه حاجت به بیانه»  
ماه رمضانه  
چون « حاجی حسینی » بشود ساده و، رو راست  
یکرنگ چنان ماست!  
آن کس که دلش پیرهن رنگرزانه  
ماه رمضانه!

### عید فطر مبارک

رفت ز پیش مسلمین، ماه عزیز رمضان  
ماه عنایت و دعا، ماه صفائ قلب و جان  
ماهی که کلی دک می‌شه، معصیت و گناهمان!  
ماهی که پیش مؤمنین، فرشته هست و ملکه

**عید عزیز فطر ما، میون عیدها تکه  
مبارکه، مبارکه، مبارکه، مبارکه!**

گلاباجی جون عیده، یاشو، سموارو، روشنش بکن  
کم کم برنج و ذم بکن، لبریز روغنش بکن!  
قابلمه رو بپیر خورش، سبزی و پُشنش بکن  
غصه نخور که یخچالت، بدون گوشت شیشکه

**عید عزیز فطر ما، میون عیدها تکه  
مبارکه، مبارکه، مبارکه، مبارکه!**

گرسنگی توم شده، معده رو رویه را بکن!  
غذا بده این ارزونیه، بخر بیبر، صفا بکن!  
نق زدنم حدّی داره، پَیَّم برو حیا بکن  
نگو گرونی «دولک» و، هیکل ما چون «الکه»

**عید عزیز فطر ما، میون عیدها تکه  
مبارکه، مبارکه، مبارکه، مبارکه!**

از دست این گرونی‌ها، ما که همیشه روزه‌ایم  
تو مكتب غذا خوری، رد می‌شیم و، رفوزه‌ایم  
به اصطلاح بچه‌ها، شیرجه میون کوزه‌ایم  
هیکلمون ز لاغری، چو، پای « حاجی لکلکه»

**عید عزیز فطر ما، میون عیدها تکه  
مبارکه، مبارکه، مبارکه، مبارکه!**

عیده، ولی هُل نشی و حمله به هر غذا کنی  
معده رو عین یاتیل و، تاگار و بشکه‌ها کنی  
به قول معروف که می‌گن پیترکی رو صدا کنی  
معده رو هی پُرش نکن، خیال نکن که قُلکه

عید عزیز فطر ما، میون عیدها تکه  
مبارکه، مبارکه، مبارکه، مبارکه!  
عیده و با خلوص دل، برای ما دعا بکن  
دعای تیبا خوردن گُل گرونی‌ها بکن  
دعا برای بسی یوله، برای بینوا بکن  
که معدشون ز گشنگی، خالی به مثل ڈنکه

عید عزیز فطر ما، میون عیدها تکه  
مبارکه، مبارکه، مبارکه، مبارکه!

## تبریک سال نو

دوستان سال نو مبارک باد

کامتان مثل نقل ویشمک باد  
هیکل کوچک و درشت شما

در لباس تمیزان تک باد  
گونه پاکستان ز شادی عید

سرخ و رنگین تر از آواشک باد  
نان شیرینی ظرفی شما

در شب عید قدر توک باد  
ئے جیب کت شما الان

کوبین مرغ و گوشت شیشک باد  
جمعتان جمیع و قلبهاش شما

گرم چون خطہ گنارک باد  
غصہ سال کھنہ هر چہ که هست

دستجمعی ز قلبتان دک باد  
چون هجوم آورند مهمانها

کارتان دوستانه پاتک باد  
پولهای شما به سال جدید

داخل بانک و کیف و قلک باد  
داخل خانهتان اگر بنائست

سنگ و سیمان و خاک و آهک باد  
تسوی گلدان میزان هر روز

سنبل و ارغوان و میخک باد

داخل سفره تان به وقت ناهار  
دیزی گوشت و نان سنگک باد  
دلтан پر نشاط و، روی شما  
دور از مشت و سیلی و چک باد  
توی ماشینتان به وقت سفر  
در کنار زایستان، جک باد  
پُرتان عین گاو، گُنده شود  
چوجه تان چاق تر، ز اردک باد  
توی استخر شادی و خنده  
کارتان جست و خیز و، پشتک باد  
بر سر دشمنان دین و، وطن  
روز و شب بمب و توپ و موشک باد  
بر دو چشم شما اگر کم سوست  
همچنان چشم بنده عینک باد

### تبریک

سال نو، کام شما شیرین باد  
 نقل و شیرینی و سوهان شما  
 دهن و بینی اطفال شما  
 باخت آباد و به هر شاخه آن  
 کشت تو سبزتر از پوست خیار

سال نو، در همه جا، در هر حال  
 قلبت از لطف و صفا ویاکی  
 صورت و «ابرو» و پیشانیان  
 تخم مرغ تو کشاورز عزیز

همچنان خربزهات سنگین باد  
 گندمت قد بکشد تا به فلک  
 خوشة گندم تو زرین باد  
 عایدات برود هی بالا

سفره عید شما رنگین باد  
 از «قم» و «ارومیه» و قزوین باد  
 دور از عطسه و از فین فین باد  
 «بللیل» و «قمری» و «بلدرچین» باد  
 ایضاً از لاله و گل آذین باد  
 بر شما مثل عسل، شیرین باد  
 عینه گلشن فروردین باد  
 دور از اخم و چروک و چین باد  
 همچنان خربزهات سنگین باد  
 خوشة گندم تو زرین باد  
 خرج و برجت به عوض پایین باد

## عید و بهار

بین یک خانواده در شب عید	بحث شد تا چه کار باید کرد
اولی گفت بهر مهمنها	نُقل و پشمک قطار باید کرد
دومی گفت شاد باید بود	پسروی از بهار باید کرد
گاه چون بلبل و گهی چو کلاغ	خواند و هی قار و قار باید کرد
سومی گفت عین آهوها	رو سوی کوهسار باید کرد
چارمی گفت چای راشب عید	واقعاً مایه دار باید کرد
پنجمی گفت از گرانیها	صبح تا شب هوار باید کرد

## بهاریه و شهرداریه!

وقت پخش ترانه بسلیل  
آب پاشی میان میدان‌ها  
شده گل کار فرز و، زبر و زرنگ  
درب و داغان کند همی، آن را  
سریال «پکن پکن» دارد!  
لایقش هست، نمره سیصد  
صاحب ذوق و یال و کویال است  
که به زعمش قشنگ و شرین است  
خشتکی، روی خشت، بگذارد  
انگولک در فلان زمین بکند  
طاق و دیوار را کند ویران  
این چنین مخفیانه، تاخته‌اید!  
وین عمل نایست و بَد باشد  
مثل فرهاد کوهکن، بکند!  
می‌شود با هجوم ما، ویران!

نویهار است و، وقت رونق گل  
وقت گُل کاری خیابانها  
شهرداری درین بهار قشنگ  
می‌گند روز و شب خیابان را  
یک سپه، مرد تیشه زن دارد  
نیست این کار شهرداری بَد  
شهرداری همیشه فعال است  
کار نان دار دیگرش این است  
هر کسی عزم ساختن دارد  
بی اجازه اگر چنین بکند  
می‌رود با سپاه رفتگران  
که چرا بی اجازه ساخته‌اید  
این زمین فاقد سند باشد  
بی اجازه کسی که تیشه زند  
طبق قانون و طبق بند فلان

### فصل گل!

فصل گله، بر باغ و چمن کن گذر آلات  
 بنشین بغل گل، میث مرغ سحر آلات!  
 با چهچه مرغ چمن و، باد بهاری  
 چون سبزه تکانی بدء بر اون کمر آلات!  
 مثل آقا قورباغه بیچاره نباشی  
 این گوشه و اون گوشه، ز غصه دم آلات!  
 بعله، می دونیم وضع گرونی رو به راهه  
 هی می بزه پول از کف تو، چون فن آلات!  
 فصل گل و، ایام دل افروز بهاره  
 از غصه بیشه درآور، پدر آلات  
 گور پدر قند و شکر، از لب و «لوچه»  
 با خنده سرازیر بکن، هی شکر آلات!  
 قلاuded دنیا رو ولش کن یره گمشه  
 دنیا چی چید؟ رنج و غم و، دردسر آلات!  
 حیفه الکی عمر گرونايه، تلف شه  
 وقتی که نداری تو ز فردا، خبر آلات!  
 این روزها به ابروی کمونی گره ننداز  
 بیوسته بزن بر سر غمها، تشر آلات!

### شادی رو میزونش کن

اردیبهشته پاشو، برو تو خط شادی  
 نذار بشه ز غصه، هیکل تو مدادی!  
 روشن بکن دلت رو، چون نور بامدادی  
 تیبا بزن به غم‌ها، به سبک مشدی هادی  
 اخمهارو هی فوتش کن، عین چراغ بادی  
 «خاطر» و، شاد و خرم، عین گلستونش کن

### غضه رو داغونش کن، شادی رو میزونش کن

نذار بنای شادی، فوری بشه کلنگی  
 نیستش میون دنیا، چیزی به این قشنگی  
 تکه عروس شادی، ز لطف و شوخ و شنگی  
 نگهدارش همیشه، با کلک و زرنگی  
 به راه شادی خوش نیست، نه تبلی، نه لنگی  
 آسمون دلت رو، ستاره بارونش کن

### غضه رو داغونش کن، شادی رو میزونش کن

اردیبهشته بَهْ بَهْ! موسوم نعنا پونه  
 به گیوان شادی، بزن همیشه شونه  
 میون کوچه بازار، در سر کار و، خونه  
 حتی میون زاغه، حتی میون لونه  
 در ره شوق و شادی، خوبه بشی نمونه  
 صفا بدء به قلبت، باعهای میگونش کن

### غضه رو داغونش کن، شادی رو میزونش کن

### یادم رفت!

بس که در خانه بمانند، سفر از یادم رفت  
شیوه گردش و گشت و دَّر از یادم رفت  
شده خرج سفر از بس که فراوان و گران  
مشهد و بابل و شام و قَطْرَ از یادم رفت  
گوشم از بوق اتولها دگر از کار افتاد  
نغمه دلکش مرغ سحر از یادم رفت  
زان همه ظلم و خیانت که شنیدم از «صرب»  
داستانهای درخت و تُبر از یادم رفت  
پیش من شد عمل هیتلر و چنگیز، حقیر  
وان همه ظالم بیدادگر از یادم رفت  
توی هر منطقه، با این لگد اندازی‌ها  
لگدگاو نر و «کُرَه خر» از یادم رفت  
آن چنان خم شدم از بار گرانی، که دگر  
داس مشدی حسن برزگر از یادم رفت

### کلاش رفته بالا

فلانی چون شده پولدار و دارا

کلاش رفته بالا

شده چون عایداتش شیش لا پهنا

کلاش رفته بالا

اگر چه روز اوّل بینوا بود

چنان الان ما بود

شده از مال این مردم توانا

کلاش رفته بالا

فلان بقاله، اون چند ساله جنگی

که جاید با زرنگی

شده الان جناب تاجر آقا

کلاش رفته بالا

باز بفروشه وضعش «روبه را» شد

ازون کمپانیا شد

فقط داره چی؟ صد کاخ و، ویلا

کلاش رفته بالا

تعاون چی که خارج شد ز جاده

ز سوء استفاده

شده دارای صد انبار و، کالا

کلاش رفته بالا

حسایی محتکر چاید، آن گاه

به ما خنديد قاه قاه

شده قارون بدون بوق و، کرنا  
 کلاشن رفته بالا  
 یکی شد «خیرخواه» و، شد حمایت  
 به جیب زد بی نهایت  
 فلینگ و بست و رفتش ینگه دنیا  
 کلاشن رفته بالا  
 فلان آقا که یک نیمچه رئیسه  
 عجب بر باد و فیسه  
 نداره مرحومت با «زیردستا»  
 کلاشن رفته بالا  
 اگر چه صاحب قفل و، کلیده  
 ولیکن تپریده!  
 ز مرز وعده امروز و فردا  
 کلاشن رفته بالا  
 سر ملت زهر شیاذ پیشه  
 کلا رفته همیشه  
 ولیکن دم کلفت دم کلفتا  
 کلاشن رفته بالا

### بعضی‌ها اینجورین

بعضی‌ها سُب تا غروب بد می‌گن و نیش می‌زن  
نیش به همکار و به دوست و رفیق خویش می‌زن

«غوره خو» هستن و هی طعنه به کیشمیش می‌زن  
بله، با نیش زدنا، «کرڈمی» و زنبورین

### بعضی‌ها اینجورین / بعضی‌ها اینجورین

بعضی‌ها در چمن لطف و صفا گل می‌کن  
اون در کیسه لوطی‌گری رو شُل می‌کن  
میون باغ صفا، لانه چو بلبل می‌کن

می‌یاشن نور صفا، عین چراغ زنبورین  
بعضی‌ها اینجورین / بعضی‌ها اینجورین

بعضی‌ها تا می‌تون به این و اون سر می‌زن  
سر به اون خاله و عمه و برادر می‌زن

طرف دوستا، رفیقا، فامیلا پر می‌زن  
بعضی‌ها بی مهرن و همیشه فکر دوریین

### بعضی‌ها اینجورین / بعضی‌ها اینجورین

بعضی از این رؤسا از زور باد، بادگشکن  
بعضی‌ها خیلی خوبن، بعضی‌ها خیلی گلگن

بعضی‌ها لا یقی استقادن و غسلغلکن  
بعضی‌ها سمبیل دوز و کلک و ناجورین

### بعضی‌ها اینجورین / بعضی‌ها اینجورین

### مرشد زورخانه در صف شیر

ها گرگ و میش است و یک صبح زود  
شیش و خُردہای، بعله، در این حدود  
که ما، در صف شیر فرخنده پی  
همه ایستادیم، هی، هی، همه هی  
آبر صف بسی قالها قیل هاست  
به صف اندرون نیز، زنبیل هاست  
یکی می زند پشت هم چُرت ها  
یکی رفته خمیازه اش بر هوا  
یکی اخم می بارد از روی او  
گره هاست بر چفت ایروی او  
یکی خورده سرما، کند سرفده  
به آهنگ قدقددا، قدقدا  
همه آمده توی صف با شتاب  
ولی شخص شیریست در خانه خواب  
خلاصه صف شیر رؤایه  
درامی گُرمیک و تماشایه  
ala شیر گیران صف آشیان  
دربن صبح صادق ز پیر و جوان  
همه با دلی شاد ورزش کنید  
چو بیکار هستید نرمش کنید

**چه کنم، کارگرم**

بنده یک خانه به دوشم، پکرم، در به درم

چه کنم، کارگرم

بله، از دست گرانی، پکر اندر پکرم

چه کنم، کارگرم

رفتام «تو لک» اگر مثل خروس و اردک

مثل حاجی لک لک،

اگر از دخل کم خویش درآمد پدرم

چه کنم، کارگرم

اگر این کله بیچاره من طاس شده،

شكل کالباس شده!

نیست یک موی سیاهی و سفیدی به سرم

چه کنم، کارگرم

ته کشیده است، اگر قوطی قند بنده

هی به من می خنده!

نیست در قوری اگر جای و به فنجان شکرم

چه کنم، کارگرم

چادر و روسری اش کهنه شده دختر من

می زند بنق، سر من

یا اگر مثل خودم کفش ندارد پسرم

چه کنم، کارگرم

اگر از غصه مدادی شده این هیکل من

همچنان مشدی حسن

یا سیا سوخته چون اهل کویت و قطرم  
چه کنم، کارگرم

توی میدان گرانی شدهام خُرد و خمیر  
عینهو خرده پسیرا

نفله شد نیزه و شمشیر و تفنگ و سیرم  
چه کنم کارگرم

دلخورم جان تو از دست بُن کارگری  
بُن خیطی، پکری

دائماً در پسی آن، در همه جا دربه درم  
چه کنم، کارگرم

### سال میمون

آقای خودم! شد سال میمون  
کامت باشه شیرین عین قندون  
عید آمده با ماو مبارک  
ماهی که میون ماهه است تک  
این روزها توی کلاس روزه  
بپا عزیزم نشی رفوازه

\*\*\*

آی محتکره! لعنت علیکم  
رنج و غصه و محنت علیکم  
بشه دیگه، احتکارو، ول کن  
اون دوز و کلک رو، زیر گل کن  
نه «دم» میمونه برات و، نه «سم»!

\*\*\*

آی هموطنم! سلام علیکم  
در جاده بد اخمی نشی گم  
اردنگی بزن به غصه و غم  
سارنگ دیزیریم دارام، دیزیریم زم!  
هر روزه برو به باغ شادی

\*\*\*

آقای خودم! نوروز رسیده  
یعنی سال کنه ور پریده!  
شادی ز بهار و گل طلب کن  
وقات خودت رو چون رطب کن  
باز کن نیشتوبه مثل بنده

\*\*\*

آقای خودم! فصل گل آمد  
خُلبازی و عشق ببلب آمد  
با ساز نسیم میون صمرا  
بروانه می ره شیرجه رو گلها  
شادی بکن و ژپل مُپل باش!

\*\*\*

آی صاحبخونه! ایام نوروز  
از غصه شیرینی نشی قوز  
وقتی مهمونه، می خوره می پاشه  
قطی نکنی چو آش ماشه!  
نگذار که بگن تَدید بَدیدی  
میزت رو غلط کردی که چیدی!

\*\*\*

وقتی توی میوه‌ها می‌شی گم  
هر چه دم دستته آلمون  
این معدته، نیست «گاله ماله!»

مهمون جون من! سلام علیکم  
رحمی به خودت بکن عزیز جون  
سوگند به آش کشک خاله

\*\*\*

این جوری نباش میون مردم  
توی لوطیا بیا و گُل کن  
زین شادی، دی دیم، دارام، ددک کن

آی «خسیس خان» سلام علیکم  
تو میلیاردی کیسه رو شُل کن  
بر مردم بینوا کمک کن

## ضررها!

از ستم یار، ضرر می‌کنم  
 گر بزند قار، ضرر می‌کنم  
 داخل انبار، ضرر می‌کنم  
 داخل بازار، ضرر می‌کنم  
 از در و دیوار، ضرر می‌کنم  
 یومیه صد بار، ضرر می‌کنم  
 گویم از این کار، ضرر می‌کنم

از دل غمخوار ضرر می‌کنم  
 آقا کلاگه، روی شاخ چنار  
 جنم اگر باد کند مدتی  
 گر نکند باد و ترقی کند  
 از کره و خامه و سرشیر و شیر  
 بنده، ز هر چیز زیان می‌دهم  
 تا که نگیرند ز من مالیات

## غم و شادی

رفیق خنده باش و شادمانی  
همیشه تا توانی خنده رو باش  
بکن دک غصه‌های بیش و کم را  
بکن شمشیر شادی، بهر او تیز  
بزن مُشت و لگد بر پیکر او  
زند بر راندمان کار تیبا  
شوی از رخوت و سستی فراری  
شوی خوشحال‌تر از حاجی فیروز  
به دوش دل گذازد روز و شب بار

به غم تیبا بزن تا می‌توانی  
همیشه با غم و غصه همو، باش  
بزن اردنگی جانانه، غم را  
اگر غول است غم با او درآویز  
بزن با گُرز شادی بر سر او  
بله، ناراحتی‌ها، رنج و غم‌ها  
اگر دخل غم خود را بسیاری  
شوی در کارها همواره پیروز  
بکاهد غصه، از کیفیت کار

\*\*\*

بگویم بمنه در اینجا و آنجا  
حواست را بکن در زندگی جم  
میان راو کوشش‌ها نمانی  
علاج این همه درد است خنده  
اگر سُر خورده‌ای در چاله چوله  
اگر وضع تو چون مستکبران نیست  
اگر صد مرتبه افتاده بارت  
پیپر در باغ شادی چون پرنده  
گیره از ابروan خود بگُن وا  
شوی منون زخویش و راضی از خویش  
رسد کم کم به آن ماه و ثریا  
به پیش آن مدیرت رو سفیدی  
شوی راضی زکار و همت خویش

اگر یک مثنوی در ذمّ غم‌ها  
به جان تو برایت گفته‌ام کم  
اگر خواهی که کارآمد بمانی  
بگوشی جان شنو فتوای بمنه  
اگر پیچیده‌ای در قرض و قوله  
به کام تو اگر کار جهان نیست  
اگر کلی گیره خورده به کارت  
به گوشی جان شنو فتوای بمنه  
بزن تیبای جانانه به غم‌ها  
بله، کار تو با شادی زَوَّد پیش  
زَوَّد هی راندمان کار بالا  
همیشه خالق کار مفیدی  
بله، کار تو با شادی رود پیش

## اخلاق برای همه

غیبت...!

می شود تا که با تو هم صحبت  
می نماید زبان او حرکت  
به زمین و زمان زند ضربت:  
حیف آن مال و آن همه ثروت  
شوهرش تبل است و بی غیرت  
ساکن روستاست «مش رحمت»  
در کجا؟ در ولایت غربت!  
ژست می گیره تازگی، «عزت»  
آن همه فقر و آن همه ذلت!  
صاحب آن مقام و آن شهرت  
آن که در ناز هست و در نعمت!  
چیست این خوی ناروا؟ غیبت  
گیوه را ور بکش، بکن همت!

«یقعلی» طبق شیوه و عادت  
همچنان فرفره درون دهان  
با زبانی که هست یاوه سرا  
«چه گدازده است اصغرخان  
«مه لقا» را میان صف دیدم  
گوشه گیر است و بی سلیقه شده  
صاحب خانه ای شده محمود  
مرده شور، آن قیافه را ببرد  
رفته یادش گدایی باباش  
شد فلانی چرا به این زودی  
جان تو، آه در بساط نداشت  
غیر بسیماری «نظر تنگی»  
بهر «ناک اوت» کردن این عیب

### اندر خواصِ جلسات

بعد از این شیرجه بزن شیرجه تو حوض برکات  
جلسات آی جلسات

وقتِ تو صرف نگردد به قطارِ کلمات  
جلسات آی جلسات

دور آن میز دراز تو که جمع‌اند همه  
مثل شمعند همه!

پُر و خالی شود آن میز ز چای و شکلات  
جلسات آی جلسات

چانه‌ها گرم شود از سخنِ ریز و درشت  
میز لبریز و درشت

صحبت از «بورکینافاسو» شود و از گنجرات  
جلسات آی جلسات

آن یکی دم زند از خاصیتِ چایی داغ  
پای منقل، توی باع

آن یکی داد سخن می‌دهد از توت هرات  
جلسات آی جلسات

آن یکی گوید اگر خورده شود بیست تا خیار  
همره چند تا انار

لازم‌هه پشت سرش خوردن ده کیلو نبات  
جلسات آی جلسات

این یکی گوید اگر ده کیلو نان کردی خرید  
نان آن آرد سفید

پسخورش زود که نانت نشود زود بیات  
جلسات آی جلسات

جلسات آی جلسات

## «دو شغله بودن کارمندان دولت ممنوع اعلام شد.» جراید

[با حفظ سمت!]

با حفظ سمت، شما مدیری	گفتند بهم یک نفر از این پس
در شعبه واردات شریری	مسئول امور «کشک سایی»
در شرکت صادرات قیری	با حفظ سمت، مدیر عامل
در شرکت محمل و حریری	با حفظ سمت، رئیس هیئت
سر دفتر گندم و خمیری	با حفظ سمت، میان سیلو
در کنگره پیاز و سیری	با حفظ سمت، مدیر مسئول
با حفظ سمت، شما دبیری	در مجمع بحث رتب گوجه
در کار و تلاش، بی نظری!	صد شغل دگر اگر بگیری
کز کار، نتیجه‌ای نگیری!	با این همه پست‌ها، مهم نیست
گردیده که چند پیشه‌گیری	گفتند ولی دوباره ممنوع
ملغی شده‌ای برادر من!	احکام شما، تمام، فعلن

### تحریم اقتصادی

گردن کلفت دوران، از روی بد نهادی  
کرده علم دوباره، تحریم اقتصادی  
این نقشه کلینتون، دانی چگونه باشد؟  
در رهگذار طوفان، باشد چراغ بادی!

### دستمو برنگردون

چایی و عده رو بخور، ریختم برات تو فنجون  
 دستمو برنگردون  
 اینده غُر نزن به ما، نباش به مثل غلیون  
 دستمو برنگردون  
 وعده کار وقتی می دم، همیشه هر جا هستی  
 بشکن بزن دو دستی  
 بشکن جانانه بزن خوشحال و شاد و خندون  
 دستمو برنگردون  
 یه کار چیه، به جون تو هزار تا کار قطاره  
 تو کار خونه، اداره  
 کارهای خوب پیدا می شه برای تو چه آسون  
 دستمو برنگردون  
 وعده مسکن که می دم، وعده من یه روزهست  
 بد قولی ها رفوزهست  
 مسکن باب طبع تو، پیدا می شه چه آسون  
 دستمو برنگردون  
 وقتی که کار و مسکن، با وعده روبه را شد  
 باغ تو با صفا شد  
 بليل ازدواج تو، فوری می شه غزلخون  
 دستمو برنگردون  
 حرف گروني رو نزن، به جان داریه دنیک  
 گروني ها می شن دك

و عده ارزونی می دم، زود می شه جنسا ارزون  
دستمو بر نگردون

هی میون خواب های من، و عده ادامه داره  
همیشه بر قراره

جاریه و عده های من، عینه رو د کارون  
دستمو بر نگردون

« حاجی حسینی » می دونه، من چه شکوهی دارم  
ز و عده، کوهی دارم

این و عده ها ارزش دارن عینه گنج قارون  
دستمو بر نگردون

## تفسیر سیاسی

## کشتار صدام

باز هنگام پوز خسته آمد

وقت یک خسته بلند آمد

خسته با طرز، قاه، قاقه، قاه قاه

به چنین رو سیاه کاخ سیاه!

چند سال گذشته چون در چین

شورش آمد، یواش و یاور چین

گشت بر ریا تظاهراتی چند

شد صدایها بلند و باز بلند

عدهای کشته، عدهای داغون

مثل «چون چانگ و چان چی، چی چین چون!»

رحم «ریگان و بوش<sup>۱</sup>» شد جنبان

کک شان رفت داخل تنبان!

اولتیماتوم به چینیان دادند

اعتراضی به این و آن دادند!

که اگر در تظاهرات چین

کشته گردند چینیان همچین

چین به زیر فشار خواهد رفت

چون شتر زیر بار خواهد رفت

باز تحریم می‌شود آغاز

می‌پراند زکله برق سه فاز

۱. منظور بوش پدر است.

ما طرفدار رحم و انصافیم  
 دشمن ظلم و جور و اجحافیم  
 حال این بوش خان نالوطی  
 زده خود را به خنگی و شوتی!  
 به تماشا نشسته توی عراق  
 نه زند جیک و نه کند واق واق!  
 شمر بغداد می‌کند کشتر  
 داخل شهرها قطار قطار  
 جوی خون در عراق شد جاری  
 شده خاک عراق گلناری  
 زن و کودک به زیر رگبارند  
 ناتوان و ضعیف و بیمارند  
 کودکان به پناه و به شیرند  
 دسته دسته گرسنه می‌میرند  
 همه در کوه و دشت آواره  
 همه به خانمان و بیچاره  
 دل چون سنگ او، ازین بابت  
 نیست غمگین و نیست ناراحت  
 بله، این شبوة عمو سام است  
 که طرفدار ظلم صدام است

### اندرگرانی خدمات ورزشی

به ورزش روی کن تا می‌توانی  
 ز عهد کودکی یا نوجوانی  
 خوش‌دنبال ورزش‌ها دویدن  
 به میدان‌ها ز هر مانع پریدن  
 بله، ورزش چه دلخواه است و عالی  
 تمام رشته هایش «ایده‌آلی»  
 ولی ورزش، حسابی خرج دارد  
 که خرجش دخل آدم را می‌یارد  
 چه خوبه گیوه‌ها را وَر کشیدن  
 میان میدون فوتبال دویدن  
 اگر خواهی زوی از کوه بالا  
 رسی بر قله آن، دولًا دولًا  
 چه خواهد کوله پشتی، کیسه خواب  
 لباس و چوبدستی، کفش، جوراب  
 اگر داری هوای اسکی بازی  
 که روی دامن کوهی، بتازی  
 چه خواهد از تو، اول چوب اسکی  
 لباس واقعًا مرغوب اسکی  
 شنا خواهی اگر در آب دریا  
 گُنئی باید لباش را مهیا  
 نداری گر لباس و کفشه فوتبال  
 زوی هنگام بازی سخت از حال

اگر خواهی روی سوی دوچرخه  
رقابت‌ها کنی، روی دوچرخه  
اگر چوگان و بسکتبال خواهی  
اگر یک ورزش با حال خواهی  
چه می‌خواهد ز تو، پول فراوان  
که پیدا کردن آن نیست آسان  
بله، آن کس که بی‌پول و ندار است  
ز ورزش واقعاً فکر فرار است  
برای قشرِ خاصی می‌کند صرف  
که اسکی باز باشد روی آن برف  
گران است آن قدر اسباب ورزش  
که بسی‌بوله ببیند خوابِ ورزش  
بله، با جیبِ خالی ژست عالی  
نگردد بازی تو «ایده‌آلی»

### دارایی‌های ما!

جای اقدام و عمل، حرف و سخن داریم ما  
 تا بخواهی، طوطی شکر شکن داریم ما!  
 در ره تولید شیره «خودکفا» گردیده‌ایم  
 شیره‌ها بهر سر مشدی حسن داریم ما  
 جیب و کیف کارمند امتحان پس داده را  
 باز، می‌گردیم و دانم سوء ظن داریم ما  
 تا عزب هستیم، در خرج عروسی مانده‌ایم  
 مُفلس و بیچاره، هنگامی که زن داریم ما!  
 مشکلات زندگی را خوش تحمل می‌کنیم  
 از کلفتی، پوستی چون کرگدن داریم ما!  
 دور تهران، این همه ملک و زمین بایر است  
 قصد ویران کردن با غارت «گَن» داریم<sup>۱</sup> ما  
 دوستانی کاسه بر دست و فقیر و مستحق  
 دشمنانی کینه توز و بد دهن داریم ما!  
 مُشت ما آماده کوییدن مستکبر است  
 هر کجا لازم شود، «دست بزن» داریم ما  
 حرف حق تلخ را با طنز، شیرین می‌کنیم  
 طنز پردازیم، تا جان دربیدن داریم ما

---

۱. شهرداری تصمیم گرفته بود با غارت و تورستانهای کن را مفت و مجانی از کنی‌ها بگیرد.

### اعتیاد

- آنچه هیکل را کند عین مداد  
اعتیاد است اعتیاد
- مسی شود از آن در گیوه گشاد  
اعتیاد است اعتیاد
- آن چه می‌سازد وجودی بی بخار  
اعتیاد است اعتیاد
- از جوانی اهل حال و شوخ و شاد  
آدمی بی بند و بار
- آن چه از یک شخص ساده بی گناه  
اعتیاد است اعتیاد
- می‌دهد تحویل، یک «ابن زیاد!»  
اعتیاد است اعتیاد
- آنچه انسان را کند مثل شتر  
می‌خورد این مفتخار
- مال کبلا جعفر و مشدی عباد  
اعتیاد است اعتیاد
- آنچه کم کم می‌دهد تحویل ما  
مسی کند تحمیل ما
- آدمی بی عرضه و بی اعتقاد  
اعتیاد است اعتیاد
- آنچه بر انسانیت تیبا زند  
چک به خوبی‌ها زند

اعتیاد است اعتیاد	آورد رسم و رسوم قوم عاد
ذرّه ذرّه نم نمک	آنچه صادق را کند اهل کلک
اعتیاد است اعتیاد	می‌کند خان، امین خانه زاد
در لجن یا در لگن	آنچه می‌اندازد توی لجن
اعتیاد است اعتیاد	وَندر آنجا می‌شوی غرق فساد
عکس شاتوت و لبو	آنچه زردت می‌کند عین کدو
اعتیاد است اعتیاد	تا شناسدت به زشتی در بلاد
لایق جنگه مدام	آنچه با آن هست «آتش بس» حرام
اعتیاد است اعتیاد	کرد باید روز و شب با آن جهاد

## گوانی، بی گوانی!

به کام ماست، دیگر زندگانی

گرانی، بی گرانی!

گرانی رفت در دنیای فانی

گرانی، بی گرانی!

بزن بشکن، بخوان شعر و ترانه

گرانی شد فانی

فررا رفستند غممهای نهانی

گرانی، بی گرانی!

نه تنها این گرانی، خیر ندیده

از این کشور رمیده

وَر افتداده است در سطح جهانی

گرانی، بی گرانی!

به فرقش رسنمِ تتعديل کویید

به خود لرزید چون بید

نماند از قدرتش نام و نشانی

گرانی، بی گرانی!

ز شادی دیمبول و دامبول به پا کن

چو قرقاول شنا کن

میان حوض شور و شادمانی

گرانی، بی گرانی!!

### ناشکری

طی شد تمام عمرم، با حسرت و خُماری  
 پایان خط رسیدم، با رنج و بُز بیاری  
 از سیلی زمانه، سرخ است صورت من  
 شادی ندیده هرگز، این چهره اناری  
 سنجیدن درآمد، با خرج، خندهدار است  
 این هست چون خر لنگ، آن چون جت شکاری  
 از حال خنده سازان، یک نکتهات بگویم  
 پاییز را ببینی، با جلوه بهاری!  
 دل‌های خنده سازان، در عین تنگدستی  
 در بانک لطف و خنده، دارد «حساب جاری»!  
 در جهل خویش غرق است، با مدعی مگوید  
 توفیر عَرَغَر خر، با چهچه قناری!  
 ای آن که پشت بتزی فکر پیادگان باش  
 یاد آر گاه‌گاهی، دوران خر سواری!  
 یارب مباد روزی، ما را چنین ببینی  
 از عدل و داد، دوری، با ظلم سازگاری  
 کاری بکن که وقتی، اردنگ زد تو را مرگی  
 بار سفر نبندی، با حال شرمداری!  
 نا شُکری است مشدی، باد هوا که مفت است  
 کم گوی از گرانی کم زن دم از نداری

### گوانی کتاب!

هر چه من بهر خرید تو زدم زور ای کتاب  
 عاقبت پول خرید تو نشد چور ای کتاب  
 داخل استخر عشقت، از نَفَس افتاده ام  
 بسکه چون قورباغه کردم، «قور، قور، قور» ای کتاب  
 دوست دارم به قدر حرفها و نقطه هات  
 در رو عشقت بنالم مثل سنتور ای کتاب  
 قیمت تو هست در قُلدر مآبی، قلچماق  
 بول من از ضعف گردیده است قمصور ای کتاب  
 این چنین که نرخ تو، هر روز بالا می رود  
 وصل تو بی پولها را نیست مقدور ای کتاب  
 کاشکی این کلبه ویرانه، پر بود از کتاب  
 وز شلوغی بود مثل لانه سور ای کتاب  
 چون نشد حاضر شوم در آن نمایشگاه تو  
 بوسه بر جلدت زدم من از ره دور ای کتاب

## وعده!

کله صاف بنده را چون دید  
معترض شد به صافیش، «مَعْلِی»  
که چرا کله پر از مویت  
شد مُشَرَّف به منصب کچلی؟!  
گفتمش چون به قدر موهايم  
وعده‌ها گشته موجب مَجْلِی!

### من باز خریدم

من هم مزه دک شدن از کارو چشیدم

من، «باز خریدم»

بسیار «لغز» از زن و فرزند شنیدم

من، باز خریدم

دبال همین کار که در رفت ز چنگم

با پاهای لگم

یک مدتی البته شب و روز دویدم

من، باز خریدم

هی نامه و هی خواهش و هی «پارتی تراشی»

این بسته ناشی

صد بار از این شاخه به آن شاخه پریدم

من، باز خریدم

از زندگی مادر و بابا و برادر

از خاله و خواهر

هی فرم نمودم پر و هی نقشه کشیدم

من، باز خریدم

از «رنگ رخ» و «وزن» و «قد» و «کار» نوشتم

بسیار نوشتم

گفتم که رفیق حسن و یار حمیدم

من، باز خریدم

القصه پس از کلی مكافات و «دو دور دار»

رفتم به سر کار

اما چه کنم، باز به علّافی! رسیدم  
 من، باز خریدم  
 پول و پله باز خریدی همه شد جیم  
 رام دام، دارارام رسیم  
 در کله فقط صاحب چاردانه شویدم  
 من، باز خریدم

## رُطب خورده

چنین گفت یک شخص مسئول ما  
که وضع گرانی، دلم خون کند  
چرا روز و شب هر فروشنهای  
خریدار را زار و مغبون کند؟!  
وزیر دگر گفت آخر چرا  
تقلب، «زبان باز» ملعون کند؟  
چرا حاجی ارزانی را از وطن  
به سیلی و اردیگ بسیرون کند!  
وزیر دگر گفت جنس گران  
بسی کله را منگ و مجانون کند  
کسی را که چون ماء تابان بُود  
ز اندوه، مانند میمون کند  
وزیر دگر گفت همکار خوب!  
«رطب خورده منع رطب چون کند<sup>۱</sup>!»

---

۱. مصرعی از سعدی.

## ما هم یکیش!

بعضی از بی مایه‌ها شاعر شدن، ما هم یکیش!  
در میان شاعران صادر شدن، ما هم یکیش!  
عده‌ای، رنگی عوض کردند، از روی ریا  
ظاهرآ «خوش باطن و ظاهر» شدن، ما هم یکیش!  
ظلم را دیدند بر مظلوم و، ظالم را نخیر!  
بی تفاوت مانده و ناظر شدن، ما هم یکیش!  
در میان نسانوایی سیاستهای روز  
عده‌ای ورزیده چون شاطر شدن، ما هم یکیش!  
عده‌ای هم آبِ توبه بر سر خود ریختند  
واقعاً از جان و دل ظاهر شدن، ما هم یکیش!

## گفت و گو

گفتمش: این مرغ صبر من، پر و بالی ندارد

گفت: اشکالی ندارد!

گفتمش: آواز و تخم مرغ «باحالی ندارد»

گفت: اشکالی ندارد!

گفتمش: چون گشتهام بنده سه کاره، چار کاره

پشت ماشین، در اداره

هیکل اوراق من را هیچ حمایی ندارد

گفت: اشکالی ندارد!

گفتمش: او، پسرج دارد، کاخ و بنز و جاه دارد

ثروتی دلخواه دارد

بهر او سوزد دلم، چون طفلکی مالی ندارد

گفت: اشکالی ندارد!

گفتمش: چوب «گرانی» همچنان گُرز تهمتن

می خورد بر کله من

رحم بر من، هیچ عطاری و بقالی ندارد

گفت: اشکالی ندارد!

گفتمش: در آسمان هم یک ستاره نیست ما را

بر خلاف شخص دارا

هیچ وقتی آدم بیچاره، اقبالی ندارد

گفت: اشکالی ندارد!

گفتمش: این صهیونیسته، چند روزی هست مهمان

در «بلندی های جولان»

در فلسطین و به لبنان، قصد اشغالی ندارد!

گفت: اشکالی ندارد!

گفتمش: «بابا بزرگ» قصد دارد زن بگیرد

خانه‌ای در «گن» بگیرد

بعله، حق با اوست، زیرا طفلکی سالی ندارد

گفت: اشکالی ندارد!

امید!

از باغ جهان، گلی نچیدی  
از غصه زندگی، شویدی  
نه مایه و قدرت خریدی  
نه نعمت دید و بازدیدی  
با مرغی و ماهی سفیدی  
از جای دوست و نیم پریدی  
أردنگ بزن به نامیدی  
آسیب پذیر من! شنیدی؟

خبری اگر از فلک ندیدی  
بر کله تو اگر نمانده  
نه دفتر بیمه و پس انداز  
نه سیر و سفر، نه گشت و گردش  
گر سفره تو نبود رنگین  
پیوسته ز غول این گرانی  
با این همه، با امید، خوش باش  
سرمایه زندگی امید است

## جدول!

کارمندی، گر معلّم می‌کند  
باز بر فردا محوّل می‌کند  
خسته و، وامانده و شل می‌کند  
مثل آشdan و منقل می‌کند  
چشم را کم سو و، آحول می‌کند  
وقت خود را صرف جدول می‌کند  
جدولش را طفلكی حل می‌کند؟

در اداره، بسارها و بسارها  
کار امروز تو را بعد از دوسال  
کفشهای را پاره و پای تو را  
حال تو می‌گیرد و قلب تو را  
می‌کشد مغز تو سوت عین قطار  
نیست جای اعتراض و غرّ و، لند  
عشق می‌ورزد به آن، چیزی نگو

### هنرهای بهداشتی!

هنر یعنی که بعد از اخذ نسخه  
حسابی، گیوه‌ها را ور کشیدن  
نه چندین روز، بلکه چند هفته  
به دنبال دواهایش دویدن!

\*\*\*

هنر، یعنی به درمانگاه دکتر  
از آن نرخ عملها زم نکردن  
به قرض و قوله آن را جور کردن  
ز غصه وزن خود را کم نکردن!

\*\*\*

هنر، یعنی اگر گاهی ز اوقات  
مریضی و نداری حال و مالی  
کنار کودک و اطرافیات  
نسالی، هی نسالی، هی نسالی!

\*\*\*

هنر، یعنی کهدر ضعفو غم و رنج  
نوابی شور و شادی ساز کردن  
لب خود را به یک اردنگ راندن  
ز دل، غم را به یک اردنگ راندن!

## سرگذشت خیابان‌های تهران و ناهمانگی، میان سازمان‌های مختلف

شلوی هر ساله کلی درب و داغان  
شُراغت جمله می‌آیند خوشحال  
گُند از پایه داغانت همیشه  
به این بخش و به اینجا و به آنجا  
گُند با بیل و با تیشه چلاقت!  
کند حمله به تو مثل همیشه  
شود آن گَنده کاری باز تکرار  
که دخل هر خیابان را می‌بارند  
ز غصه هیکل ما چون مداد است  
کمی هم استقاد از پختن آن  
میانش سوخته، دورش فطیر است  
شکایت‌ها کنی در پیش قاضی  
خمر نان بُود تقصیر گندم  
که ما هم کرده‌ایم تقدیم ملت  
هماهنگی میان سازمان‌ها  
همیشه کارهایان لنگِ لنگ است  
همیشه واجبه در کشور ما  
نتیجه می‌دهد چندین برابر  
اگر باشد هماهنگی مهیا  
نمایند کارها لنگ و معطل  
هزینه می‌شود بسیار کمتر

خیابان آی خیابان آی خیابان  
تلفن، برق، آب و گاز، هر سال  
تو را یک کارگر با بیل و تیشه  
منظُم نیست کندن‌های آنها  
یکی امسال می‌آید شُراغت  
یکی سال دگر با بیل و تیشه  
سه سال دیگرم با شوق سرشار  
بله، آنها هماهنگی ندارند  
بله، چون ناهمانگی زیاد است  
به عنوان نمونه گوییم از نان  
که دور نان‌ها کلی خمیر است  
گُنی از پختن نان گر اعتراضی  
جناب نانوا گوید به مردم  
که آردش را به ما داده است دولت  
خلاصه اینکه باید گردد احیا  
و گرنه عرصه بر ما تنگ تنگ است  
هماهنگی میان سازمان‌ها  
هماهنگی اگر باشد به کشور  
میان هر نهاد و سازمان‌ها  
تمام مشکلات ماشود حل  
نگردد خرج‌ها چندین برابر

## به مناسبت آغاز ریاست جمهوری «آینده‌ای روشن» آقای خاتمی!

ای وجودی عزیز و شاهنده  
پیش ما روشن است آینده  
آرزویی نظری این بمنده  
 بشود همچنان کدو، رنده!  
 بخورد مُشت و پُستگی کوبنده!  
 بشود خُرد و لِه، ذک و دنده!  
 چهره‌ها شادمان ز «لبخنده»  
 از امید و نشاط، آکنده  
 همچنان مرغهای پر کنده!  
 نامهای در میان پرونده!  
 مثل میراژهای جنگده!  
 چون که «جوینده است یابنده»

ای جناب رئیس جمهوری  
 گرچه با آن سوابق عالی  
 همچه دارند آرزوهایی  
 بمنده خواهم که مشکلات وطن  
 بر سر دشمنان میهن و دین  
 ایضاً از هیکل گرانی‌ها  
 ذک شود آخرم، از رخ ملت  
 این فضای مبارک ایران  
 این توزم بیفتند از پرواز  
 در اداره، دگر نخواهد هیچ  
 در رَوَد فقر و مسکنت ز وطن  
 عزَّت دین و مملکت جویی

### شعر دیروز<sup>۱</sup>

بگو مستمع را، بدانم که کیست  
اگر مرد لَهُو است و لَعْب است و لاغ  
فروزنتر شود دیوش اندر دماغ  
گر از اوج معنی بُوَّد طیر او

\*\*\*

### شعر امروز

بگو اهل آن را بدانم که چیست  
اگر مرد پول است و اهل پُلو  
فروزنتر شود اشتهايش یهو  
برای مکیدن نهد در دهان و گر کارمند است و محتاج نان

### ترافیکا

الا یا ایها الْدُّکْتَر، کند قلبم «تاتاک» تیکا!  
ز رنج راه بندان‌ها، وزین وضع ترافیکا!  
زوی از کوره بسیرون در میان راه بندان‌ها  
اگر چه صاحب پوستِ کلفتی عین لاستیکا  
میان آن «اتول بوسی»، که سیصد سرنشین دارد  
لهیدم، الپلاسیدم، چنان کالباس خاچیکا  
سه ساعت توی صف ماندن ندارد غیر از این حُسْنی  
که مج پر باد می‌گردد، کمر، زانو، سیاتیکا!  
الای آدم گُنده، که می‌نالی ز سنگینی  
شوي در بتنز، مانند مدادا، عین «مازیکا»  
اگر چون فیل باشد هیکلت، گنجشک می‌گردد  
وزان پس می‌زنی هر دم، به روی شاخه، جیک جیکا!  
دران بتنزی که می‌لولند سیصد آدم خسته  
نفس تنگ است و، وضعیت کمیک است و ترازیکا  
دربغا نصف عمرم در ترافیک طی شد و هرگز  
ترافیک حل نشد، با نقشه و طرح و پُلیتیکا!

دببة پرووار...!

شکم گشته، سمینار نمی‌داند چیست

سخن و حرف گهربار، نمی‌داند چیست!

آنکه از یاد بدهکاری خود می‌لرزد

لرزش دنبه پرووار نمی‌داند چیست!

تا، کسی در پی دارو نشود سرگردان

رنج و بدبختی بیمار، نمی‌داند چیست!

آن که در بند زن و بچه نیفتاده هنوز

حمله فوج طلبکار، نمی‌داند چیست!

آن که صابون «عمو سام» نخورده به سرش

حمله گرگ و سگی هار، نمی‌داند چیست!

### خرافه پرستی و رمایی

خرافات آی خرافات آی خرافات  
 شدم از حقه‌هایت واقعاً مات  
 هر آن کس شد گرفتار خُرافه  
 شود در طول عُمر خود کلافه  
 هر آن کس شد ز غفلت بر تو شایق  
 به کلی می‌گریزد از حقایق  
 گُنی چون رخنه در مغز فلانی  
 ذلیلش می‌گئی در زندگانی  
 فلان زن، شوهرش چون مهریان نیست  
 به مثل شوهران این و آن نیست  
 کمی تا قسمتی تُند است و اخمو  
 فراری گشته از لب، خنده او  
 رَوَد فوری به پیش فالگیره  
 که بهر مشکلش فالی بگیره  
 ولی بعد از زمانی رفت و آمد  
 پس از آن پول دادن‌های بی حد  
 پس از دستورهای جور، واجور  
 نگردد مشکلاتش ذرّه‌ای دور  
 نمی‌داند که با رفتار نیکو  
 شود خوش، خُلیٰ تُند شوهر او  
 چو مجنون می‌شود دیوانه او  
 شود دیوانه و پروانه او

اگر یول کسی گم شد به شیراز  
 اگر بردند کیفَش را به قفقاز  
 طلاهایش اگر گم شد به تبریز  
 سندهایش اگر گم شد به نیریز  
 برای آن که بیند دزد آن کیست  
 ببیند علت آن گمشدن چیست:  
 رُود یک راست بیش فالگیره  
 که مالد بر سرش یک خیک شیره  
 که با دوز و کلک، با حقة بازی  
 که با نیرنگ‌ها و صحنه سازی  
 نماید چیب او را پاک خالی  
 گُند آن کار خود را مستمالی  
 بله، آن مرد بیچاره سرانجام  
 شود آگه چه خوش افتاده در دام  
 همیشه حل مشکل راه دارد  
 ولی راو خُرافه، چاه دارد  
 کسی که رفت در راو خُرافه  
 ز عقل و همت و بینش معافه

### رایانه

خانه بمنده هم شده لانه  
مجلی ما شدهست پرچانه  
جانشینش شده «دواخانه»  
شده در این زمانه، افسانه  
سیر می‌گشت با کمی دانه  
من که آنگم برای «مرغانه»  
رفته در سفرهای شاهانه  
مرگ تو، پر شدهست پیمانه!

«کامپیوتر» شده است «رایانه»  
لال بسوده است مجلس طاغوت  
کودتا شد علیه «عطاری»  
سفر مشهدی غضنفرها  
کاشکی مرغ بودم و شکم  
می‌دهی تو، حواله مرغم  
این پنیری که با فقیران بود  
ای گرانی! برو دگر گم شو

## به آهنگ عمومی فروش

## کافه‌های بین راهی

- بعله - عموم کافه داره
- بعله - جناب اینکاره
- بعله - عموم بین راهی
- بعله - آقا دلخواهی
- پس چی؟ - اینجا سالونه؟
- پس چی؟ - جای مهمونه؟
- دیگه چی؟ - تو این «مگس خونه»
- دیگه چی؟ - مگس فراونه
- باشه - روی سیخ کباب
- باشه - لب لیوان آب
- باشه - روی میز غذا
- باشه - رو قاشق چنگالا
- بعله - عموم کافه داره
- بعله - جناب اینکاره
- نخورین! - کبابات آشغاله
- نخورین! - رنگ زغاله
- بهتر - برگت چرمیه
- بهتر - ضد نرمیه
- همینه! - گوجدت لهیدست
- همینه! - لهیده پهیده است
- باشه! - غذاهات گرونه
- باشه! - همچین، همچونه!

- بهترا - چند برابره
- بهترا - دخلت چربته
- بعله - عمومی فروش
- بعله - عمومی سر دگوش
- چمدونم - سر گردنهای؟
- چمدونم! - عین گندهای؟!
- چه کنیم؟ - بچاب بچاب داری؟
- چه کنیم؟ - گرم اینکاری؟
- باشد! - گرونی اجحافه
- باشد! - ضد انصافه
- نستونما - انصاف داشته باش
- نستونما - ترمز کن داداش

\*\*\*

- بعله - آهای مسافرا
- بعله - آهای خانم، آقا
- باشه - شاهام لج کنین
- باشه - گردن کج کنین
- نمی‌شیم - دیگه هالو نشین
- نمی‌شیم - مث یارو نشین
- باشه - توی کافه ش نرین
- باشه - مشتریش نشین
- بهتر - خودش خسته می‌شه
- بهتر - درش بسته می‌شه

### نصیحت

پُست و منصب پسرم، رنگ به رنگت نکند  
 راه طولانی آن، خسته و لنگت نکند  
 پیش مافوق، تو را خَم نکند مثل فنر  
 آلت دست چنان، بیل و کلنگت نکند  
 بر حذر باش که هی شیره نمالد به سرت  
 ملتفت باش که آلوده به رنگت نکند  
 دم به دم، می ز خُم کبر و غرورت ندهد  
 مست و لا یعقل و دیوانه و منگت نکند  
 شوق مظلوم کشی را ندهد ره به دلت  
 کینه و بخل و حسد در دل تنگت نکند  
 طرف شرق و گهی جانب غربت نبرد  
 مثل تابات نکند آلا گلنگت نکند  
 آسیزد کیفیت صلح و صفا را ز دلت  
 عین صدام لعین، وارد جنگت نکند  
 شعله خشم به آن خرم من قلب نزند  
 آتش افروزتر از توب و تفngت نکند  
 نکند یار رفیقان خطا کار تو را  
 سخت آلوده به تریاک و به بنگت نکند  
 بزوی تا به فلان محفل و عشقی بکنی  
 شوق این کار خطا، گوش به زنگت نکند  
 نبرد عشق وطن را ز دل ساده تو  
 راهی و شیفتة خاک فرنگت نکند  
 فکر مستضعف و دلچوی فقیران باشی  
 یار افراد ریاکار و ڈبنگت نکند

## «به مناسبت پیروزی تیم فوتبال ایران در امارات» تیم ایران

تیم ایران خوش در خشیدست بین تیم‌ها  
تیم ایران! مرحبا

کاشته شیرین میان تیم‌های آسیا  
تیم ایران، مرحبا

هر کسی این مژده پیروزی ما را شنید  
ناگه از شادی پرید

پرست کرد از سر کلاهش را، ز شادی بر هوا  
تیم ایران، مرحبا

ناگهان تیم «گُرَه» مقهور تیم ما شده  
خیط در دنیا شده

باخت با آن ژست و قُمپُز ناگهان بر تیم ما  
تیم ایران، مرحبا

قهرمانی‌های تیم خوب ایران عزیز  
بعد یک دوره ستیز

همچنان «تسوپ شیرپیل» کرد در دنیا صدا  
تیم ایران، مرحبا

تیم‌های پر توان، شد با هجوم تو قناس  
شد قناس و آس و پاس

افتخار و عزت و شادی به ما کردی عطا  
تیم ایران، مرحبا

کودک و پیر و جوان، از شوق و شادی کف زدند  
پای کوبان، ڈف زدند

شادی آوردید و خنده، در میان خانه‌ها

تیم ایران، مرحبا

آن یکی، شادی کنان با دمپ خود گردو شکست

این یکی زد دست و دست

در میان خانه‌ها، شد جشن و شادیها به پا

تیم ایران، مرحبا

دانماً پیروز باشید ای جوانان وطن

قهرمانان وطن

توی آمریکا و آفریقا، اروپا، آسیا

تیم ایران، مرحبا

### اداره بی اداره

اداره بـی اداره	آهای ارباب رجوع داغداره
اداره بـی اداره	تو بالا خونه رو دادی اجاره
تـسلی پول چابی	اگر صد سال یـری و هـی بـیایی
اداره بـی اداره	پـیاده هـستی و اوـنها سـواره
خيال دارم کـه حالـا	برـای سـالـها «امـروـز و فـرـدا»
اداره بـی اداره	بـگـیرم واقـعاً جـشن هـزارـه!
دو پـای من مـیـلـنـگـه	زـوـعـده کـلـه مـخـلـص چـهـ منـگـه
اداره بـی اداره	شـدـم زـآـمدـ شـدـنـها بـیـ قـوارـه
دهـانـ غـنـچـهـ اوـ	بـهـ منـ اـزـ بـسـ کـهـ وـعـدهـ دـادـهـ يـارـوـهـ
اداره بـی اداره	زـوـاجـیـ گـشـادـهـ چـونـ تـغـارـهـ!
هـوارـ وـ دـادـ وـ فـرـیـادـ	برـایـ کـارـ خـودـ بـسـ کـهـ زـدـ دـادـ
اداره بـی اداره	نـهـ چـونـهـ مـوـنـدـهـ وـ نـهـ آـرـواـرـهـ
کـهـ تـکـ باـشـدـ زـ قـرـسـیـ	اـگـرـ آـهـنـ بـپـوشـیـ جـایـ اـرـسـیـ
اداره بـی اداره	شـوـدـ یـکـ مـاهـهـ درـ اـیـنـ رـاهـ، پـارـهـ
نـرـوـ تـوـیـ اـدـارـاتـ	زـ منـ بشـنـوـ نـرـوـ سـوـیـ اـدـارـاتـ
اداره بـی اداره	دـرـینـ کـارـ نـکـنـ هـیـچـ استـخـارـهـ
ولـیـ باـ پـارـتـیـ مـارـتـیـ	بـسـوـنـهـ کـارـ توـ صـدـ سـالـ قـاطـیـ
اداره بـی اداره	شـوـدـ حلـ مشـكـلتـ باـ یـکـ اـشـارـهـ
مـیـ گـنـ باـ هـمـ بـهـ تـجـوـاـ	مـیـ بـینـ وقتـیـ منـ روـ، کـارـمنـدـاـ
اداره بـی اداره	اوـمـدـ اـرـبـابـ رـجـوعـ بـیـ بـخـارـهـ
بورـوـکـراـسـیـ نـشـدـ حلـ	نـشـدـ حلـ عـاقـبـتـ اـیـنـ کـهـنـهـ مـعـضـلـ
اداره بـی اداره	کـهـ سـیـفـتـهـ روـشـ، عـینـ سـنـگـ خـارـهـ

## بهار

آمد بهار و باز به پا شد هوارها  
 از بیللان خُل شده در مرغزارها!  
 گویی فرار می‌کند از دست محتکر  
 این رود پر خروش، ز شهر و دیارها  
 فرق است بین جوی لجزار شهر ما  
 با آن صفا و زمزمه جویبارها  
 ویران شود بنای صفت‌های بد، اگر  
 دلها شود به پاکی آن چشم‌سارها  
 همچون بنشه سر به گریبان غم مبر  
 قد بر فراز، عین منار و، چنارها  
 دریاب این بهار دلانگیز و غم مخور  
 گر تَه کشیده کیسه‌ات از «خواربارها»  
 بی استفاده از کوپن و دفتر بسیج  
 باد بهار میل نماید بارها  
 یادی کن از فشار اتوبوس و رنج صف  
 دیدی اگر به دهکده‌ای، خر سوارها

### دراگ استور

یک ڈگه شسته رُفته، آنتیک  
سرتاسر آن به این قشنگی!  
بالاتر آن، نوار و کپول  
ده جمعه ڈکمہ در فلانچاش  
بالای سرش، دو جعبه جیوه  
در یک قفسه پیماد و انجر  
نارنگی و پرتفال در هم!  
مساوره و سوزن و فتیله  
با چند قرابه «سرکه شیره»!  
با بیج و آچار و بوچ و لاستیک  
یک توب و دو جعبه هندوانه  
باند و، کِرم و پیماد، یکجاش  
آمیی سیلین و، دوای سردرد  
کفش و کت و دامن و شلیته  
صد کیسه و سنگ پای حمام  
باشد مثلاً «دراگ استور»!

یک باب مغازه، کاملاً شیک  
دورش قفسه، تمام رنگی  
در یک قفسه، کتاب و آمپول  
ده جمعه قرص، چیده بالاش  
پایین تر آن، سه جفت گیوه  
در یک قفسه دو کارتین شیر  
پایین دکان، همیج و شلغم  
آن سمت شیوید و شنبلیله  
در یک قفسه، پیماد و زیره  
یک گوشه «پنی سیلین» آنتیک!  
در یک طرفش، کنار شانه  
«مرکوکورم» و مداد یکجاش  
بارانی و حولة زن و مرد  
ده بیت «خیار سور» و، لیته  
سرشیر و پنیر و پسته خام  
القصد، چنین مغازه‌ی پُر

### سیگار

پت پت ماشین چه گوید، گوش دار!  
گویدت ای دودی جان، دیوانه وار  
مرگ من، «شور»ش رو دیگر در نیار

\*\*\*

پت پت ماشین چه گوید، گوش دار!  
گویدت وقتی که هستی گرم کار  
داد همکاران خود را در نیار

\*\*\*

لوله اگزوز چه گوید، گوش دار  
گویدت ای دودی والا تبار!  
رحم کن بر اون سیلندر سینهات  
مثل من دود از دهانت در نیار!

\*\*\*

لوله اگزوز چه گوید، گوش دار  
گویدت با یولها ای بسی بُخار  
کیوی و نارنگی و موز و، انار  
پرتقال و سیب و زرد آلو بُخار

### کفش کهنه!

همسر با ادب و گلرخ من!  
شده این کفش قیاست «دُمده»!  
کهنه کفشه که قناسه، این جور؟!  
هی بکوبم به سر و مغز شما!

شوهری تازه جوان گفت به زن  
کفش زرد تو دگر کهنه شده  
از برای چه نیندازی دور  
گفت تصمیم گرفتم آن را

### نادیدنی

راحتی نیست، بهر من شب و روز  
 از خطاهای کودکم، بهروز  
 هر چه پیدا کند، خراب کند  
 جگر پسنه را کباب کند  
 دانماً این عزیز دُردانه  
 گم کند، هر چه هست در خانه  
 بس که از دست او شکار شدم  
 لاجرم فکر ابتکار شدم  
 آفریدم یکی اتاق «کوبیسم»  
 در و دیوار و سقف و طاق «کوبیسم»  
 کیف خود را طناب پیچیدم  
 سر آن را به سقف کوییدم  
 تا بگیرم دوباره، کیفم را  
 می‌روم از سوردبان بالا  
 هر چه خودکار داشتم همه را  
 داده ام پشت قاب عکم جا  
 هر کتابی که آمده دستم  
 همگی را به میز خود بستم  
 بعضی از این کتابها، تک تک  
 هست در لای پنهانهای دوشک  
 پشت و رو هست، میز تحریرم  
 زیر مبل است چایی و شیرم

کمد من که نیمچه انبار است  
روی آن روز و شب به دیوار است  
چوب سیگار و استکان و، اُتو  
شیرجه رفته‌اند زیر پتو  
در اتاقم اگر تو بنشینی  
«آنچه نادیدنیست، آن بینی<sup>۱</sup>»

---

۱. مصروعی از سید احمد هائف اصفهانی

### نفت

پسرم! نفت عزیز است غنیمت دائم  
 بیشتر هر چه توانی بخر از دکانش  
 نفت را لیتری هفده ده تومن هست، بخر  
 هر که سرما بخورد، سخت بود درمانش  
 وای از فصل زمستان که درآمد پدرم  
 وَه چه طولانی و بسی خیر بُوَد دورانش  
 دست در دامن نفتی زن و، اندیشه مکن  
 هر که با او بِنَشیند چه غم از بورانش؟  
 نفتی ما که ز نفتاش شده صاحب گنج  
 با شکوه است عجب، ثروت بسی پایانش  
 نفتی جان! نفتارو بفروش و نکن قایمshan  
 «مشک داری، نتوانی که کنی ینهانش<sup>۱</sup>!»

---

۱. و امی از سعدی

### شرکت با سعدی

رهانید از دهان و چنگ گرگی  
روان گـوسفند از وی بـتالید  
نصـبیت شد از این بـابت چـه سـودی  
سـه تـا نـهـصـدـ توـمن اـزـ پـوـتـینـ دـوـستـ  
دوـقـلـوهـ - شـصـتـ توـمـانـ - تـازـهـ اـرـزانـ  
بـگـیرـیـ روـغـنـ دـنـبـهـ هـفـشـ منـ  
مـیـانـ پـولـ روـغـنـهاـ شـوـیـ گـمـ  
رـقـیـپـ نـرـخـ مـرـغـ وـ زـعـفـرانـ استـ  
بـهـ قـوـلـ کـاسـباـ، بـارـتـ شـودـ بـارـ  
زـکـلـهـ پـاـجـهـ وـ سـیرـابـ وـ شـیرـدانـ  
بـلـنـدـ اـزـ کـلـهـ منـ مـیـشـودـ دـودـ

«شـنـیدـ گـوسـفـنـدـ رـاـ بـزـرـگـیـ  
شـبـانـگـهـ کـارـدـ بـرـ حـلـقـشـ بـمـالـیدـ  
کـهـ اـزـ چـنـگـالـ گـرـگـمـ درـ رـبـودـیـ»<sup>۱</sup>  
بـگـیرـیـ بـابتـ اـیـنـ روـدهـ وـ پـوـتـ  
دـلـمـ رـاـ مـیـدـهـیـ هـفـتـادـ توـمـانـ  
زـ یـسـیـهـ وـ چـرـبـیـ وـ اـزـ دـنـبـةـ منـ  
فـرـوـشـیـ روـغـنـمـ رـاـ چـونـ بـهـ مـرـدـمـ  
کـهـ نـرـخـ روـغـنـمـ خـیـلـیـ گـرـانـ استـ  
زـ گـوـشـتـ مـیـبـرـیـ یـکـ سـوـدـ سـرـشـارـ  
کـُنـیـ چـونـ کـلـهـ پـیـزـ، سـوـدـ فـرـاوـانـ  
خـلاـصـهـ، بـسـ کـهـ اـزـ مـیـبـرـیـ سـوـدـ

### همولايتى

مشتاق کشتزار توام، همولايتنى  
 من مایل ديار توام، همولايتنى!  
 از زندگى ميان چنین شهر پُرس ز دود  
 مشگى به رنگ سار توام، همولايتنى  
 قلب تو چشمهاي است پُر از پاکى و صفا  
 مشتاق «چشمه سار» توام، همولايتنى  
 هر روز در ميان صف بنتزهای شهر  
 إِسْنَادِه چون چنار توام، همولايتنى  
 وقتى که سبز شد علف از زير پا به صف  
 گوبي به سبزه زار توام، همولايتنى  
 از نوخ ميوههاست دو تا شاخ بر سرم  
 چون مرغ شاخدار توام، همولايتنى  
 از احتكار «واسطه» چون مىكى هوار  
 همراه با هوار توام، همولايتنى  
 از اين همه حسادت ياران شهرى ام  
 دلخون چنان انار توام، همولايتنى

### شرح حال نانوایی تافتونی!

دارای سمه چار، کارگردان!  
افرخته آتش از دهانش  
نامش همه جا همیشه مشهور  
هر روزه تنور آن شود داغ!  
در موقع کار، غرق نور است  
از صبح سحر، میان دکان  
پساتوقی دائم دکانست  
این جامه کار او بلند است  
عین یقهاش، همیشه چرک است  
از ناصیه‌اش، شود سرازیر  
در صورت خود کند هلاکش!  
با مشت معطر عرقناک  
این مایه نان این و آن را  
این حضرت دستیار شاطر  
هی چانه کند خمیرها را  
پیوسته کند خمیر صادر!  
با «دم گُنی» اش خمیرها را،  
مایه بروز کل زورش  
با کلی تکان و، دادن قرا  
بودهست جناب «شاقر» آقا  
در کشور قر، همیشه شاه است!  
با چنگک و، سیخ و میخ و گیره  
باشد سر نان همیشه دعوا  
اما وسطش به رنگ قیر است!

یک باب دکان درب و داغان  
یک غار کوتوله در میانش  
دیوار و درش، سیاه و ناجور  
بارینگ موتور، تی تاق، تی تیق تاق  
غار کوتوله همان تنور است  
یک سمت دکان، خمیرگیر خان  
مشغول خمیر آرد نان است  
پوشیده میان پیش‌بند است  
این جامه همیشه چرک و پرک است  
گاهی که عرق چو قطره قیر  
با دست کند قشنگ پاکش  
آن گاه که گشت صورتش یا ک  
هی «ورز» دهد خمیر نان را  
آن گاه رود کنار شاطر  
همکار جناب شاطر آقا  
پنهش کند و دهد به شاطر  
آن گاه جناب شاطر آقا  
محکم برزند به آن تنورش  
هی نان بیزد جناب شاطر  
در اصل، جناب شاطر آقا  
یعنی که همیشه قرزا نانه است  
آن گاه جناب نان بگیره  
نان را بدهد به مشتریها  
نانی که کناره‌اش خمیر است

انواع مگس، دهند جولان  
از خود بتهد به جای، آثار  
از صورت و دست و بال آنها  
صیفراست نظافت دکانه!

در فصل مگس میان دکان  
بر آرد و خمیر و سقف و دیوار  
از چرکی رخت کارگرها  
بی شیله و پیله و بهانه

### سروود جالیزی

از دشت پر کدو، می آید این صدا  
بر بوتهای خویش، ما باد کرده‌ایم  
کم هست روغن و، بازارها کسد  
ما باد کرده‌ایم، مشدی حسن ضرر

ای روغن عزیز، زود باش، بیا بیا  
هی داد کرده‌ایم، فریاد کرده‌ایم  
زین غصه می شویم لاغر چنان مداد  
ما جملگی دمغ، او دانماً پکرا

### دنیای هنر!

هنر، یعنی ز بقال محله عدس یا لبه یک کیلو خریدن!  
ولی از داخلش نیم کیلو آشغال به صبر و حوصله، بیرون کشیدن

\*\*\*

هنر، یعنی که در توی مینیبوس دو ساعت با سر کج ایستادن  
به این گردن کجی، مثل گلابی مدارا کردن و گردن نهادن!

\*\*\*

هنر، یعنی که چار صبح، هر روز سه ساعت توی صف علاف بودن برای شیر، از بستر پریدن  
دو شیشه شیر بی چربی، خریدن!

\*\*\*

هنر، یعنی برای یک اتاقک به این بنگاه و اون بنگاه رفتن  
برای یک اتاق خالی، هفده سال مرتباً راه رفتن!

\*\*\*

هنر، یعنی به صفحهای اتول بوس!  
سه ساعت عین چوب خشک بودن به هر سو گردن خود، کج نکردن!

\*\*\*

هنر، یعنی که از پنج سحرگاه برای گوشت در صف ایستادن  
ز پنج صبح، تا ظهر همان روز عنان صبر را از کف، ندادن!

\*\*\*

هنر، یعنی که با هفصد گرم گوشت غذای گوشته یک ماه پختن!  
به روی وزن بی مقدار این گوشت و ایضاً آشغالش، گل نگفتن!

### پنهه زن...!

پنهه زدن، کار منه، کار من  
پنهه رو عالی می‌زنم، آی ببم!  
بار کلک، بار ریا، بارشها  
تو شرکتی، تو «سازمان وارهای»!  
وقتی مشخص می‌شه دردش چیه؟  
می‌سوزونه بارو رو، عین کباب!  
که کیسه، صندوقش از پول پُره؟!  
زود می‌ره با کیسه اسکن، سفر!  
یا عملی کشکی و ماسماله!

پنهه زنم، پنهه زنم، پنهه زن  
پنهه زنم، پنهه زنم، آی ببم  
پنهه اون کس که خطا، کارشه  
پنهه اون کس که شده کارهای  
کاری نداره که مراجعه کیه؟  
تا نگیره رشوه نمی‌ده جواب  
پنهه زنم، پنهه اون دکتره  
اونکه پس از یک عمل مختصر  
کاری نداره که عمل، عالیه

\* \* \*

پنهه زدن کار منه، کار من  
کوچ می‌کنه، جانب شهرا می‌یاد  
زمین و جالیز و خیار و کلم!  
کلی آلاخون و، والاخون می‌شه  
شغلش چیه؟ جناب سیگار فروش  
پنهه زدن کار منه، کار من!

پنهه زنم، پنهه زنم، پنهه زن  
پنهه اون کس که ز روستا می‌یاد  
هر چی داره می‌فروشه یک قلم  
شهر می‌یاد، ویلون و سیلون می‌شه  
روستایی ویلون و خانه به دوش  
پنهه زنم، پنهه زنم، پنهه زن

### گوشت نامه

بع بَعْ بَرَهْ چه گوید، گوش دار!  
گوشت‌ها را در «فریزر» جانده  
انقدر حال شکم را جانیار!

\*\*\*

بع بَعْ بَرَهْ چه گوید، گوش دار!  
گوشت را با آن همه آشغال، نده  
آی هوار و، آی هوار و، آی هوار!

\*\*\*

بع بَعْ بَرَهْ چه گوید، ای عزیز!  
دیزی بسی گوشت، مجنونت کند  
کارمند کم حقوق پشت میز  
ایضاً آن را بشکن و دورش بریز!

\*\*\*

بع بَعْ بَرَهْ چه گوید، ای فلان!  
ترسم آخر بعد ده پوزنده نفر  
گوشته گوید تمام شد گوشتمان!

\*\*\*

بع بَعْ بَرَهْ چه گوید، بچه جان!  
گوشت مرغ و ماهی و بَرَهْ، مخواه  
چونکه رفته نرخشان تا کهکشان

\*\*\*

بع بَعْ بَرَهْ چه گوید، گوش دار  
دیزی بسی گوشت، نفروش و کمی  
گویدت ای قهقهه چی، وقت ناهار  
گوشت و آشغال داخل دیزی بذار

**نمکی آی نمکی**  
 تو نه اهل زد و بندی، تو نه اهل کلکی  
**نمکی آی نمکی**  
 تو فروشنده جماعت، تو ز انصاف تکی  
**نمکی آی نمکی**  
 نه چنان کفاش بی انصاف و، نه گیوه فروش  
 نه چنان میوه فروش  
 صاحب «ویلا» و، «بی. ام. و» و، باع ونکی  
**نمکی آی نمکی**  
 با همون چرخ قراضه که نمی ارزه به مفت  
 که داره کلی افت  
 حامل بار نمک، حامل کلی چورکی!  
**نمکی آی نمکی**  
 نه چنان یار و «پُنگداره» تو اتبار برنج  
 پُسر کنی بار برنج  
 نه چنان محتکره، مشغول دوز و کلکی  
**نمکی آی نمکی**  
 می دی ارزون نمکارو به من و مشدی حسن  
 میون تهرون و، «کن»  
 گاهی هم نون می خری حامل جنس کپکی  
**نمکی آی نمکی**  
 گر چه تو، صب تا غروب گرم خربیدی و فروش  
 نداری یک لونه موش

نداری تگه زمینی، نداری غَرَبِلکی  
 نمکی آی نمکی  
 کفش پارهت چه جلوتر می‌ره از پاهای تو  
 در می‌یاد ببابای تو  
 نداری گیوه و، نه صاحب کفش «یدکی»  
 نمکی آی نمکی  
 سود این چرخ نمک چنده با این داد و صدا؟  
 بیول نیم و عده غذا  
 زنده هستی مثل مخلص، توی دنیا الکی !!  
 نمکی آی نمکی

### برگرد به ۵۵

تهرون اومدی واس چی توای مشدی عنايت  
 این جا خبری نیست، برو سوی ولايت  
 ترسم که ریا و کلک و حلقه و تزویر  
 از آدم نا اهل کند بر تو سرایت  
 بانون و بینیر دو خود، واس چی نساختی  
 دور است چنین کار تو از عقل و درایت  
 کی گفت «به تهرون برو که مرکز کاره؟»  
 بیهوده تو را کرد به این شهر هدایت  
 خوب شد که خودت دیدی به چشم خودت اینجا  
 بیکاره و آواره بی حدو نهایت  
 ویلانی و بی مسکنی و دربیه دری را  
 برگرد به ده، گُن همه را خوب حکایت  
 بی مسکن و بی کار بمانند درین شهر  
 آنانکه نکردند به این نکته رعایت

### تنظیم خانواده

هیکل مشدی محمود، چه جوریه؟ مدادی  
به صورتش نبینی، نشاط و شور و شادی  
صب تا غروب می‌ناله، از بچه زیادی  
از خرج و برج خونه، بی پولی و کسادی  
خلاصه در عذابه، این مرد صاف و ساده  
چه عالی و چه خوبه، تنظیم خانواده

\*\*\*

احمد نداره اُرسی، اصغر گلانداره  
صغرا نیرفته دکتر، زاله، دوا نداره  
مهری نداره چادر، احمد قبا نداره  
اطاق مشدی محمود، این همه جا نداره  
به جان تو حسابی، تو درد سر فتاده  
چه عالی و چه خوبه، تنظیم خانواده!

\*\*\*

بسکه دویده مشدی، بیچاره «نا»، نداره  
یک کفش خوب و قبراق، هیچ وقت به پا نداره  
وقتی که می‌خره گُت، کفش و گُلانداره  
می‌خوان برن تو تاکسی، تاکسیه جا نداره  
باید که اون مسیر رو، کم کم برن بیاده  
چه عالی و چه خوبه، تنظیم خانواده

\*\*\*

از زور گُمریه زاری، گوش‌های مشدیه گَر  
احمد نداره خودکار، اصغر نداره دفتر

از زنگ ناق رُبیده، از گریههای اصغر  
رفته آمشدی «تو لک»، به مثل مرغ و کفتر  
این یکی کیف نداره، او یکی بی مداده  
چه عالی و چه خوبه، تنظیم خانواده!

\*\*\*

محشره توی خونه، از داد و قال اونها  
همسايهها ذلیلن، از اون هوار و دعوا  
این می زنه کشیده، او یکی مُشت و، تیبا  
تو دعواشون شریکن، هم مادر و، هم بابا  
این یکی می زنه سوت، اون فکر جیغ و داده  
چه عالی و چه خوبه، تنظیم خانواده!

## اسواف!!

آبی که مال خورده، یارو، به ماشین می‌پاشه  
سه چهار ساعت، بی معرفت، همچون و همچین می‌پاشه  
از سر طاق ماشینه، شُر شُر به پایین می‌پاشه  
انگار که داره آبرو، به یاس و نسرین می‌پاشه  
این همه اسراف می‌کنه، روش نمی‌شه یه ذَرَه کم  
این آب لوله کشیه، رودخونه نیستش آی بِبِمَا

\*\*\*

شیلنگ اون وسوسیه، که استراحت نداره  
همیشه آبش روونه، یه خواب راحت نداره  
صد دفعه دست آب می‌کشه، رحم و مروت نداره  
به صرفه جویی واقعاً، عادت و رغبت نداره  
مغازه وسوسی رو، نمی‌کنه یه لحظه جم  
این آب لوله کشیه، رودخونه نیستش آی بِبِمَا

\*\*\*

صب تا غروب تا می‌تونه، دیگ و اجاق رو می‌شوره  
میز و کمد آب می‌کشه، سقف اتاق رو می‌شوره  
یخچال و فرش و آنتن و، ظرف سماق رو می‌شوره  
میز و در و پنجه و، دیوار و طاق رو می‌شوره  
دلش می‌خواه حیاط او، دریا بشه، خودش بَلَم  
این آب لوله کشیه، رودخونه نیستش آی بِبِمَا

\*\*\*

روزی سه ساعت لااقل، شیلنگ او صدا می‌ده  
موزانیک حیاطشو، هی می‌شوره صفا می‌ده

به سنگ و سیمان خونه، آب می‌پاشه جلا می‌ده  
میون چاه فاضلاب، آب‌ها رو هر روز جا می‌ده  
خجالتم نمی‌کشه، هی می‌کنه باد و، وزم  
این آب لوله کشیه، رود خونه نیستش آی ببما!

**صهیونیسته مجله**

گر چه در منطقه، یک قُلدر و «بابا شَمِلَه»

**صهیونیسته مجله**

گر چه در ظلم و تجاوز، تَك و ضربُ المثله

**صهیونیسته مجله**

گر چه کشتار می‌کنه، توی فلسطین شب و روز

**ظالم پر ذَك و پوز**

در مزاقش ستم و ظلم، به مثل عسله

**صهیونیسته مجله**

این بنایی که فلسطین ز قیام خود ساخت

**صهیونه خود را باخت**

این بناییست که جاوید و بدون خَلَله

**صهیونیسته مجله**

نوجوونهای فلسطینی با دستای خالی

**چه می‌جنگن عالی**

«رابینه» خُل شد از این وضع و «شامیرخان»<sup>۱</sup> کچله

**صهیونیسته مجله**

کمک «بوشه» و «تاچرخانم»<sup>۲</sup> و «میترانه»<sup>۳</sup>

**یا فلان دیوانه**

۱. اسحاق شامیر و اسحاق رابین، دو نخست وزیر جنابتکار وقت اسرائیل بودند.

۲. هارگارت تاچر نخست وزیر وقت انگلیس بود.

۳. فرانسوا میتران رئیس جمهور وقت فرانسه بود.

همگی نقش بر آبست و چک بسی مَحله!

صـهـيـونـيـسـتـهـ مجلـهـ

تاکه نابود نشه، اسرائیل سلطنه طلب

نره کم کم به عقب

«بوش خانه» این ورشه، «تاچر خانم» اون بغله

صـهـيـونـيـسـتـهـ مجلـهـ

بسی توجه به جنایات «شامیر خان» بودن

بسی خیال آسودن

افتضاخی ست که در مجمع بین الملل

صـهـيـونـيـسـتـهـ مجلـهـ

در ره عدل و مساوات، نمی‌ذارن یا

این آبر ُتلدرها

بله اون پاش چلاقه، این یکی هم لنگ و شله

صـهـيـونـيـسـتـهـ مجلـهـ

بسی خودی نالوطیا صُب تا غروب، لاف می‌زنن

دم از انصاف می‌زنن

ظلم در اوچه و انصاف، به حدّ آقله

صـهـيـونـيـسـتـهـ مجلـهـ

عزمتان جزم، جوانان فلسطین عزیزا!

نخورین هرگز لیز

گر چه در راو شما چاله و کوه و کتله

صـهـيـونـيـسـتـهـ مجلـهـ

### سال کهنه

آخر سالی و هی نقشہ بیجا - دیگه چی!  
 رنگ و نقاشی و تعمیر اتساقا - دیگه چی!  
 نتونستی یسری چندین ساله تا «شابدوعظیم»  
 آرزوی سفر و گشت اروپا - دیگه چی!  
 تو که گوشت کوبونیت مونده و، لنگ پولشی  
 صحبت از ته چین و از مرغ و مسما؟ - دیگه چی!  
 کو اتاق خالی، تو این شهر هشلهف، مث مرغ  
 عقب لونه نرو، إنقده «جاجا»؟ - دیگه چی!  
 تقریباً کیلویی پنج شش تومنه پسته خوب  
 هوس پسته دامغونی اعلا؟ - دیگه چی!  
 قیمت جنسی که بالا می‌رده پایین نمی‌یاد  
 صبح تا شب از گرونی این همه غوغ؟ - دیگه چی!  
 نه گرونبازه پشیمون می‌شه، نه محتکره  
 حرف ما بی اثره، این همه دعوا؟ - دیگه چی!  
 تو اداره مارو یک ساله که علاف می‌کنی  
 حل مشکل یه روزه، امروز و فردا؟ - دیگه چی!  
 کم کمک سرمارو تیبا می‌زنه باد بهار  
 می‌رسه قافله گل، به همه جا؟ - دیگه چی!  
 حق داره مرغ چمن خُل بشه از دیدن گل  
 چهچه ببل شیدا، تو چمن‌ها؟ - دیگه چی!

### تصادف

چاله‌ها زینت خیابانه  
بله اینجا، بله، همین حالا  
زده محکم به ماشین چلویی  
قُر، چنان کوزه قلیونش کرده  
خودش از جلو شده اوراق  
عین من بی نشاط و لبخندن!  
بهر تعمیر و خرج ماشین‌ها  
از حسن خان و اصغر و ابرام

دستان! شهر، شهر تهرانه  
یک تصادف شده همین اینجا  
عقبی تند آمده یهودی  
زده طوری که داغونش کرده  
زده محکم تدق، توق، تاق تاق  
هر دو شون مثل اینکه کارمندن  
بله باید که از همین حالا  
گردن و کج کن بگیرن وام

\*\*\*

آخه مرد حسای، آرومتر  
خوبه حالا بیینی کلی ضرر!

### مشکل مسکن

ای دوست درآورده پسرد از تو و از من  
 این مشکل مسکن  
 در مشهد و تهران و اراک و کرج و «کن»  
 این مشکل مسکن  
 این مشکل بهروز و عزیز و حسنی هست  
 کی حل شدنی هست؟  
 با این همه کمبود گچ و آجر و آهن  
 این مشکل مسکن  
 یک غول عجیبی است خروشان و خطرناک  
 پر قدرت و بی باک  
 پر زورتر از بازوی هرکول و تهمتن  
 این مشکل مسکن  
 بهر من و تو، در به دران، خانه به دوشان  
 با رنج فراوان  
 ویلان شدن و خیط شدن کرده معین  
 این مشکل مسکن  
 نه راحت و آرامش و آسودگی و خواب  
 نه حال نه اعصاب  
 بگذاشته در موقع اسباب کشیدن  
 این مشکل مسکن  
 کوبد به سر و کله مستأجر سرسخت  
 ایضاً من بدخت

کو بنده تر از سیل خروشندۀ بهمن  
این مشکل مسکن  
بر مشکل مسکن که رسیدی تو، بگن ایست  
چون حل شدنی نیست  
این مسئله بی پدر و بی مخ و مزمون  
این مشکل مسکن

## طنز ورزشی

### سوت هوايى

«تو استقلالى» هستى من «هما» يى

بزن سوت هوايى

تو «پاسى» هستى و مخلص «گىمايى»

بزن سوت هوايى

اگر «پیروزى» هستى يَا «عقابى»

بخار سىب و گلابى

و گر با تىم «نشاجى» مى يابى!

بزن سوت هوايى

اگر با «وحدت» و «شاهين» رفيقى

به ميدون فكر جىغى!

و گر با تىم «دارايى» صفائى

بزن سوت هوايى

اگر يارى تو با تىم «سپاهان»

بده جولون تو ميدان

و گر با «بانك ملى» آشنايى

بزن سوت هوايى

اگر هستى كنار «صنعت نفت»

دلت با «وحدتى» رفت

و گر با مهر «كاوه» مبتلايى

بزن سوت هوايى

اگر با «خبيز» و «تهران جوانى»

و گر «ياكديس» نشاني

یک دور از داد و قال و خودنمایی  
بزن سوت هوایی  
اگر با اون «تراکتور سازی» هستی  
به فکر بازی هستی  
وگر با «استقامت» هم صدایی  
بزن سوت هوایی

## حکایت «امیر عزب خان و امداد»

خوش چینان خرمن گفتار  
 این چنین داده‌اند داد سخن:  
 فرز و قبراق و شوخ و زیبا بود  
 شوخي و لطف و خنده، شیوه او  
 این جناب امیر بود، عَرَب  
 دیپلمی، آشنای کوزه آب  
 زده در جا به پشت داشگاه!  
 مثل محمود و اکبر و احمد  
 سرد و گرم زمانه را دیده  
 بله، علّاف در خیابان بود  
 کارها بهر او قطار نبود  
 نه به شهر و، به بخش و، شهرستان  
 صاحب قرض و قوله بود امیر  
 قرض کرده ز عمهٔ جان و، عمو  
 کیسه پُر، از «ین» و «دلار» کند  
 کج شده گردنش ز غصه، چو غاز  
 مثلاً فکر خوب و بکری کردا  
 شد جنابِ اجل، میوه فروش  
 عینه‌مش غلام آشی بود  
 هُر دهی سود و، سود پشت سود  
 کم کمک زن گرفت و، شد داماد  
 کام او مثل قند و شکر شد  
 توی نوشهر، باغ زیبایی!

راویان حکایت و اخبار  
 همچنین ناقلان گاله دهن  
 «که جوانی بلند بالا بود  
 «ور کشیده» همیشه گیوه او  
 بر خلاف امیرهای عرب  
 دیبلمش را گرفته بود جناب  
 مدتی با کمال حسرت و آه  
 پشت کنکور مانده و شده رد  
 الغرض، این جوان ورزیده  
 کار و باری نداشت، ویلان بود  
 هر چه می‌گشت کار و بار نبود  
 نه اداره، نه سازمان، نه دکان  
 داخل چاله چوله بود امیر  
 رفته تا خرخره به قرض، فرو  
 رفته ژاین که کار و بار کند  
 شده اخراج از همان آغاز  
 عاقبت او نشد و فکری کرد  
 طبق فرمان فکر و عرضه و هوش  
 اولش تازه کار و ناشی بود  
 کم کمک این جوان قرض آلودا  
 ظرف یکسال قرض‌ها را داد  
 وضع او هر دقیقه بهتر شد  
 بتنز و خاور خرید و، «ویلایی»

گه به پاریس رفت و گه، لندن  
رفت در اسکنش فرو، تاناق!  
حسرتش را فرو، توی گل کن  
غیر این سگه، سگهای نزنا!

نانش افستاد داخل روغن  
کار او سگه و دماغش چاق  
ای جوان! پشت میز را ول کن  
عصر ما، کاسبی است، سگه زنی!

## اتوبوس!

اعصابمون خراب شده، ارث پدر می‌خوان ز ما  
 مش حسن و حسنگلی، هی می‌کنن، خدا خدا  
 تا اتوبوس ناقلا، از راه رسیده در نره  
 تا توی صف حوصله‌شون، ازین کلک‌ها سر نره  
 یه روز به موقع نشده، که من به کارم برسم  
 نشد یه موقعی که من، سر قرارم برسم  
 تو خونه‌مون به شام شب، یا به ناهمارم برسم  
 به دردای بسی درمونم، به کار و بارم برسم  
 لاستیک صبر و طاقتمن، میون صفاها پنجره  
 گوشهای مستولین خط، هیچی نمی‌شنوه «کره»  
 بسکی که ایستادم توی صف، شل شدم و عصا دارم  
 دیر می‌رسم چون به خونه، دعوا با بچه‌ها دارم  
 نه شب دارم نه روز دارم، تو صف همیشه جا دارم  
 من از فشار آدمای، نه دس دارم نه پا دارم  
 اون اتوبوس بدتر ازین، این یکی از اون بدتره  
 شلوار بچه‌های تو صف، بسکی که می‌مونم، تره

کی به دادت می‌رسه؟

گر ازین فقر و پریشونی نجات هوسه

کی به دادت می‌رسه؟

زندگی بهر تو گر تنگ، به مثل قفسه

کی به دادت می‌رسه؟

روز روشن بخورد مال تو را محتکره

حلقه باز نکره!

گر چه هر گوشة این شهر، هفتاد عسه

کی به دادت می‌رسه؟

هی شکایت نکن از وضع گرانی جون من

انقده جوش نزن

دانم العمر، گرون، گوشت و برنج و عده

کی به دادت می‌رسه؟

بیخودی داد نزن، گر بکنی داد و هوار

خل می‌شی آخر کار

بعدشم مشکل داروست، هوا خیلی یسه

کی به دادت می‌رسه؟

محترکها می‌کنن عایدی مارو چپو

می‌کشن بالا یهو

زین جهت مشدی حسن، بی رمق و بی نفسه

کی به دادت می‌رسه؟

### آب میوه!

من آب میوه می فروشم، آب انار بیهت می دم  
 آب اناری عینه، لبهای یار بیهت می دم  
 آب هویج و آلبالو، بعد فشار بیهت می دم  
 اگر دلت می خواهد بخور، اگر هوس کردی بیا

هم آب سیب بیهت می دم، هم آب انگور سیا  
 قیمت خون ببابامه، آب تمام میوهها

محشره آب میوهام، جان خودم، مرگ شما  
 به مشتری رد می کنم، راحت و بی سر و صدا  
 بازارساکاری ندارن، به این همه حفظه ما  
 نه درد سر دارم دیگه، نه جرم و نه برو بیا

هم آب سیب بیهت می دم، هم آب انگور سیا  
 قیمت خون ببابامه، آب تمام میوهها

شستن میوههای من، همیشه بوده لکی  
 آب می ریزم رو میوهها، جون شما خودم تکی  
 ایسنور میوه خاکیه، اون ور میوه لک لکی  
 آبهاشو نوزود می گیرم، فوری می دم دست شما

هم آب سیب بیهت می دم، هم آب انگور سیا  
 قیمت خون ببابامه، آب تمام میوهها

همیشه دستم می خوره، به پول خُرد و اسکناس  
 میکرباشون همیشه هست، میون دست من پلاس  
 با دستای میکروبی و، با دستهای چرک و قناس  
 میوهها رو فشار می دم، می دم به دست رفقا

هم آب سیب بیهت می دم، هم آب انگور سیا  
 قیمت خون ببابامه، آب تمام میوهها

## «ریگان رئیس جمهور جدید آمریکا مردی خشن و جنگ طلب است» [ریگان]

آهای جناب آرتیسه، می‌گن تو هفت تیر می‌کشی  
 می‌گن به پا چاقوکشی، می‌گن که شمشیرمی‌کشی  
 تو کوچه، با چماق میری، تو خونه کفگیر می‌کشی  
 می‌گن که وقتی راه‌می‌ری، گازمی‌دی، آزیرمی‌کشی  
 می‌گن به هر کی می‌رسی، چو گربه پنجول می‌زنی  
 می‌گن که از صب تا غروب، هزار تا بامبول می‌زنی

آهای جناب ریگانه، می‌گن ز «ناکسی» تکی  
 خستم تمام ناکسا، می‌گن سراپا کلکی  
 میون استخر کلک، همیشه فکر پشتکی  
 ز پوس کلفتی، عینه کرگدنی و دنبکی  
 می‌گن سر آدمارو، با چاخات گول می‌زنی  
 می‌گن که از صب تا غروب، هزار تا بامبول می‌زنی

با اون همه مبارزه، با اون همه برو بیا  
 چه استخایی، آی زکی، ارواح مشک آمریکا  
 می‌خواه بره کاخ سفید، خستم تمام ناکسا  
 آهای جناب آرتیسه، این جوری که می‌گن، شما  
 خلق فلسطینی رو با، هفت تیر و شیشلول می‌زنی  
 می‌گن که از صب تا غروب، هزار تا بامبول می‌زنی

### ازدواج

اگر می خوای که از کتک، خورد و خمیر بشه تنت  
 پسیدا نشه یه نقطه سالمی روی بدنست  
 اگر می خوای عیال تو، سوار بشه رو گردنت  
 یا بزنه توی سرت، یا بزنه تو دهنت  
 بشی قراضه عینه، ماشین مشدی ممدلی  
**مثل فلانی زن بگیر، فوری و بی معطلی**  
 اگر می خوای در نظر، مادر و خواهر و عمو  
 زنت بشه عینه جن، خودت بشی عین لولو  
 اگر می خوای با همه شون، داشته باشی بگومگو  
 کلهات از سر و صدا، پوک بشه، عین کدو  
 مغز تو داغون بکتن، با مشت و میز و صندلی  
**مثل فلانی زن بگیر، فوری و بی معطلی**  
 اگر می خوای بسوze هی، ناهار تو، غذای تو  
 اگر می خوای خرج خونه، در بیاره بابای تو  
 اگر می خوای اتو نشه، لباس بدنمای تو  
 اگر می خوای در بیاره، هی زن تو ادای تو  
 همیشه پیش اکبر و، مهدی و فخری و، ولی  
**مثل فلانی زن بگیر، فوری و بی معطلی**

داروی مشایه

دوا فــروشی کارمه، مشابه دوا مــی دم  
دوا به عــشق اسکــن خــوشگــل و دربــا مــی دم  
آمــبیول و قــرص قــلــایی، بــی ســر و بــی صــدا مــی دم  
کــپــســولــای مشــاـبــهــو، به مــخــلــوقــ خــدــا مــی دم  
هر چــی دارم مشــاـبــهــو، مشــاـبــهــ دوا مــی دم  
بــی این دوای قــلــایی، مرــیــضاــ رو شــفــا مــی دمــا

اینها که تو مغازمه، جون تو ظاهرش دواست  
اینها همه مشابهه، اینها مشابهه شفاست  
بلای جون مردم، گشته و لخت و بینو است  
من جیگر مریضارو، با شربتی جلا می دم  
هر چی دارم مشابهه، مشابهه دوا می دم  
با این دوای قلایی، مریضارو شفامی دم!

حساب کتابی نداره، قیمت این دوای ما  
نرخ همین قلاییها، نرخ همین مشابها  
ز قیمت دوای من، مریضه می بره ز جا  
اروای مشکم به مریض، جای شفا بلا می دم  
هر چی دارم مشابه، مشابه دوا می دم  
بیا این دوای قلایی، مریضها رو شفا می دم!

### مجل کنه

به بنده چه، که در هوا، یه کشتی فضاییه  
 میبون ناف آسمون یه ایستگاه هواپیمه  
 مشکل بنده مشکل گرونیه، غذاییه  
 مشکل بی دکتریه، مشکل بی دواییه  
 پس کی می خود تلخیهارو، به کام ما عسل کنه  
 عفربت این گرونی رو، یهו چلاق و شل کنه  
 پس چه کسی می خود به ما، مزده کار و نون بده  
 پس کی به مادرِ وطن، می خود دوباره جون بده  
 بیاد به حاجی ارزونی، دو متر و نیم زیون بده  
 کارهای انجام شده رو، بیاد به ما نشون بده  
 کی کله مشکلاتو، می خود بیاد کچل کنه  
 پس کی می خود به حرفا و، به وعدها عمل کنه  
 افتاده زیر پای ما، پوست خیار زندگی  
 منگنه شد هیکل ما، زیر قطار زندگی  
 ما که روانی شده ایم ازین فشار زندگی  
 دوآ شده هیکل ما، به زیر بار زندگی  
 پس کی می خود ازجا پاشه، مشکل مارو حل کنه  
 گرونفروش و بگیره، محتکر و مجل کنه

### منظرة مالک و زارع

به مرد زارعی، سرمايه داري  
 سخن می گفت اندر کشتزاری  
 که ای دهقان ز من بشنو تو این راز  
 فراده گوش تا پایان ز آغاز  
 نگه کن بر درخت و شاخه هایش  
 ز بالا تا میان، زانجا به پایش  
 میان آن، ازان پاشد تستوند  
 که پاشد شاخه بی حد بر آن بند  
 اگر شاخ و تنش می بود یکسان  
 تنش چون شاخه هایش بود لرزان  
 نمی شد پایدار اینسان که بینیم  
 من و تو در زمانه این چنینیم  
 اگر ما صاحب ثروت نباشیم  
 خداوندِ زر و مکنت نباشیم  
 نباشد در جهان بهر شما کار  
 پریشانید و بی کار و گرفتار

\*\*\*

به پاسخ گفت آن دهقان هشیار  
 که پاشد راست این گفتارِ سرکار  
 ولی گر این شجر نیمش ضخیم است  
 به نازک شاخه های خود رحیم است  
 تنش بر شاخه های نازکی خویش  
 رساند از محبت نمیرویی بیش

نازد بهر خود نیرو ذخیره  
 که کم سازد ز «نازک شاخص» جیره  
 تماش‌کن بین این شاخ اشجار  
 که سبز و تازه می‌باشد و پُر بار  
 چو آن شاخ است دهقان سبز و پُربار  
 که سودش را پُرسی خروار خروار  
 تن بی بهره‌اش سرمایه‌دار است  
 که دهقان از چفایش خوار و زار است  
 تو کز رنج من و امثال بنده  
 شدی این‌طور، خیلی چاق و گُنده!  
 اگر من هفتادی بیمار گردم  
 نمی‌پرسی ز حال و رنگ زردم  
 نه دیساري دهی قرضم زأجرت  
 برای این که رأفت در شما نیست  
 مسلمانی، مروّت، در شما نیست  
 نباشد در تو آثاری ز اسلام  
 تو ز خواهی و بیزاری ز اسلام

### شرح حال تلفن

گاهی مثلاً قشنگ و خوشرنگ  
بساریست به دوش هر خیابان  
چسبیده به این اتاقک تنگ  
مخصوص ورود پول خرده  
چسبیده به این مکان بی نور  
کارش همه کشکی و خطأ هست  
یعنی که ز بیخ و بن، خرابست  
هر لحظه به فکر خوردن پول  
ای داد و هوار از این تیلیفون

یک آلونک فلزی تنگ  
باشد به پیاده رو نمایان  
یک قوطی نمره دار خوشرنگ  
این قوطی کوچک و فشرده  
یک گوشی سیم‌دار این‌جور  
از روش نگوکه سنگ پا هست  
یک روز چو بخت پنده خوابست  
یک روز دگر به فکر بامبول  
هر کس بیبنی شیکاره از اون

## الفوار

خرداد اومند، گرما اومند، میوه بازم به بار اومند  
 گیلاس اومند، گوجه اومند، زرد آلو و خیار اومند  
 تو میدونا، مغازه‌ها، میوه قطار قطار اومند  
 از جلو میوه فروش، موقع **السفرار** اومند  
 علت این فرار ما، نرخای شش لا یهنا شه  
**نرخ تمام میوه‌ها، قیمت خون باباشه**

سیب گرون، خیار گرون، پرتفال و هلو گرون  
 گرمک و طالی گرون، گوجه و زردآلو گرون  
 هندونه و هویج گرون، شاتوت و آلبالو گرون  
 ریحون گرون، ترخون گرون، بلال و شفتالو گرون  
 همیشه جنساش گرون، نه اینکه کار حالاشه  
**نرخ تمام میوه‌ها، قیمت خون باباشه**

باید که ترک خوردن تمام میوه‌ها کنیم  
 میوه‌ها رو با بچه‌ها، فقط باید نیگا کنیم  
 هر جا که میوه می‌بینیم، با دیدنش صفا کنیم  
 از شرّ این گرونی‌ها، همه‌ش خدا خدا کنیم  
 تا مگه هر گرونفروش، خوار و ذلیل و، رسوا شه  
**نرخ تمام میوه‌ها، قیمت خون باباشه**

## بهار

هوا به این لطیفیه، چمن به این قشنگیه  
ببین که از هجوم گل، دامنهها چه رنگیه  
چهچه مرغک چمن، بدون داریه زنگیه  
صورت لاله سرخ تر، ز گوچه فرنگیه  
هر چی می خوای باد هوا، تو سبزهها بخور جونم  
میون سبزهها بیرو، باد هوا بخور جونم

ز لالهای آتشین، باغ و چمن چراگونه  
ز بس که در دامنهها، لاله و گل فراونه  
رد نمی شه باد صبا، از صب تا شب رابندونه  
رابندون و ترا افیکش، عینه شهرونه  
فصل بهار باد هوا، با گشنهها بخور جونم  
میون سبزهها بیرو، باد هوا بخور جونم

وقتی که خیطه وضع تو، تا می تونی غذا نخور  
هر وقتیکه مريض می شی، دکتر نرو، دوا نخور  
گوشت نخور، یلو نخور، پشمک و باقلوا نخور  
سیب نخور، خیار نخور، گرمک چون طلا نخور  
تا می تونی باد هوا، جای غذا بخور جونم  
میون سبزهها بیرو، باد هوا بخور جونم

## آبدوغ خیار

آبدوغ خیار خنکی، تو این هوا می‌خواد دلم  
 ازین غذای سنتی، با بچه‌ها می‌خواد دلم  
 مثل قدیما یک قدح، ازین غذا می‌خواد دلم  
 اما خیار و ماست اون، هست به شهر ما گرون  
 ماست گرون، خیار گرون، میوه گرون، غذا گرون  
**کوفت گرون، مرض گرون، درد گرون، بلا گرون**

دیزی گرون، کباب گرون، ویزیت گرون، دوا گرون  
 مرغ گرون، تخم گرون، اینجا گرون، اونجا گرون  
 برنج گرون، روغن گرون، صابون گرون، حنا گرون  
 بستنی و پالوده و یشمک و باقلوا گرون  
 ماست گرون، خیار گرون، میوه گرون، غذا گرون  
**کوفت گرون، مرض گرون، درد گرون، بلا گرون**  
 شب تا غروب تو خاک ما، نرخای جنس‌ها می‌زاد  
 من که حسابی فُر شدم، بس که زدم هوار و داد  
 نشد که حاجی ارزونی، یک روز تو شهر ما بیاد  
 صدای شادی‌های ما، خوب برسه به آسمون  
 ماست گرون، خیار گرون، میوه گرون، غذا گرون  
**کوفت گرون، مرض گرون، درد گرون، بلا گرون**

با گم شدن دو جاده و یک روستا فکر کردیم که شاید روزهای بعد  
چیزهای دیگری هم گم شود. بدین منظور این شعر بر اساس همین  
فکر ساخته شده است که ملاحظه می‌کنید.

### گم شده

با تمام کارمندان گم شده  
در میان سبزه میدان گم شده  
باغ فین در شهر کاشان گم شده  
چند حمام و دبستان گم شده  
در میان شهر سمنان گم شده  
سی چهل تا منقلستان گم شده  
پس پریش ب در خیابان گم شده  
چند تا گازار و میدان گم شده  
در نقاط خاک ایران گم شده

یک اداره توی تهران گم شده  
صد مغازه، بیست پارکینگ و سرا  
گم شده شهران و، دربند و، ونک  
در میان اردبیل و زاهدان  
چند آب انبار و باغ و سینما  
در میان پیر چند و حومه‌اش  
شهرداریهای رشت و اصفهان  
همچنین در شهسوار و کازرون  
چند استخر شنا چندین هتل

### مشکل مسکن

حرف مسکن رو ولش کن دیگه ای خانه به دوش  
 کی به حرفت می ده گوش  
 نه وزیری نه وکیلی نه فلان خانه فروش  
 کی به حرفت می ده گوش  
 نیست این مشکل هر ساله ما حل شدنی  
 دیگه حرفی نزنسی  
 نه ز قسط و نه ز وام و نه خرید و نه فروش  
 کی به حرفت می ده گوش  
 هر کجا لانه تنگست همان لانه ماست  
 لانهها خانه ماست  
 من پسر عمه مرغم تو پسرخاله موش  
 کی به حرفت می ده گوش  
 گر شنیدی ز کسی وعده شهرک سازی  
 با سخنپردازی  
 گوشتو تیز نکن مثل جناب خرگوش  
 کی به حرفت می ده گوش  
 گفتمش خانه سی میلیونی شهرک تان  
 می شود کی ارزان؟  
 گفت ارزون نمی شه شهرک ما گر نره روش  
 کی به حرفت می ده گوش  
 گفتم از خانه سی میلیونی شهر شما  
 ای جناب آفا  
 مشکل مسکن ما حل نمی شه، گفت خموش  
 کی به حرفت می ده گوش

### وضع بهتر

می‌رسد گالهای از وعده همه روزه برات

آره جون سبیلات

غم مخور، کام تو شیرین می‌شه مثل شوکولات

آره جون سبیلات

مالیاتهای کلون از تو نمی‌خوان پس از این

برو آسوده بشین

مالیاتچی نکند جلب سوی دادسرات

آره جون سبیلات

جیب چون گالة تو پر شود از پول و پله

جان اسمال کچله

می‌شود ماهی و غاز و بره و کبک، غذات

آره جون سبیلات

شاد از وضع ادارات بگردد دل تو

حل شود مشکل تو

شوی از سرعت اقدام اداریها، مات

آره جون سبیلات

عوض گیوه به پای تو رود ارسی جیر

عين یا های وزیر

گُمدت باد کند از کت و شلوار و قبات

آره جون سبیلات

بعد از این وضع تو هر طور دلت خواست شود

شیر تو ماست شود

همه راحت می‌شن از درد دل و پرت و یلات

آره جون سبیلات

### دیزی

بریزم اشک از فقدان دیزی  
 بنالم سخت از هجران دیزی  
 من و مستضعفین کل ایران  
 همه هستیم از باران دیزی  
 ز بس که رفته روی قیمت گوشت  
 دگر شد منفرض دوران دیزی  
 از آن وقتی که دیزی گشت کمیاب  
 همه هستیم سرگردان دیزی  
 چه خوشبخت است آن چشمی که افتاد  
 نگاهش بر دل جوشان دیزی  
 صبا از ما تو اصغر قهوه چی را  
 بگو جان شما و جان دیزی  
 دلم خواهد که توی قهوه خانه  
 ببینم صبح تا شب، سان دیزی

آهای هوار

با این‌همه اهل و عیال، حقوق من خیلی کمه  
به جون تو گنج دلم، یه عالمه درد و غمه  
بگم چه جوره هیکلم؟ ز غصه عین قلمه  
از این گرونی قسمتم، غصه و رنج و ماتمه  
لهمای چل تومن می‌شه، مخارج شام و ناهار  
آهای هوار، آهای هوار، آهای هوار، آهای هوار

میون شهر و بخش‌ها، میون هر کوی و گذر  
چه اس بشو می‌تازونه، گرون فروش بی‌ثرا!  
ز وضع خیط و پیط ما، نداره ذره‌ای خبر  
هوارِ ما نمی‌کنه، بر دل سنگ او اثر!  
خروس می‌خونه کبک او، هر چی به ما می‌یاد فشار  
آهای هوار، آهای هوار، آهای هوار، آهای هوار

## فوار

که در معنای آن حیران بمانی»  
 حایی، سگه باشد کار و بارش  
 توی صفاها گرفته حال ما را  
 خیانتها نموده بر تو و من  
 میان کفش چایی، پای کرده  
 نخ و کاموا و سوزنهای ما را!  
 گهی صابون، گهی قرص و دوجاجات  
 شده یکشب گرفتار عدالت  
 که یارو می خورد شلائق یا چوب  
 خورد آب خنک در کوی زندان  
 که کرده کار خود در دگه آغاز

«بیا گویم برایت داستانی  
 فلان کاسب، که گرم است احتکارش  
 زمانی رفته کش، سیگارها را  
 گهی از احتکار قند و بُنشن  
 زمانی احتکار چای کرده  
 گهی کش رفته روغن‌های ما را  
 زمانی چند صد کیسه حبوبات  
 ولی این مظہر ظلم و خیانت  
 همه خوشحال از این پیش آمد خوب  
 بماند چند سالی توی زندان  
 ولی ماه دگر می‌ینی اش باز

### به مناسبت پیروزی‌های اخیر ایران

مژده فتح و ظفری می‌رسد  
پیشروی‌های دلیران ما  
حمله و پیروزی اسلامیان  
آنکه عموسامش هی کرده کوک  
خطیط شدن در نظر این و آن  
در نظر «شاحسن» و «شاحسین»  
هی به زمین خوردن و دولت شدن  
باختن رنگ به مثل پنیر  
جانب بغداد فراری شدن

«هر دم از این باغ بری می‌رسد»  
مژده پیروزی ایران ما  
مژده سرکوبی صدامیان  
مژده سرکوبی آن کله پوک  
مژده در رفتن صدام خان  
خطیط شدن در نظر «عین» و «غین»  
هی به عقب رفتن و رسوا شدن  
دادن بس تانک و هزاران اسر  
سخت گرفتار خمامی شدن

\*\*\*

گر چه شدی وارد میدانمان  
آمد و زیر بغلت را گرفت  
شاد کنی قلب سیاه «بگین»  
شدز غم دک شدنت هی دمر  
پیشروی‌های دلیران ما  
آنکه بود روح تو و جان تو  
از تو در آریم حسابی یدر

با کمک الفلون و الفلان  
گر چه عموسام بسی سخت و سفت  
تا یکنی حمله به ایران زمین  
لیک نشد نقشه او کارگر  
باز از این حمله شیران ما  
داغ شده کله ریگان تو  
باش که با حمله سخت دگر

### فرصت طلب!

ظاهراً مردی شریفه، ولی ذاتاً جَلَبه  
یارو فرصت طلبه

از ادب دم می‌زنه خیلی، ولی بسی ادبه  
یارو فرصت طلبه

ذری خوردهست به تخته که به جایی رسیده  
به نوایی رسیده

روغن آشی که توی دیگشه یک وجبه  
یارو فرصت طلبه

گر چه میلیارد، هر کس ببینه ظاهر شو  
هیکل بسی غرشو

می‌گه بدپخته و محتاج به یک شام شبه  
یارو فرصت طلبه

ظاهراً شیطون نالوطی رو اردنگ زده  
دیسم دادام دنگ زده

توی کارهاش ولی شیطونه جلو، او عقبه  
یارو فرصت طلبه

می‌کنه ظاهراً از آب‌های آلبالو فرار  
ایضاً از آب انار

می‌گه این قرمزه و فامیل ماء العنبه  
یارو فرصت طلبه

دم ز کردار و ز رفتار «ایسوذر» می‌زنه  
حروف «قنبیر» می‌زنه

تو نخشن وقتی بری، حلقه‌تر از «بولهبه»  
 یارو فرصن طلبه  
 بعضی وقتا آقا شیطونه رو رنگش می‌کنه  
 گیج و منگش می‌کنه  
 شیطون از پشت هم اندازی او در عجبه  
 یارو فرصن طلبه  
 دستش نبض سیاست، همه چیز رو می‌دونه  
 خطها رو خوب می‌خونه  
 وقتی پیشش می‌شینی، انگاری از «بیخ عربه»  
 یارو فرصن طلبه  
 خبر از باطن اون ظاهر آروم نداری  
 پارو ڈمبش نذاری  
 پاش بیفته زیل و شارلاتان و میرغضبه  
 یارو فرصن طلبه

## یخ بسته

تُوی دریا، نهنج، یخ بسته  
 تُوی جنگل، پلنگ، یخ بسته  
 خبر آورده مش حسین از ده  
 بیل، پای کلنگ، یخ بسته  
 در بیابان، به گردن آشتر  
 بس که سرد است زنگ، یخ بسته  
 بیل و میدان و کوچه و آسفالت  
 دزه و کوه و سنگ، یخ بسته  
 روی تپه، شکارچی و شکار  
 با تفگ و فشنگ، یخ بسته  
 داخل ظرفهای میوه خوری  
 میوه‌های قشنگ، یخ بسته  
 بس که سرد است تُوی جبهه جنگ  
 دو سه تا تیپ و هنگ، یخ بسته  
 «موشک انداز» و «خودرو» و «موشک»  
 توب و تانک و تفگ، یخ بسته

## زمستان

بیره گشون نفتی، هیزمه و زغالیه  
وضع کسی که نفته، عالی و «ایده آلیه»  
کی توی فکر و غصه پیت‌های نفت خالیه  
گرمد اطاق و هال او، به عکس بنده، می‌زونه  
**موقع ناز نفتیه، زمستونه، زمستونه**  
به جای نفت و گازوئیل، باد خنک فراوونه

عینه‌یو بچجال می‌مونه، هال و اتاق سرد ما  
اونکه تو ناز و نعمت، بی خبره ز درد ما  
نديده لرزیدن ما، نديده رنگ زرد ما  
هيکل ما تو اين هوا، عینه‌یو بيد مجنونه  
**موقع ناز نفتیه، زمستونه، زمستونه**  
به جای نفت و گازوئیل، باد خنک فراوونه  
ها همیشه ابریه، موسم برف و بارونه  
سقف اتاق کنه مون، خراب و درب و داغونه  
فصل زمستون که می‌ياد، همیشه «چکه بارونه»  
ز باد و سرما، روی ما، سیاتر از بادمجنونه  
**موقع ناز نفتیه، زمستونه، زمستونه**  
به جای نفت و گازوئیل، باد خنک فراوونه

## حراجی!

حراجی ام، حراجی ام، نونم تو خیک رو غنه  
 اوستای حقدبازی ام، دوز و کلک کارمنه  
 نزدیک عیدی دکونم، صب تا غروب پر از زنه  
 پر از مهین و مهوه، پر از شهین و لادنه  
 بسنجلامو، رد می‌کنم، صب تا غروب به پولدارا  
**کُلا گرفتن کارمه، جان خودم، مرگ شما**  
 هر چی توی دکونمه، بسنجلای انباریه  
 اما می‌گم به مشتری، جنسامون انحصاریه  
 تابستونی، زمستونی، پایایزیه، بیهاریه  
 قهقهه‌ایه، نارنجیه، لیموییه، انباریه  
 بلنند می‌شه توی دکون، صب تا غروب سر و صدا  
 اسکن لاکتاب و هی، ولش می‌دن تو دخل ما  
 چوب حراج و می‌زنم، گاهی گداری الکی  
 خیالشون که این دکون، جنسارو می‌ده مفتکی  
 بسنجلا فوری آب می‌شن، بسلیز و شلوار تکی  
 آهای زکی، آهای زکی، آهای زکی، آهای زکی  
 هجوم می‌یارن به دکون، جنسارو می‌کنن سوا  
 به مثل قحطی زده‌ها، می‌برنش روی هوا

### بِنْزِين

ای تازه «اتول» عجب قشنگی  
بنزین تو چون تمام گردد  
در راه سفر چنان فشنگی  
بسدتر ز الاغ های لنگی

## سخن چینی!

جنگ شد با غلام قزوینی  
که شد از ضرب مشت، فین فینی  
مثل بشقاب و کاسه چینی  
مثل بهمن، به سمت پایینی  
چون دو لیوان داخل سینی  
با نشاط و شرور و شیرینی  
فتنه‌ها از ره «سخن چینی»  
سوه ظن و نفاق و بدینی

بین «کل اصغر» ورامینی  
این، چنان زد میان بینی او  
کله آن ز مشت این بشکست  
گردنش کج شدو سرش آمد  
این دو بسودند، دوستی دیرین  
«دوستی شان» گذشته بود همه  
یک نفر در میانشان افکند  
دشمنی در میانشان انداخت

\*\*\*

جان «کل اصغر ورامینی»

کم کن از خصلت «سخن چینی»

### مشکل مسکن

خوش به حال خروس و اردک و غازا!  
نه به فکر زمین نه فکر جوازا!  
سخت پیچیده است عین پیاز  
رفته از اردبیل تا اهوازا!  
وز طبس رفته جانب شیرازا!  
ترسناک است عین خرس و گرازا!  
می زند عین گربه و سگ گازا!  
می پراند ز کله برق سه فازا!  
مثل آن وعده های دور و درازا!  
هر دقیقه کند چو جت پروازا!  
ای جناب وزیر مسکن سازا!

خوش به احوال مرغ و کفتر و باز  
که ندارند مشکل مسکن  
مشکل مسکن و اجارة آن  
بس که افسار مشکلش شده ول  
از مهاباد رفته تا مشهد  
همچنان مار می بزد ز هره  
افکند مثل گاو، اسب لگد  
بر دل و جان زندز غصه شرر  
داستانی ترازدی دارد  
قیمت خانه و اجارة آن  
جلوش را بگیرم کرده

## جلسات!

سایه افکن شد و پر شاخص، چنار جلسات  
 می‌رود تند به هر نقطه قطار جلسات  
 ما ندیدیم نهادی که ندارد در دل  
 ذوق و شوق و هوس و فکر و، ویار جلسات  
 صبح و ظهر و شب و نیمه شب و، وقت سحر است  
 دائمًا در همه جا ساعتِ کارِ جلسات!  
 این یکی حظ کند از پسته و شیرینی آن  
 و آن یکی شیفتۀ موز و خیار جلسات  
 ذوق و شوق جلسه پیش رود، گر این سان  
 به ثریا پرسد، قدّ منار جلسات  
 وقت و بسی وقت اگر پیش رئیسی بروی  
 نیست، چون رفته، شده یکه سوار جلسات  
 هر مدیری که به کار جلسه شد معتاد  
 نرود گر جلسه، هست خمار جلسات!  
 بهتر این است که صادر بشود چون پسته  
 این همه صحبت و گفتار و نوار جلسات  
 کارها مانده و، ویلان شده ارباب رجوع  
 شده اوقات گرانمایه، نثار جلسات

## شعر سیاسی بهاری!

خوش باش که این مجلس نو، بر سر کاره  
 پاشو که بهاره  
 آغازگر مجلس مداد و هواره  
 پاشو که بهاره  
 باز اول فریاد و بگوها و مگوهاست  
 باز اول غوغاست  
 دیگ سخن و بحث، همیشه «سرپاره»  
 پاشو که بهاره  
 بهر من و تو این همه فریاد و فغانها  
 در بای جوانها  
 هم مکته، هم کاره و هم شام و ناهاره  
 پاشو که بهاره  
 این، نطق و بیانش همه در رد کدوهاست  
 در رد لبوهاست  
 آن، داد و هوارش همه در بای اناره  
 پاشو که بهاره  
 آن گفت کدویی که توى دهکده ماست  
 بس خوش قد و بالاست  
 این گفت خیار دو ما عین مناره  
 پاشو که بهاره  
 القصه در این مجلس نو، مجلس پیروز  
 هر ساعت و هر روز

این کُند رَوَد، آن دگری یکَه سواره  
 پاشو که بهاره  
 گر خسته‌تر از من شدی از کارسیاست  
 گفتار سیاست  
 تیبا بزنش، این که دگر کاری نداره  
 پاشو که بهاره

### پیش‌بینی!

مشدی، از مشکل مسکن پکرت می‌بینم  
 بازان و بجهه خود، در به ذرت می‌بینم  
 گر چه سرسختی و چون کوه، مقاوم هستی  
 رفته‌ای «تو لک» و بی بال و پرست می‌بینم  
 دخترانت دم بختند و ندارند جهاز  
 خرجها داری و بی سیم و زرت می‌بینم  
 پسران غَرَب و دیپلمه ات بی کارند  
 یأس و حرمان به دل هر پرست می‌بینم  
 دخل تو نوزده و خرج تو سیصد باشد  
 از گرانی، همه‌جا در خطرت می‌بینم  
 هیچ‌جا را تو ندیدی، و از این رو، یک عمر  
 در غم و حسرت سیم و سفرت می‌بینم  
 می‌دوی در پی نان و شننوی وعده ناب  
 «شُكْرِ اللَّهِ» نه چلاق و نه گزت می‌بینم  
 افتخار تو همین بس که شدی وعده شنو  
 آری، از وعده چه تاجی به سرت می‌بینم!  
 پنج سال دگرم صبر بفرما، مشدی  
 شانس در پنج بهار دگرت می‌بینم!  
 آری، آن دوره شود حل، همه مسئله‌ها  
 خنده‌ها بر لب و قر در کمرت می‌بینم!

### عُنْقِ مُنْكَسِرِه!

فصل گرما شد و هنگام هجوم حشره  
شده بانگی پشه‌ها عین صدای بقره  
شد گران خرج عروسی و به افلاتک رسید  
قیمت تخت و لحاف و پتوی یک نفره!  
بس که در صف، سر نورانی خود چرخاندم  
کچ و بیریخت شده این «عُنْقِ مُنْكَسِرِه»<sup>۱</sup>  
« حاجی ارزونی » نیامد به سراغ من و تو  
گر چه گفتیم درین باره دو میلیون فقره!  
طبق این گفته و ضرب المثل بازاری  
صرفه جوبی کن و صد سال بخور نان و کره!  
الکی خوش، «خَسَرَ الدَّنَيَا وَ الْآخِرَه»  
نهد فرق اگر «ناسره» ای راز «سره»  
«صبر تلخ است ولیکن بَر شیرین دارد»  
نیست معلوم که کی می‌خوری از این شمره!

---

۱. گردن شکسته

## کلاه!

رئیس تازه مَا آمد و صفا آورد  
 چه شانس بود ندانم که رو به مَا آورد!  
 به پشت میکروفون آمد مؤدب و سنگین  
 هزار گفته ناب و گره گشا آورد  
 تشکر الکی از رئیس قبلی کرد  
 بسی مناقب از آن یار آشنا آورد  
 ز کارخانه وعده که سخت فعال است  
 بین ز مرحمت و لطف خود چهها آورد  
 برای هر که به صفحه دو پای ناقص داشت  
 ز راه لطف و گرام وعده عصا آورد  
 فلان مریض که شکوه ز بی دوایی داشت  
 برای ناخوشی اش وعده دوا آورد  
 نسوید سیری و ارزانی و فراوانی  
 برای آدم بدبخت بینوا آورد  
 برای موی فلان پیرمرد مستضعف  
 که رنگ پنه شده، وعده حنا آورد  
 برای رفع گرانی کشیده خط و نشان  
 هزار حمله به قصاص و نانوا آورد  
 برای کله بی موی خیل مستمعان  
 هزار وعده و یک کامیون «کُلا!» آورد

### مصاحبه

با حرف می‌توان همه جا ابتكار کرد  
 هر روزه چند طرح و پروژه قطار کرد  
 هکتارها کویر و زمینهای خشک را  
 جالیز هندوانه و گرت خیار کرد  
 هر روز نقشه‌های قشنگی پیاده ساخت  
 بر اسب و عده طرح نوبنی سوار کرد  
 محصول و صادرات فلان کارخانه را  
 سود آفرین و پیشرو و، بسی شمار کرد  
 صد شغل و کار تازه و نو را ارائه کرد  
 در هر دیار و منطقه ایجاد کار کرد  
 کاری برای «مش تقی» بینوا نمود  
 فکری به حال «مش حسن» و امدار کرد  
 محروم را که نان شبش توی سفره نیست  
 نانی رسانده و غنی و کامکار کرد  
 تیبا به دیو فقر و گرانی چنان بزد  
 کاین زود «کله پا» شده آن یک فرار کرد  
 آنگاه در مصاحبهای با غرور و فخر  
 زین کارهای جالب خود افتخار کرد

نمک!

ای کاش مدیریت ما کارگشا بود

ای کاش که در یک صدم وَعده، وفا بود

خیری نرسد بر تو از آنکس که اتفاقش

با بسته و یا شیکترین «وعده سرا» بود

ای کاش که اندازه و معیار و حسابی

در عالم بی خاصیت مدرج و ثنا بود

ای کاش که در کلّ شخص مستظاهر

اندیشه در رفتن ازین کار خطأ بود

آنکس که زبانش نشده «بازنشسته»

گوش شنوا داشت، ولی ناشنوا بود!

با «حرف» به فکر من آسیب پذیر است

همواره طرفدار تمام ضعفا بود

ای کاش که یک ذره نمک، محض نمونه

در آن همه پخت و پز «سیما و صدا» بود

خنگند حقوق بشری‌ها که ندانند

هر فتنه به زیر سر «موساد» و «سیا» بود

### شیره مالی!

به رئیس تازه وارد، برسان پیام ما را  
که چنان رئیس قبلی، مده جلوه وعده‌ها را  
همه راه وعده رفتن، نه رئیسی است و مردی  
برسان به درد مردم، زَرْه کرم دوا را  
نکند مقام، مستت، ره راستی بپیما  
دو سِه چک بزن هوس را، لگدی بزن هوی را  
به کسی که قول دادی، نزُنی به زیر قولت  
به کسی که عهد بستی، نروی رو جفا را  
سر ما ز شیره مالی، شده مثل شیره خانه  
تو دگر نمال شیره، سر خلق بینوا!!  
همه شب در این خیالم، که اگر روم ز دنیا  
که کند ادا پس از من، همه ماهه قسط ما را!!

### اختلاف

آنچه کشور را کند از نعمت و وحدت معاف  
اختلاف است اختلاف  
و آنچه شمشیر سعادت را کند یکسر غلاف  
اختلاف است اختلاف  
آنچه رنگ شاد وحدت را کند کم رنگتر  
شخص را دل تنگ تر  
و آنچه دوغ ضعف و سستی را همی بندد به ناف  
اختلاف است اختلاف  
آنچه رستم را کند کم زور و ایضاً زال را  
رخت استقلال را  
می‌کند بی دکمه و بی جیب و بی زیپ و سیجاف  
اختلاف است اختلاف  
آنچه پاهار را کند در راه کشور لنگتر  
کله‌ها را منگتر  
و آنچه می‌زاید از آن خرووارها کار خلاف  
اختلاف است اختلاف  
آنچه بگذارد به وقت رفتن و خیز و شلنگ  
بیش پاهای تو سنگ  
چاله چوله می‌کند این جاده را هموار و صاف  
اختلاف است اختلاف  
حاصل وحدت همیشه افتخار و قدرت است  
قدرتی با عزّت است

مايه‌های دکه بندگویی و بازار لاف  
اختلاف است اختلاف  
آنچه پیروزت کند بر کارهای سخت و شاق  
اتفاق است اتفاق  
و آنچه توی دره اندازد تو را از کوه قاف  
اختلاف است اختلاف

## سال موغ

مرغک پر حنایی ام! راس راسی هیکلت تکه  
بیزار تماشات بکنم، که خوشگلیت بی کلکه  
از نوک سر تا دم تو، قشنگه، غرق نمکه  
نغمه قدقدای تو، نغمه داریه دنبکه  
من اینو بی کلک می‌گم، راس راسی خیلی خوشگلی  
**بشین رو کله سرم، چرا روی خاکها، ولی**

مرغک خوش بال و پرم! این سال نو سال شناس  
سال سال تخمای تونه، سال پر و بال شناس  
هرچی که دون بخوای می‌دم، هر چی دارم مال شناس  
موسیقی شنیدنی، قدقدو جنجال شناس  
با تخم و گوشت خوشمزه ت، همیشه تو باب دلی  
**بشین رو کله سرم، چرا روی خاکها، ولی**

بگو به مرغای دیگه، تخمارو پیشترش کنین  
تولید مرغ و جوجه رو، هزار بر ابرش کنین  
چرخ گرونفروشی رو، به کلی پنجرش کنین  
گرونفروش ناکس و، حسابی منترش کنین  
تا از لحاظ گوشت تو، پیدا نشه مسائلی  
**بشین رو کله سرم، چرا روی خاکها، ولی**

### گوانی

خواب دیدم، نرخها در سطح کشور کم شده  
 مژده ارزان شدن بر زخم ما مرهم شده  
 بس که ارزان گشته نرخ خوار بار و جنها  
 چهره مصرف کننده، مثل گل خرم شده  
 محترک در بیخ زندان می‌خورد آب خنک  
 کار و بار روبه راهش درهم و برهم شده  
 در تله افتاده آن نالوطی فرست طلب  
 رفته زندان و حسابی غرق در ماتم شده  
 این خیابانهای پر دود و کیف شهر ما  
 از تمیزی چون نقاط جالب عالم شده  
 می‌دهد مستضعفین را بانک مسکن وام‌ها  
 بانک مسکن واقعاً حاتم‌تر از حاتم شده  
 خواب خود تعریف کردم چون به یاری نکته‌سنج  
 گفت مخلص مطمئن هستم که عقلت کم شده

## تاجر

ای که تاجر شده‌ای، رند و طمعکار نشی  
 سعی کن حقه‌ترین تاجر بازار نشی  
 صد تومان را نفروشی مثلاً نهصد چوب  
 با کلک، صاحب دارایی سرشار نشی  
 نرخ کالای خودت را نبری هی بالا  
 مال مردم نخوری مرد رباخوار نشی  
 مال آنرا که فروشد به تو از استیصال  
 نزني توی سرش، مفت خریدار نشی  
 نکنی باد به خود چون شده‌ای صاحب مال  
 گر، به خود باد کنی، لاشه پروار نشی  
 بی جهت هی نزني بر همه کس زخم زبان  
 اندرین مرحله، چون عقرب جرّار نشی  
 با گرانی نکنی خون، دل مردان خدا  
 در ره داد و ستد باز، طمعکار نشی  
 سالها گر چه همه اهل کلک بودی تو  
 سعی کن باز درین دام گرفتار نشی

### وعده

وعده را رد نکن ای ساده دل و عده زده  
کی می‌گه و عده بده!

نموده و عده در این عصر و در این دوره صده  
کی می‌گه و عده بده

وعده در کشور ما حشمت و جاهی دارد  
کی می‌گه و عده بده

پارگاهی دارد  
چه به تهران، چه به تبریز و چه رشت و نقده

کی می‌گه و عده بده  
از فضاهای سیاسی که برایت شده باز

هی بکن فخر و پناز  
هی بزن گاز به سبیی که توی این سبدۀ

کی می‌گه و عده بده  
حل بکن مستله‌ها را و میاور به زبان

ای فلان این فلان  
این شمردن بکشد طول به یک قرن و سدۀ

کی می‌گه و عده بده  
بس که بازار چاخانبازی و، و عده شده داغ

داغ مانند چراغ  
مخ من داغتر از موسم «قلب‌الأسدۀ»

کی می‌گه و عده بده

## تاکسی

آهای جناب تاکسی رون، میزون و شاد و خندونی  
وقتی که عشقت می‌کشد، همچش توی خیابونی  
یه خورده بی معرفتی، یک کمی نامهربونی  
فقط تو خط مستقیم، گاز می‌دی و هی می‌رونی  
اگر چه کار و کاسبیت، خیلی قشنگ و میزونه

اعصابمون ز دست تو، حسابی درب و داغونه  
آی گل پونه، نعنا پونه، ریزه پونه، تازه پونه

بیشتر وقتا می‌بینم، گاز می‌دی و عالی می‌ری  
روی پدال فشار می‌دی، خیلی «آنور مالی» می‌ری  
بی‌خیال مسافرا، خالی با خوشحالی می‌ری  
مسافر اینجا پُر شده، پس چرا تو، خالی می‌ری  
از این کلک، «خونه» دلم، به مثل آب هندونه

اعصابمون ز دست تو، حسابی درب و داغونه  
آی گل پونه، نعنا پونه، ریزه پونه، تازه پونه

همیشه باب میله، هر مسیری که راس باشه  
ازون مسیر بدت می‌یاد، که کج باشه قناس باشه  
چیکار به کار اون داری، که کلی آس و یاس باشه  
با یک زن و چار تا بچه، تو ایستگاهها پلاس باشه  
سرت به کار خودته، لبت همیشه خندونه

اعصابمون ز دست تو حسابی درب و داغونه  
آی گل پونه، نعنا پونه، ریزه پونه، تازه پونه

## درد دل

در سال نو، از مشکل مسکن خبری نیست!  
این مسئله حل است و دگر دردرسی نیست!

در دورترین خطه این کشور زرخیر  
از حقه و اجحاف و گرانی اثری نیست

امال به هر قسمت و هر بخش و اداره  
هر روز اگر سر بزنی گوش کری نیست

از مسئله مزمن و ناجور ترافیک  
خوش باش که دیگر اثری یا خبری نیست

نه طول صف بتز و صف مرغ و صف گوشت  
ایضاً صف نفت و صف قند و شکری نیست

هر جا بروی جا و غذا هست فراوان  
در راه سفر، مشکل و رنج سفری نیست

مردم همه شادند ز ارزانی و دیگر  
یک چهره افسرده و روی پکری نیست

هر مسئلهای حل شده در سال گذشته  
در سال نوین مسئلهای دگری نیست

### دنیای هنر

هنر یعنی که در پشت ترافیک دو ساعت ماندن و خونسرد بودن  
به میدانهای سنگین ترافیک بیل بیباک بودن، مرد بودن

\*\*\*

هنر یعنی که سهم روغن خویش به بادمجان، کدو، «ماهی» رساندن  
همین مقدار چندین صد گرم را به چندین هفته، یا ماهی رساندن

\*\*\*

هنر یعنی که با زنبیل و کیسه میان هر صفحه، هر روز بودن  
به خانه آمدن پیروز بودن

\*\*\*

هنر یعنی اگر با این گرانی حقوق شد به چندر غاز تبدیل  
بجنگی، هی بجنگی با گرانی اگر تو مثل فنجانی و او، فیل

\*\*\*

هنر یعنی، اگر از ظلم موجر شدی ویلان و سرگردان و بی جا  
نیفتی مثل من از کفش و از پا بگردی سالها دنبال خانه

\*\*\*

هنر یعنی اگر میوه گران است نباشی فکر گاز، از روی نازش  
به جای پوست کنند، قورت دادن شوی شاد از جمال دلنووازش

\*\*\*

هنر یعنی برای جنس ارزان به این دکان و آن دکان دویدن  
ولی هرگز ندیدن جنس ارزان همیشه انتظارش را کشیدن

\*\*\*

هنر یعنی دو ساعت بهر تاکسی به مثل غازها گردن کشیدن  
دو ساعت راه رفتن ایستادن ولی یک تاکسی خالی ندیدن

\*\*\*

زمانی دست و پستانه نرم کردن  
بدن را با دویدن گرم کردن

هر یعنی که با دیو زستان  
اگر نفتی نباشد در بخاری

## ای برنج

دوست، با سرمايه داري اى برنج  
در کنار هم قطاری اى برنج  
نمیت آنرا کار و باری اى برنج  
مسایه داد و هواری اى برنج  
در هوا یسما سواری اى برنج  
بی خیالی، بی بخاری اى برنج  
حسرت شام و ناهاری اى برنج  
قدرت و تاب و قراری اى برنج  
روز و شب تحت فشاری اى برنج  
گر کنی گشت و گذاری اى برنج

باز، در حال فراری اى برنج  
باز، در انبارهای محتکر  
دیگ ما چندیست مانده بی پلو  
بچه‌ها از دوریات در ونگ ونگ  
نرخ تو دائم به بالا می‌رود  
نیستی در فکر این مستضعفین  
تو میان کیسه و ما می‌کشیم  
از فراغت معدہ مارانمایند  
داخل کیسه، چنان مستضعفان  
خوش بُود در سفره و در دیگ ما

### قیچی

ازین کار فضاحت بار قیچی  
 چه گویم با تو از اسرار قیچی  
 نمی‌بینی به شام تار قیچی  
 هوار و داد از رفتار قیچی  
 نداند حقه و آزار قیچی  
 میان قوطی عطای قیچی  
 همه هستند جزو کار قیچی  
 چنین رفتار نا亨جار قیچی

خجالت می‌کشم از کار قیچی  
 بلالی ذوق و فکر و استکار است  
 سراسر ظلمت است و یک ستاره  
 الهی وَ ر بیفتند نسلش از هُن  
 نیفتداده کسی تا گیر تیغش  
 نمی‌داند چه چیزی هست پنهان  
 حقارت، خود نمایی، زور، توهین  
 هُنونم گُل گُند، وقتی ببینم

### بامبولتینا

گر باد بگیری گمکی بامبولتینا  
 کیف تو شود کوک و شوی شنگولتینا  
 تو، بی پول بی پول بودی ای آدم قالتاق  
 از راو گلک‌ها شده‌ای «خَر پولتینا»  
 بی حق و حساب کار تو انجام نگیرد  
 این شیوه درین دوره شده معمولتینا  
 مشکل بگشا، طفره نرو، درد دوا کن  
 ای آنکه تقبل می‌کنی مسکولتینا  
 آن، از زور سیری شده چون بشکه نفتی  
 این از زور بدیختی، چنان مفتولتینا  
 لیسانس بی پارتیه، علّافه و بیکار  
 اون پارتی داره، ده جا شده مشغولتینا!  
 آن مفتخوره چاق‌تر از بشکه نفته  
 مستضعفه، چون «ترکه» و چون مفتولتینا  
 دل بر گلک و حقه این «بوش» نبندی  
 چون گربه و حشی بزند بسنجولتینا  
 هر کس که کند طنز مرا گوش، بگوید  
 ای « حاجی حسینی » آخه این طنزه؟ فوتینا!

شعری به مناسبت درگذشت شادروان «ناصر اجتهادی»، شاعر و نویسنده‌ای که یکی از اسامی مستعارش «زالس» بود. اجتهادی یکی از طنز سرایان و طنز نویسان خوبِ هفته نامه توفیق بود.

\*\*\*

گر چه بودی روز و شب تنها و بی لیلا، زالس جان  
در دیار عشق، مجنون بودی و شیدا، زالس جان  
پاکباز و باصفا بودی همیشه مثل «وامق»  
زنده کردی داستان «وامق» و «عَذْرا»، زالس جان  
چُگُش غم‌های جان فرسا به مغزت خورد اما  
قامت چون میخ تو هرگز نشد دولّا، زالس جان  
قانع و درویش بودی، واقعاً هرگز نبودی  
فکر بعد از ظهر، یا فردا و پس فردا، زالس جان  
گر چه باید در آمد زیر بار رنج و غم‌ها  
زن نبردی تا شوی در زندگی بابا، زالس جان  
گر چه بی جا و مکان بودی و سرگردان و تنها  
داشتی پیوسته در بیخ دل ما، جا، زالس جان  
از گُلی هرگز ندیدی بسوی عشق و مهربانی  
گر چه بر پا کردی از شعر و غزل، غوغا، زالس جان  
بخت تو مثل الاغی لنگ لنگان بود اما  
اسب عمرت چون سفینه، چون هواپیما، زالس جان  
در اتاقی تنگ و تاریکت بدون اخم موخر  
مثل بخت خود نمودی تا ابد للا، زالس جان  
بعد از این دیگر نمانی در صفوی مرغ و ٹُخمنش  
رفتی و راحت شدی از دست این صفحات، زالس جان  
کلبه درویشی ات کانون شادی بود و خنده  
غضّه در می‌رفت از این کلبه با تیبا، زالس جان

استقبال از غزل «حزین لاهیجی» «ای وای بر اسیری، کز باد رفته  
باشد!».

**وفته باشد!**

ای وای بر گلاهی، کز باد رفته باشد  
صاحب کلاو بدبخت، ناشاد رفته باشد  
ای وای بر «عروسویی»، در پای سفره عقد  
عالاف مانده باشد، داماد رفته باشد  
امشب صدای دعوا، از بیستون نیامد  
گویا ز ترس شیرین، فرhad رفته باشد  
از ترس لنگه کفشن، یا رفته داخل غار  
یا سوی اردبیل و، بغداد رفته باشد  
واحسرتا، دریغا، بر بوستان آن دل  
مانده درخت عرعر، شمشاد رفته باشد  
به به از آن کلاسی، با چار صد محفل  
بی درس مانده باشد، استاد رفته باشد!  
کی بشنود صدایم، گوشِ رئیس بنده  
گر چه به آسمان‌ها، فریاد رفته باشد

## تقدیم به حسابداری‌های خوش حساب حسابداری

از غسیمه این حسابداری  
قیبراق قریب تر از چی شکاری  
مانند درشکه، عین گاری  
آن صورت و چهره انباری  
مانند کلاغ شد قناری  
در دهکده، وقت خر سواری  
آواز قشنگ افتخاری!

عقلمن شده از سرم فراری  
قیبراق و سریع و فرز بودم  
اکنون شده هیکلم قراضه  
شد زردتر از هویج و آلو  
در منظر من عقاب شد موش  
انگار میان بنز هستم  
چون بوق اتول شده به گوشم

\*\*\*

بی آن که همیشه پول داری  
مارامگذار در خماری

ما مخلصتم آخر برج

### تنظیم خانواده

«کی شعرتر انگیزد، خاطر که حزین باشد  
یک نکته ازین معنی، گفتیم و همین باشد»

ترمز بکن ای مشدی، کاشانهات از اولاد  
چون خطه پاکستان، چون کشور چین باشد  
بهرام، علی، بهروز، فرزانه و افسانه  
محمود، حسن، اکبر، عذرا و مهین باشد  
از درد سر مسکن، مستضعف بیچاره  
ترجمیح دهد آخر، یک غارنشین باشد  
در کرب و بلا یک روز، یک شمر لعین بوده  
امروز در این دنیا، صد شمر لعین باشد  
در این چمن گیتی، کلی علف هرز است  
ای مردم با غیرت، هنگام وجین باشد  
با خرج فراوان و، این عایدی اندک  
خوش باش و بزن بشکن، خیر تو درین باشد

### بلای دوئیت

روییده به گلزار وطن خار دوئیت  
 وین چامعه گشتهست گرفتار دوئیت  
 زین پس نتوان گفت که کاری رَوَد از پیش  
 این گونه که از پیش رَوَد کار دوئیت  
 بازار «وطن خواهی» ما سرد نگردد  
 جز بر اثرِ گرمی بازار دوئیت  
 شک نیست که فردا نشود بار کسی بار  
 امروز اگر بار شود بار دوئیت  
 ای مجلسیان راه دوئیت مسیارید  
 چون شأن شما نیست سزاوار دوئیت  
 حیف است که آمثال شما میوه بچینند  
 از شاخ دوئیت که دهد بار دوئیت  
 دشنام به هم دادن و از هم گله کردن  
 باشد همه آثارِ زیانبار دوئیت  
 حیف است شود قدرت افراد وطن کم  
 اندر اثر قوت بسیار دوئیت  
 گیرند بسی ماهی ازین آب گل آلد  
 آن قوم که هستند هوادار دوئیت

## درباره یکی از برنامه‌های تلویزیون، به نام «نقد خنده» نقد خنده

شـوی در راه عـلـافـی روـنـدـه  
ز جـایـت بـسـیرـی مـشـلـ پـرـنـدـه  
بـه مـشـلـ کـلـهـ «اـصـغـرـ بـلـنـدـهـ»  
ازـینـ پـهـلـوـ، بـهـ آـنـ پـهـلـوـ بـهـ دـنـدـهـ  
خـوـزـدـ بـرـ تـخـتـهـ حـالـ توـرـنـدـهـ  
بـهـ جـزـ آـدـمـ، بـرـنـدـهـ يـاـ چـرـنـدـهـ  
بـهـ جـایـ هـرـ هـلـوـیـ پـوـسـتـ کـنـدـهـ  
شـوـیـ بـاـ نـمـرـهـ عـالـیـ بـرـنـدـهـ  
شـوـیـ چـوـنـ مـارـمـوـلـکـهـاـ خـزـنـدـهـ  
کـشـیـ جـیـغـ بـنـفـشـیـ مـشـلـ بـنـدـهـ  
شـودـ درـ پـیـشـ چـشـمـتـ یـکـ درـنـدـهـ  
بـیـاـ بـنـشـینـ بـهـ پـایـ «نـقـدـ خـنـدـهـ»

اگـرـ خـواـهـیـ توـ هـمـ مـانـدـ بـنـدـهـ  
زـ حـرـفـ وـ نـقـدـهـایـ جـوـرـاـجـورـ  
خـوـزـدـ بـرـ تـاقـ، هـرـ دـمـ کـلـهـ توـ  
بـغـلـتـیـ، گـاهـ مـشـلـ «بـومـ غـلـتـونـ»  
زـ رـنـجـ بـعـضـیـ اـزـ پـرـتـ وـ پـلاـهـاـ  
شـوـیـ مـجـنـونـ وـ بـرـ حـالـ بـخـنـدـدـ  
بـگـیرـیـ شـلـغـ وـ اـیـضاـ لـبـوـرـاـ  
مـیـانـ شـوتـهـایـ اـیـنـ زـمـانـهـ  
بـهـ جـایـ رـاـهـرـفـتـنـ درـ خـیـابـانـ  
بـیـبـنـیـ خـوـابـ، هـرـ شبـ یـکـ هـیـوـلـاـ  
جـنـاـبـ مـسـطـاـبـ «کـفـشـدـوـزـکـ»  
شـودـ «بـزـ غالـهـ»، «دـایـنـاسـورـ» بـهـ پـیـشـتـ

### گفتمان سیاسی

شده کار ما، گفتمان سیاسی  
 چه خوبست این خُفتمان سیاسی  
 که این است یک افتمنان سیاسی  
 چه گویند؟ یک جفتمان سیاسی  
 شود کار تو مُفتمان سیاسی  
 چه باشد؟ یک رُفتمان سیاسی  
 که اینهاست پنهُفتمان سیاسی

درین عهد آشتمان سیاسی  
 ز لالای این گفتمان خواب رفتم  
 گهی گله از چُرت پایین می‌افتد  
 به یک چُفت گوینده با سیاست  
 اگر گوش مُفتی سپاری به ایشان  
 سخن‌ها اگر شد همه شسته رُفته  
 شقیل است اگر گفتمانی، مخور غم

### ماه رمضان

ما با رمضان، لطف و عنایت داریم در روزه دلیریم و شهامت داریم  
با شادی ازین ماه کنیم استقبال چون با شکم گُرسنه عادت داریم

**بی ما یه فطیره**

ای آن که به هر جا بروی کار تو گیره  
بی ما یه فطیره

ای آن که خوراک تو فقط نان و پنیره  
بی ما یه فطیره

چون مشکل دیرینه تو حل شدنی نیست  
جاویده و باقیست

علافی تو جالب و بسی مثل و نظریه  
بی ما یه فطیره

این نیمچه حقوق تو همان اویل بُرجا  
گردد همه یغما

خرج تو چنان غوله و دخل تو حقیره  
بی ما یه فطیره

در گوش رئیس تو ز حرف است ترافیک  
پیپا نزنی جیک

چون حرف حساب تو دران گوش نمیره!  
بی ما یه فطیره

سودی نَبَری مثل من از رنج کشیدن  
گر چه ز دویدن

پای تو شل و هیکل تو خورد و خمیره  
بی ما یه فطیره

دنیاست به کامش که درین عهد و زمانه  
آقای فلانه

یا کاسبه یا تاجره یا آن که مدیره  
بی مایه فطیره  
ای کودک ناز و کوچولو عربده تاکی؟  
تا وقت گل زی  
مامان جونت از صبح سحر در صف شیره  
بی مایه فطیره

## اشاره:

«میشه بَسَه» تکیه کلام «من درآورده» یکی از بازیگران تلویزیون بود که بعضی از بینندگان از آن استقبال کرده‌اند.

میشه بَسَه

شد سالِ نو ای وَعده پران‌ها، می‌شه بَسَه؟  
لطفی به عمل کردِ آن‌ها، می‌شه بَسَه؟

آقای رئیسی که شدی ماشین وَعده  
ترمز بکن، این نطق و بیان‌ها، می‌شه بَسَه؟

از ما که گذشته‌ست که پیریم ز وَعده  
انصافی و رحمی به جوان‌ها، می‌شه بَسَه؟

گل گفت به بلبل که در این فصل بهاران  
این نعره و فریاد و فغان‌ها، می‌شه بَسَه؟

شیدایی و خُلبازی و این عشق و جنونت  
شد در همه جا ورد زبان‌ها، می‌شه بَسَه؟

در موسم گل، خنده بزن، خنده چو گل‌ها  
ول کن غم کمیود و زیان‌ها، می‌شه بَسَه؟

ای مفتخور الدّوله که از کیسه ملت  
بستی تو ز اسکن، چمدان‌ها، می‌شه بَسَه؟

گور پدر فقر و گرانی و نداری  
فکرِ غم پیدا و نهان‌ها، می‌شه بَسَه؟

### خنده و شادی

در گیر و دار زندگی، حسابی درب و داغونم  
دست به دلم نذار جونم

مثل اтол قراخنه‌ها، من بی کلاج و فرمونم  
دست به دلم نذار جونم

«فوق لیسانسم» و می خوام، بر در کوزه بگذارم  
یا توى موزه بگذارم

جون تو از گرفتنش، هزار دفعه پشیمونم  
دست به دلم نذار جونم

دبال کار هرجا میرم، به جای بعله، نه می گن  
چوابِ رد به من می دن

با کفشی درب و داغونم، ویلون هر خیابونم  
دست به دلم نذار جونم

وعده توى دوره ما، صفائی دلخواهی داره  
چه چشمت و جاهی داره

خوش می گذره با وعده‌ها، تابستونم، زمستونم  
دست به دلم نذار جونم

چه خرجی داره ازدواج، حرفی ز ازدواج نگو  
از تُرمز و کلاج نگو

میون راه ازدواج، من بی کلاج و فرمونم  
دست به دلم نذار جونم

خيال نکن پدر زنه، فقط یه دسته گل می خواد  
خونه می خواد، اтол می خواد

فکر می‌کنه که واقعاً، صاحبِ گنج قارونم  
 دست به دلم نذار جونم  
 نگی که یارو از دهات پاشده تهرون او مده  
 خوشحال و خندون او مده  
 به جون هر چی لوظیه، من مالی ناف تهرونم  
 دست به دلم نذار جونم

## نداشت فرهنگ مطالعه

رنوف و مهربان و بی افاده  
کتابه، آی کتابه، آی کتابه  
رفیق صبح و ظهر و نیمه شب هاست  
نخواهی یافت در دنیا چنین دوست  
رفیق کودکی و یار پیری  
گُند از دوره پیشین حکایت  
به سوی آسمان فهم و بینش  
پر پرواز مثل «باز» بخشد  
اگر مشغول در طبخ لبوی  
میان تاکسی، توی خیابان  
نه ده رنگ و ته رنده چاخان است

یکی از دوستان صاف و ساده  
که با مادرمتر از آفتابه  
همشه همد روز و شب ماست  
برای ما، بُود او بهترین دوست  
چه یار مهربان و کم نظری  
بُود لطف و صفاش بی نهایت  
به سوی کهکشان علم و دانش  
تو را بال و پر پرواز بخشد  
اگر تا خرخره زیر پتویی  
اگر در کوه هستی یا بیابان  
تو را یاری عزیز و مهربان است

\*\*\*

که سطح علم و دانش رفته بالا  
ندارد رونقی دانستن ما  
ز خواندن کرده یکباره عقب گرد  
به جز جبر و حساب درسی خویش  
کتاب نازنین ما شده طرد  
میان راه خواندن، در نماندن  
بخواند آن کتاب نازنین را  
برای فیلم دیدن پای سیماست

نمی دانم چرا در دوره ما  
شده کمنگ سطح خواندن ما  
عموماً کودکان نازپرورد  
به غیر از آن کتاب درسی خویش  
ز خواندن کرده یکباره عقب گرد  
جوان و کودک ما جای خواندن  
به جای آن که مثل خارجی ها  
به فکر بازی و گشت و تماشاست

\*\*\*

کنند از هر کتابی نیز پرهیز  
ز این و آن عقب هرگز نمانیم  
جهان ما جهان پیشرفت

به غیر از بچه هامان، دیگران نیز  
بیا با هم کتاب ها را بخوانیم  
بخوانیم روز و شب در طول هفته

شعری به مناسبت چهارمین جشنواره رادیویی زیبا کنار که همه  
ساله در این محل زیبا، برگزار می‌شود.  
مثل هرساله شده این جشنواره برقرار  
به به از زیبا کنار  
شور و شادی قد کشیده چون درختان چنار  
به به از زیبا کنار  
جمع‌شان جمع است باران و هنرمندان ما  
پُرس شده قندان ما  
لطفِ این جمیع صمیمی هست مثل جویبار  
خنده و شادی در اینجا می‌شود بر لب پدید  
به به از زیبا کنار  
زورکی هرگز نیاور بر لب و لوجه فشار  
غصه گردد ناپدید  
بس که می‌خندند گلها در چنین جای قشنگ  
به به از زیبا کنار  
شد دهان غنچه و گل همچنان دروازه غار  
این بهشتِ رنگ رنگ  
ای که صادر می‌کنی مطلب برای رادیو  
به به از زیبا کنار  
سمی کن چون مطلب بینده نباشد آبدار  
بخش‌های رادیو  
قدر این جمع و هنرمندان و باران را بدان  
به به از زیبا کنار  
ای عزیز مهربان  
خوب می‌دانی که این عمر است در حال فرار  
به به از زیبا کنار

## گرایش جوانان به خوانندگی و بازیگری

کنی تلویزیون خویش را باز  
نشینی پای آن از صبح تا شام  
گهی فیلم بلند و گاه کوتاه  
نمایش‌های شهری و دهانی  
همیشه بشنوی آوازشان را  
که می‌خوانند بازی یا دف و جاز  
برای تو بگویم تا بدانی

اگر هر روز و شب، بی عشوه و ناز  
به دور از غصه‌ها و رنج ایام  
بینی از سر شب تا سحرگاه  
گهی هم فیلم‌های قاطی یاطی  
بینی بارها خوانندگان را  
که بعضی هم یزشکند و خوش آواز  
دین بابت شنیدم داستانی

\*\*\*

ز بیماران، شلوغ است و پُلoug است!  
به چندین درد و بیماری گرفتار  
که از دردش، رُخش چون گج سفید است  
به خود می‌بیچه مثل پیچک و مار  
شده رنگش سیاتر از بادمجان  
دراز افتاده، خوابیده روی میز  
که می‌افتد به مثل کوه، یا یعنی  
 محل و جایگاه انتظار است

مجسم کن، مطب خیلی شلoug است  
سه چار تا از مریض‌ها سخت بیمار  
یکی درد پروستاتش شدید است  
به خود می‌بیچد و باشد گرفتار  
یکی از درد کله گشته نالان  
یکی با هیکل صد کیلویی نیز  
گهی از دردها می‌غلطه همچین  
بله، این سالانی که بی پُخار است

\*\*\*

به جای دیدن این بینوها  
مریض بینوای دلشکسته  
شده مشغول آن تمرین آواز  
کند سرویس، گاهی گوش بیمار  
ندارد حوصله، در انتظاره  
به جای دیگری دستش شده بند

در این حالت جناب دکتر ما  
به جای دیدن بیمار خسته  
شده توی اتاقش نغمه پرداز  
بخواهد با صدای تُنبک و تار  
بله، بیمار مسکین بی قراره  
پرزشک خوب و با ذوق و هُنرمند

### مشکلات چک‌کشیدن

از آن وقتی که چک را آفریدند  
 خلایق رنگ آسایش ندیدند  
 که چک، حُسن ش کمۀ قُبّحش فراوان  
 که قُبّحش هست از «کن» تا به «آلمان»  
 فلان خانم که تازه کرده شوهر  
 به ناز و عشوه می‌گوید به همسر  
 مگر من کمتر از خانم گلینم؟  
 مگر کمتر زیروین و شهین  
 همه دارند سرویس طلاجات  
 ولیکن بمنهادام جزو گداجات  
 خریده خواهست ده تا النگو  
 النگوهای پنهنی مثل بارو  
 جواهرهای عمهت جور جوره  
 طلا بارون مُعِج خاله شروره  
 مگر من کمتر از اون هام ای مرد  
 طلا می‌خوام، طلا می‌خوام، ای مرد  
 بین افتاده از مُد مُبل هامان  
 گُند گریه اتاقی بی صفمان  
 همین بارسال یک قالی خریدیم  
 که از آن واقعاً خیری ندیدیم  
 عوض باید بشَن مُبل و قالی  
 که جای مبل نو، اینجاست خالی

بله، شوهر شده سرتا به پا گوش  
 به عکس همسرش خاموش خاموش  
 که ناگه غیرت او می‌کند گُل  
 ازین حرفای خانم می‌شود خُل  
 به او گوید عزیزم، همسر من  
 بکن رحمی به حال ینچه من  
 آخه، قالی، عوض کردن نمی‌خواه  
 آخه آوردن و بردن نمی‌خواه  
 آخه با این همه خرج و گرانی  
 با این وضع درام زندگانی  
 بیین این بودجه بدبخت ما را  
 بسیارم از کجا پول طلا را؟  
 به او فرمود خانم ای خسیس خان  
 مکن اعصاب من را درب و داغان  
 مگر که دست چک همراه تو نیست؟  
 آخه این دسته چک خاصیتش چیست؟  
 بخر جنس و پکش چک تا توانی  
 بکش چک با نشاط و شادمانی

\*\*\*

بله، دستور خانم گشت اجرا  
 کشید آقا چک و برگشت چک‌ها  
 دو هفته بعد، با چشمان گریان  
 یهו تشریف فرما شد به زندان

### اتلاف وقت

طلاهایی که دائم می‌شود گم  
 چه باشد واقعاً؟ این وقت مردم  
 بله، این وقت‌هایی که طلا هست  
 طلاهایی که ناب ویربها هست  
 طلاهایی که باشد دست مردم  
 شود در کشور ما روز و شب گم  
 طلای وقت ما، در هر اداره  
 زود بر باد و ارزش هم نداره  
 اداره مرکزی اتلاف وقت  
 خزان و تند باد این درخته  
 برو امروز، بیا فردا، همیشه  
 ازینجا کم نمی‌شه، گم نمی‌شه  
 چرا این کار زشت و بی‌قواره  
 هنوزم که هنوزه برقراره  
 گهی در راه بندانهای آنتیک  
 تلف شد وقت‌ها توی ترافیک  
 هنوزم این پدیده برقراره  
 هنوز اتلاف وقتاً پایداره  
 صف لاستیک، صف بتزین، صف بوق  
 صف شیر و صف ماست و صف دوغ  
 بله این «وقت گشتن» توی صفات  
 هنوزم مانده اینجا پای بر جا

ندارد وقت، اصلاً احترامی

رَوَدْ بِهِودَهْ صَبَحْ وَظَهَرْ وَشَامِي  
به انجام وظیفه هر که کوشاست  
بدان که کار او بسیار زیباست  
اگر تسوی اداره، کارمنده  
کمر بر خدمت مردم بپنده  
اگر در پشت میز، آقا مدیره  
به عزم کارها تصمیم بگیره  
نگردد میز او، پرونده باران  
از آن پرونده این، پوشة آن  
نمائند هیچ پرونده، روی میز  
نباشد هیکل میزش غمانگیز  
نگردد وقت‌ها بیهوده نابود  
که بیرون آید از هر کله‌ای دود  
اگر ما قدر وقت خود بداتیم  
سرود تنبیه هرگز نخوانیم

### مهاجرت

شهرارو نیگا کن که شده پُر ز مهاجر  
در شهر اومدن مش حسن و کبلایی باقر  
در شهر اومدن علّاف و بیکاره، به تعجیل  
هرمازن و بچه و کلی فک و فامیل  
مش اصغره و ل کرده یهو باع و زمین را  
«جالیز کاری» و مزرعه و کشت و «وجین» را  
کم لطفی به آن دهکده روح فزا کرد  
دوری ز گل و سبزه و آب و هوا کرد  
اسبابها رو ریختش توی یک وانِ باری  
شد از وه و آن زندگی ساده فراری  
با آن زن و چار تا بچه‌های «قد و نیم قد»  
با احمد و بلقیس و علیجان و محمد  
آمد توی این شهر پُر از دود، صفا کرد!  
ایضاً کمکی نیز به آلودگی‌ها کرد  
وقتی که آمشدی حسن از روستا گند قهر  
وقتی بیاره تشریفشو در میون شهر  
وقتی که جوون‌ها می‌یان از بی‌کاری در شهر  
وقتی که ازون مزرعه‌هاشون می‌کنن قهر  
وقتی می‌بینن کار، در اینجا خبری نیست  
جز علّافی و گشت و گذار و ڈاری نیست  
مجبوری می‌رن دنبال اون کارهای ناجور  
دنده می‌زن، گاز می‌دن و هی می‌زن زور

این باقاجاچی ارز و طلا می‌شه هماهنگ  
 بر صدق و صفا تا می‌تونه، می‌زنه اُردنگ  
 در کوچه و «پسکوچه» «نون خشکی» قطاره  
 با عربده‌ها دخل نون خشک و می‌پاره  
 از کودک روستایی شده پُر، خیابون‌ها  
 هر روز می‌بینی هر جا می‌ری کارهای اون‌ها  
 یا آدامس و یا شاخه‌های گل می‌فروشن  
 چرک و پرکن و «دربه در» و خانه به دوشن

\*\*\*

تهرون او مدی بهر چی ای مشدی عنایت  
 اینجا خبری نیست برو سوی ولایت  
 با نون و پنیر ده خود کاشکی می‌ساختی  
 بر شهر پُر از دوز و کلک دل نمی‌باختی  
 کی گفت برو کار توی شهرا قطاره  
 کی گفت به تهرون برو که مرکز کاره؟  
 خوب شد که خودت دیدی به چشم خودت اینجا  
 بیکاری و علّافی و، انواع گداها  
 علّافی و بیکاری رو، ای مشدی عنایت!  
 برگرد به ده، گُن همه را خوب حکایت

### سال خوب چه سالیه؟!

سال نو آمد و جای بسی خوشحالیه  
 سال خوب چه سالیه؟  
 در چمن، جای من و جای تو خیلی خالیه  
 سال خوب چه سالیه؟  
 کار و بار فالگیره سکه می شد، چون این روزا  
 می گه باناز و ادا  
 بهترین کار همین فالگیری و رمالیه  
 سال خوب چه سالیه؟  
 سال خوب سالیه که جنسا دیگه گرون نشه  
 نرخ زعفران نشه  
 واقعاً نرخای ما گرونه و جنجالیه  
 سال خوب چه سالیه؟  
 گوشت و مرغ و میوه و هر چی بخوای فراونه  
 ولی نرخا گرونه  
 جیب شلوار و کت و کیف من و تو خالیه  
 سال خوب چه سالیه؟  
 ای خوش آن که درین دوره و این عصر و زمان  
 بدون حرف و چاخان  
 فامیل قصای و بزرگی و بقالیه  
 سال خوب چه سالیه؟  
 ای رئیس جان به عمل کوش و، نده وعده ناب  
 تسوی بیداری و خواب  
 تا نگویند بازم وعده تو، قلایه  
 سال خوب چه سالیه؟

## ملاقات حکیم فردوسی با مش جواد ورژش

شبی بود در خوابِ خوش مش جواد  
 فتاده به بستر به مثل مداد  
 که ناگاه فردوسی پاک زاد  
 به خواب آمدش گفت مشدی جواد!  
 «ز نیرو بُوَّد مرد را راستی<sup>۱</sup>  
 برو سوی ورزش، اگر خواستی  
 آمشدی، شده هیکلت چون مداد  
 ترا می‌بَرَد همچنان کاه، باد  
 به هر روز برخیز در صبحگاه  
 ز نرمش بینداز از سر کلاه  
 به چرخان سرت را چنان فرفره  
 گهی قل بخور همچنان قرقره  
 گهی پای خود را به بالا یپیر  
 گهی از روی یله، پایین یپیر  
 گهی دست خود را بزن بر کمر  
 یپیده از چپ و راست، غر چون فَرَّ  
 گهی سخت بر پشت گردن بزن  
 چنان «زال» و، مثل «تهمن» بزن  
 پس از آن که رفتی زمانی شنا  
 چو بُزْمَجه یپیر، به سرعت هوا

۱. مصراجی از فردوسی

کلااغه گُند صبح‌ها، قار و قار  
 تو هم پیّر از جا چو گنجشک و سار  
 زورزش ز نرمش شدی چون خلاص  
 برون آمدی شاد از این کلاس  
 پُدو در حیاط و خیابان و کوی  
 به «جُو» چون رسیدی تو، پیّر ز جوی  
 خلاصه ز ورزش، خودت را باز  
 درین راو ورزش بگاز و بگاز  
 ز ورزش شدی چون یلی تندرست  
 نبودی دگر «شُلُقلی خان» سُست  
 به دکتر نداری دگر احتیاج  
 نگردی ز بیماریات هاج و حاج  
 به دنبال دارو نباشی دگر  
 به دنبال آن، کی شوی در به در  
 که این خرج درمان، درآرد پدر  
 گُند قصدِ جان تو را این خطر  
 بدھکاریات صد برابر شود  
 که لاستیک عقلی تو پنچر شود  
 طلبکارها قصدِ چانت کتند  
 خلاصه به زندان روانت کتند

### عجله کار شیطونه

اگر که دخل و خرج تو، با همیگه جور نمیشه  
گرونی چسبیده به تو، گُم نمیشه دور نمیشه  
اگر چراغ گرونی، خاموش و کم نور نمیشه  
صد سال دیگه حوصله کن، حوصله کردن آسونه

عجله کار شیطونه، شعار و کار شیطونه

\*\*\*

با مدرکِ فوق لیسانس، چند ساله علّافی اگر  
تسوی خیابونا اگر، دنبال کاری در به در  
راهی که هر روزه می‌ری، از خود اینجا تا قطر  
صبر کن و حوصله کن، کار برات فراوونه

عجله کار شیطونه، شعار و کار شیطونه

\*\*\*

تسوی اداره سال‌ها، علّاف و یلوونی اگر  
برای کار کوچکی، حسابی سیلوونی اگر  
پریده عقلت از سرت، حسابی مجنونی اگر  
غصه نخور که هیکلت، فیل بوده حالا فنجونه

عجله کار شیطونه، شعار و کار شیطونه

## مدیر جدید

بُدو باقرا که وقت از دست می‌ره  
بله، ماکلی کار و بار داریم  
فلانی مژده خوبی به ما داد  
ز شادی هی بخندین قاه، قاوه، قاه  
ولیکن ذرد سرهاش زیاد است  
ز تشریفات خود سوغات دارد؛  
قُلی‌خان و علیجان و حسن‌خان  
عزیز و اکبر و مشدی سلیمان  
فلان پُر کار و آن «کم کار باشی!»  
همه آواره و بد حال گردند  
کُنند دعوت از آن افراد فامیل  
همه در آن اداره گردد هم جم  
شود یک نقشه دیگر هویدا  
میان آن محل از غرب تا شرق  
عوض گردد اثاث دیگرش نیز  
که موکت‌های نو گردد مهیا  
بله، کشکی رفو گردد اداره!  
درین اسراف‌ها و خودنمایی  
درآری از تعجب شاخ با دُم

بیا اکبر، بُدو اصغر که دیره  
ِجنین زود، هزار تا کار داریم  
بجنین اتفاقی تازه افتاد  
مدیر تازه ما آمد از راه  
مدیر تازه ما شاد شاد است  
مدیر تازه تشریفات دارد  
عوض باید شوند این کارمندان  
فریز و فرامرز و فریدون  
فلان مستخدم و «آبدار باشی»  
بله، باید همه غریال گردند  
پس از غریال کردن‌ها به تعجیل  
پسر دایی، نوه خاله، پسر عمَّ  
پس از تغییر آدم‌ها در آنجا  
وسایل یا لوازم می‌کند فرق  
شود تعویض ایضاً صندلی، میز  
شود گَننه تمام موکت آنجا  
خلاصه زیر و رو گردد اداره  
درین تغییر و کار جابه جایی  
تلف گردد حسابی وقت مردم

\*\*\*

سرانجامش همه خیطی و بوری است  
پس از این زحمت و با این همه برج!  
شود افزوده روی «بار» «سریار»

بله، این کارها غیر ضروری است  
خدا ناکرده بعد از این همه خرج  
نگردد خوب‌تر کیفیت کار

ز تارف کم کن و بزر مبلغ افزای  
بکن رحمی به بیت المال مردم

خداحافظ مدیر بنده، گودبای  
نذار کیفیت کارها شود گُم

## دیجیتال

دیجیتالم کجا بود؟  
 دیجیتالم کجا بود؟  
 نه گوشت و گوشتکوبی  
 دیجیتالم کجا بود؟  
 به من کِرکر نخندی  
 دیجیتالم کجا بود؟  
 نه آلونک نه لانه  
 دیجیتالم کجا بود؟  
 پیوهش گفتم ز کیسه  
 دیجیتالم کجا بود؟  
 علیلی یا ذلیلی  
 دیجیتالم کجا بود؟  
 ز گرمی چون اتو باش  
 دیجیتالم کجا بود؟

به من حرفی نزن، حالم کجا بود  
 مقام و مکنن و مالم کجا بود  
 نه کار جالب و نه وضع خوبی  
 آخه من شانس و اقبالم کجا بود  
 منم مشغول کار کارمندی  
 چُماقی رستم زآلسم کجا بود  
 نه یک باگک مرا باشد نه خانه  
 با این خرج کلون مالم کجا بود  
 برایم دوخت یک فالگیر کیسه  
 نگیر فال من و فالم کجا بود  
 نگو آخر چرا بی قال و قیلی  
 آخه قیل من و قالم کجا بود  
 نگو هی حال و احوالم کجا بود

### اختلاس

میلیارد رکردهای آن را که بوده آس و پاس  
 اختلاس آی اختلاس

آن خدانشناس‌ها را کردهای اسکن شناس  
 اختلاس آی اختلاس

با صداقت قهر کرد و گشت فردی پول دوست  
 گفت اسکن چون هلوست

از ره دوز و کلک‌ها گشت یار اسکناس  
 اختلاس آی اختلاس

یک نفر چاید بیت المال را با صد کلک  
 یشت بندش کم گمه ک

عدهای شیاد هم کردند از او اقتباس  
 اختلاس آی اختلاس

زان همه میلیاردها پولی که بس ناقابل است  
 گفت و گو بی حاصل است

بی خودی من می‌کنم از غصه هیکل را قناس  
 اختلاس آی اختلاس

پولها را خورده‌اند و طی بانگی نوش نوش  
 آن همه خورده‌اند روش

بنده هم باید کنم زین غصه سر را «گر» چو تاس  
 اختلاس آی اختلاس

مشدی احمد دق کند چون مال او را خورده‌اند  
 خورده‌اند و برده‌اند

قامت مشدی حسن «تا» شد ز غصه، مثل داس  
اختلاس آی اختلاس  
ای خوش آن روزی که گور تو از این جا گم شود  
دور از مردم شود  
ناگهان بر کله ات، خالی شود تیر خلاص  
اختلاس آی اختلاس

**حالی بند!**

رئیس ماساکه اقبالش بُلند!  
که از پُست مهمی بهره منده  
ولش کن «حالی بند»  
ولش کن خالی بند  
درین دستگاه خوندن  
ولش کن خالی بند  
میگن پارتیش گلته  
ولش کن خالی بند  
همیشه او رئیسه  
افزاهش از «طَبَسْ» تا «تاشکنده»  
ولش کن خالی بند  
شده و ضعش مامان، این چند ساله  
شندید من که اهل «بست و بند»  
ولش کن خالی بند  
با «ارباب رجوعه» نیست قاطی  
چه شهری چه دهاتی!

ازین بابت بسی مشکل پسند  
 ولش کن خالی بند!  
 خَرِ او، گر از این بیشتر پرِه باز  
 می ده تا می تونه گاز  
 می گن فکر الک، اهل سَرَنده!  
 ولش کن خالی بند  
 زَند گاهی به «نعل» و گاه بر «میخ»  
 زند بر میخ تا بیخ  
 می گن ایل و تبارش نعلبند  
 ولش کن خالی بند!

## حلو!

«آمدی جانم به قربانت ولی» دولًا چرا؟!  
 حال که دولًا شدی، توی مینی بوس ها چرا؟  
 زنج صفحه کرده بیرت، پیری ات زود آمده  
 بوی «الرحمن و حلوا» می دهی حالا چرا؟  
 از سحر ما جنب دکان شما صفحه بسته ایم  
 مرغی جان، شد ساعت ده، این همه للا چرا؟  
 گشت مارا این همه امروز و فردای شما  
 ای بسیج اقتصادی، این جفا با ما چرا؟  
 یا کوین را نفله کن، یا جنس را راحت بدء  
 ای برادر جان، «به قاضی می روی تنها» چرا؟  
 مرغ اگر کم هست، پس انبوه مرغ بی کوین  
 هر کجا در هر مغازه می شود بیدا چرا؟  
 پس که «سگدو» می زنم دنبال نان، گشتم چلاق  
 جان من دیگر مگو، افتاده ای از پا چرا؟  
 با حقوق من که می لنگد چنان خرهای لنگ  
 نرخها بالا رود مثل هواپیما چرا؟

نعم!

گرمه از کار ما وا می‌شود؟ - نع!

گرانی قامتش تا می‌شود؟ - نع!

جناب « حاجی ارزانی » که افتاد

دوباره کم کمک بای می‌شود؟ - نع

دو تا پایی که در صفحه شده لنگ

برای ما دگر بای می‌شود؟ - نع

رئيس جان، وعده‌های چور، واجور

برای بچه « قاقا » می‌شود؟ - نع

دو ٹن وَ عده اگر بر ما ببخشی

دو کیلو نان و خرما می‌شود؟ - نع

شب جمعه نثار روح اموات

دو تا بشقاب حلوا می‌شود؟ - نع

« دوا درمان » ما وقتی گران است

مریض ما مداوا می‌شود؟ - نع

بکن ترمز آمشدی، در اتفاقت

دو جین کور و کچل جا می‌شود؟ - نع

میون کاسبار حرم و مرؤت

بیبنم باز احیا می‌شود؟ - نع

به زودی روزگارِ رشوه خواره

سیا چون شام بیلدا می‌شود؟ - نع

به زودی پارتی بازی وَر می‌افته؟

فلان شیاده رسوا می‌شود؟ - نع

## احوال ما

نیست حالی، بهتر از این حالِ ما  
 می‌رساند همت و اجلالِ ما  
 همچنین کفایشِ ما، بقالِ ما  
 داخلِ بنگاه‌ها دلآلِ ما  
 گر بگیرد فالگیری فالِ ما  
 ریخت کم کم این پیرِ ما، بالِ ما  
 هیکلِ ما، ریختِ ما، تمثالِ ما  
 این گُت و شلوارِ بد اقبالِ ما  
 بود اگر آن رستم این زالِ ما  
 روز و شب از مردمِ فعالِ ما  
 تا بِجُند شادی بسی حالِ ما

به به از این شانس و این اقبالِ ما  
 وَعده‌های خوب و ننان و آبدار  
 خذ ارزانی ست آن عطار خان  
 از چاخان‌های بزرگی عالم است  
 می‌دهد تحويلِ ما پرت و پلا  
 در هوای وَعده بس که پر زدیم  
 گشته مانند یلنگی صورتی  
 لاغر و ترکه شدیم و شد گشاد  
 اُنگ می‌انداخت بیش دیو خرج  
 حاجی ارزانیٰ مازم می‌کند  
 همچنان « حاجی حسینی » خنده کن

## اشاره:

در مدت هشت سال جنگ تحمیلی و دفاع مقدس، یکی از کارهای هفتگی من، در برنامه «صبح جمعه با شما» در رادیو، ساختن یک شعر ضربی «سیاسی - انتقادی» بود، البته بر اساس سوژه‌های روز. به عنوان نمونه، شعری را به نام «پیر استعمار» و «جنگ خودتی آبوشه» را برای چاپ در این کتاب انتخاب کرده‌ام.

به مناسب تحریم اقتصادی ایران از طرف انگلستان در سالهای جنگ تحمیلی:

## پیر استعمار

صد گلک در چسته دارد، رویه مگارو باش  
 پیر استعمارو باش

دشمن «کله شق» آزادی احرار و باش  
 پیر استعمارو باش

کرده پارا توی یک کفشه که ما تحریم بشیم  
 کم کم تسليم بشیم

منطقی بی محتوای این مُخ بیمارو باش  
 پیر استعمارو باش

می‌زند هی طعنه بر جنگیدن بر حق ما  
 او جدا، ریگان جدا

نیش های این دو «مار» و عقرب چرزاو باش  
 پیر استعمارو باش

سالها، کلی چریده توی هر مستعمره  
 قلدرانه، یکره!

اشتها را باش و روی سفّتِ این گَذارو باش  
 پسیمِ استعمارو باش

با ترور باشد مخالف این تروریست یوقور  
 هی می‌گه واي از ترور!  
 گربه عابدنا، سر دسته اشرارو باش  
 پسیمِ استعمارو باش

بانی سرسختِ اسرائیل غاصب کیست؟ اوست  
 غرق فتنه تا گلوست  
 بدترین بنیان‌گذاری‌های این معمارو باش  
 پسیمِ استعمارو باش

غصّه آزادی و صلح و صفا را می‌خوره  
 کلی از ما دلخوره!  
 حلقه و ترفندِ این شیاد کجرفتارو باش  
 پسیمِ استعمارو باش

پر شده طومار او از فتنه‌ها، کشتارها  
 بسارها و بسارها  
 افتخار و ارزش و سنگینی طومارو باش  
 پسیمِ استعمارو باش

انگلیس، آی انگلیس، آی انگلیس، آی انگلیس  
 دولت پر باد و فیض  
 خود، تو آن پیشنه‌های زشت و خفت بارو باش  
 پسیمِ استعمارو باش

بوش<sup>۱</sup> رئیس جمهور آمریکا گفت: جهان در آستانه یک دوره هزار ساله جدید صلح و صفا و آزادی و آرامش قرار دارد. «جراید» خنگ خودتی آبوشه

صف شده چاله چوله  
در نمیره گلوله!  
گریه، صفا، با توله  
نشسته پیش غوله  
نفله شد این مقوله  
زلفای لوله لوله  
قایم شدن تو پوشه  
خنگ خودتی آبوشه  
خنگ خودتی آبوشه

اتل ملت سوتوله  
حق کشی ها توم شد  
گرگه خوبه با میشه  
فرشتہ خیلی راحت  
جنگای سرد توم شد  
کچل خان در آورد  
پرونده کلکها

\*\*\*

نیگا به صهیونا کن  
صف بشین و نیگا کن  
گالة لب رو وا کن  
شامیر خانو صدا کن  
جامی بزن صفا کن  
چو قوربا غه شنا کن  
رفیق شده با موشه  
خنگ خودتی آبوشه  
خنگ خودتی آبوشه

فلسطین و نیگا کن  
با اون همه جنایت  
با کشن جوونها  
برای جشن کشتار  
تو آغل سفیدت  
تو حوض این جنایت  
با این کلک که گریه

۱. منظور بوش پدر است.

گُرگه رو آزادش کن  
بسا گمکا، شادش کن  
اون جما رو آبادش کن!  
فَدَى («موسادش») کن  
تسو قلب نوزادش کن  
زن پُده دامدادش کن!  
که یارو در جنایت  
فعال و پسر خروشه

خنگ خودتی «آیوشه»  
خنگ خودتی «آیوشه»

\*\*\*

از خننده رفتیم رسیده  
منظهر بساد و فیسه  
مساست و نکردن کیسه!  
مشغول «راس و رسیده»!  
بس که کچ و خبیشه!  
زاندارمه و پلیسه  
تسو دنیا با فضولی  
فرمیانده ارادل

خنگ خودتی «آیوشه»  
خنگ خودتی «آیوشه»

اسرار ایل و بادش کن  
ولش بکن تسو لبان  
پُرمب تسوی روستا بنداز  
پُرکش مسلمونا رو  
گالوهها رو خالی  
جانی رو تشویقش کن  
که یارو در جنایت

خنگ خودتی «آیوشه»  
خنگ خودتی «آیوشه»

ز کیسه آی ز کیسه  
نساویش هستوز خلیجه  
آدمکشای بسوشه  
با دشمنان ایران  
قداره بستد دنیاس  
تسو دنیا با فضولی  
فرمیانده ارادل

### هفته دولت

- ای کاش ز ملت بشود، خوب حمایت  
در هفته دولت
- تیبا بخورد وعده بی حد و نهایت  
در هفته دولت
- آن وام جوانان نکشد طول هفچ سال  
کلی تبرد حال
- همواره به آنها بشود زود حوالت  
در هفته دولت
- ای کاش که کمتر بشود مذب وعده  
این زحمت وعده
- دیگر نکشد طول به آن روز قیامت  
در هفته دولت
- ای کاش که این مشکل طولانی مسکن  
این رنج تو و من
- نایبود شود بر اثر کوشش و همت  
در هفته دولت
- ای کاش که اجحاف و گرانی و تورم  
گورش بشود گم
- با ما پکند، باز حاجی ارزانی رفاقت  
در هفته دولت
- از شیوه امروز، برو، فردا بیا، باز  
 بشکن و بالا بنداز

دیگر نشود پیروی و، باز اطاعت  
در هفته دولت  
وامی که قرار است بگیرند چوانان  
با سود فراوان  
پرداخت شود نیز سر موعد و ساعت  
در هفته دولت  
ای کاش که این ملت و این دولت ایران  
در مسجد دلیران  
همواره بسپویند رو عزّت و رفعت  
در هفته دولت

### «جوچه رو، آخر پاییز میشمارن!»

دل ما گشته ز دستِ تو کباب  
 میز از دستِ شما شرمنده است  
 وزن پرورنده شده یک خروار  
 او مده رفته برای این کار  
 بشود او زَئَه دل خشنود  
 مشکلش حل می‌شه وقتِ گل نی  
 یا که مردم رو معطل بکنی؟  
 یا شود دلها ز دستِ تو کباب؟  
 پشت در یوشکی در می‌زنن  
 «جوچه رو آخر پاییز میشمارن»

ای که جای عمل و کار صواب  
 روی میزِ تو پر از پرونده است  
 غُر شده میز ز سنگنی بار  
 یارو، اربابِ رجوعه، صد بار  
 که شما کارشو انجام پدی زود  
 گر چه یک غُر معطل شده، هی  
 او مده مشکلاتو حل بکنی  
 او مده تا بکنی کار صواب  
 آن کانی که به تو سر می‌زنن  
 از تو یک خاطره خوش ندارن

### جوچه کلاع

داخل کافه‌ای، من از گارسون خواستم یک خوراکِ جوچه داغ  
جای جوچه کباب، خوش انصاف روی میزم گذاشت «جوچه کلاع»

### خنده و شادی

ای که با شادی و لبخنده، نظامی داری  
پیش ما منزلت و شأن و مَقامی داری

خوش به حالت که ز برنامه «صبح جمعه»  
خنده و دُنبک و رنگِ دیری رامی، داری

نه پدهکار به آن موجِ خوش انصافی  
نه در آن بانک فلان، سفته و، وامی داری

می‌بَرَدْ خَرْمَنْ تقوای تو را باد غرور  
نکنی باد، اگر شهرت و نامی داری

این همه باد هوا هست و غذا می‌خواهی؟  
فکر صبحانه‌ای و، حسرت شامی داری

مده «رو» بر شِکَمْ بی هنر و، غصه مخور  
همه سال، اگر ماه صیامی داری

ای کجل خان، که کجل گشته‌ای از رنج زمان  
غم مخور، آینه «سنگِ تمامی» داری

غصه شهریه کودک دلند، مخور  
تاکه از بهر «گرو» کاسه و جامی داری

مشدی جان، دَخلی تو پنجاھد، ولی خرجت صد  
راستی معجزه باشد، که دوامی داری

کیسه کوچک تو، گاله نگردد یکهو  
ای رئیسی که کنون پُست و زمامی داری

به عمل کوشی اگر، وَعده پَرانی نکنی  
نه چاخانی، نه مریضی، نه زُکامی داری

فکر برگشتن ارزانی اگر می‌باشی  
با خبر باش، که اندیشه خامی داری  
بعد صد سال از این غمکده، با خنده برو  
تا بیبینند همه، حسین چستامی داری  
همچنان « حاجی حسینی » غم دنیارو نخور  
که اگر غم بخوری، کار خرامی داری

### شرط بندی‌های ورزشی

شرط بندی، همه جا بین فلان مرد و زنه  
گفت و گوهای خشن بین حسین و حسته  
نظر این یکی اینه که مدل‌های طلا  
از فلان مُشت زنی هست که «رویینه تنه»  
نظر اون یکی اینه که فلان کشتی گیر  
قویه، گردن اون مثل چنار «گُهنه»  
من می‌گم هیچ کسی چون بارو، هالترزنه نیست  
هر رکوردي که به دنیا باشه، او می‌شکنه  
او می‌گه شرط می‌بندم که فلان سنگین وزن  
حتی با رُستم اگر کشتی بگیره می‌زنه!  
من می‌گم فوتbal اون کشوره بازنه می‌شه  
ول معطل میون استودیوم در چمنه  
عصبانی می‌شه او، فوری می‌گه، شوتی مگه؟  
مرگ تو، سابقه تیم فلان، پیش منه  
من می‌گم کشور همسایه والیبال نداره  
وضع والیبال ما فُرصه، به مثل چُدنه  
بله هر وقتی که صُحبت می‌شه از ورزش‌ها  
جنگ اعصابه و «شرط بندی» و حرف و سخنه

### دیدی نشد

گفته بودی پارتی بازی دک می‌شه، دیدی نشد  
 شوت با «أردنگی» و با «چک» می‌شه، دیدی نشد  
 این عذاب سی چهل ساله که مانده یادگار  
 دور از ما همچنان موشک می‌شه، دیدی نشد  
 نیست می‌شه رشوه‌خواری این فساد باستان  
 اسم او بر روی سنگش حک می‌شه، دیدی نشد  
 مشکل تحصیل، آسون می‌شه، راهش صاف صاف  
 مثل پوست داریه و دنیک می‌شه، دیدی نشد  
 آش کشکی را که بهر بینوایان می‌بزند  
 چرب چربه، بین آش‌ها، تک می‌شه، دیدی نشد  
 ور می‌آفته مشکل مسکن، میون شهرها  
 هی گرفتار تک و پاتک می‌شه، دیدی نشد  
 نان خشک کارمنده، شیرجه در روغن می‌ره  
 صاحب دفترچه و قلّک می‌شه، دیدی نشد  
 بوده بار زندگی، سنگین به دوش ما اگر  
 بعد از این مانند بادبادک می‌شه، دیدی نشد  
 جان من، « حاجی حسینی » شصت سالی صبر کن  
 هی نگو گفتن گرانی دک می‌شه، دیدی نشد

### در آرزوی کار

این کوزه چو من، شخص نداری بوده است  
در آرزوی شام و ناهاری بوده است  
این دسته که بر گردن آن می‌بینی  
دستی است که در حسرتِ کاری بوده است

### فی النَّاصِيَحِ!

ای پسر، فکر ڏنگ و ڦنگ مکن  
زندگی را به خویش، ٽنگ مکن  
فکر مرغ و برنج و گوشت نباش  
هوس خانه ڦشنگ مکن  
گشنگی شهد و، سیری است، شرنگ  
شهد خور، یادی از شرنگ مکن  
زنگ سیری علامت خطر است  
گوش بر این صدای زنگ مکن  
گور بابای صف، مرو در آن  
پای خود را چلاق و لنگ مکن  
این غلط هایه ما نیامده است  
هوس رفتن فرنگ مکن  
ای که پُست و ریاستی داری  
کمک آدم ڏبنگ مکن!  
در هَوْنَگ ریاست حق را  
یغله با دسته هَوْنَگ مکن!  
چون «قلم موی» شهردار نباش  
این و آن را چو بمنه رنگ مکن!

### پیر وَعْدَه

رئیس نازین، در وَعْدَه دادن  
بَه روی پایِ وعده، ایستادن  
چرا پا را توی یک کفش کردی؟

رئیس جانم فدای قَدَّ و بالات  
بَه روی میز تو پرونده آلات  
چرا پا را توی یک کفش کردی؟

ز پس کَه آمدم در آن اداره  
شده سی چفت کفشم پاره پاره  
دگر پاهای بندۀ «نا» نداره  
شدم معروف در این دوره گردی

گهی با اخْم و گهی با داد و بیداد  
چه گوییم من که در آن وَعْدَه آباد  
چرا پا را توی یک کفش کردی؟

شده « حاجی حسینی » پیر وَعْدَه  
بله باشد همه تقصیر وَعْدَه  
که شد رنگِ رُخْم، مایل به زردی  
چرا پا را توی یک کفش کردی؟

چیک چیک مستون!

آهای آهای فلانی، وقتی رئیس بودی  
به پیشیت میز یهشت، یُر باد و فیس بودی  
با قدرت و مقامت، کلّی انیس بودی  
در رفع مشکل ما، خیلی خسیس بودی

پشتی در اتفاق، می خواهی بگم چه جور بود؟  
 صفی مراجعتیت، دراز بود و قطعه بود  
 محل گفتمانی، لشکر «سلم» و «تور» بود  
 در دلای مردم، زیاد و یک گرور بود  
 مشکلات قدیم و، تازه و نو ظهور بود  
 تو با خیال راحت، چایی تو فنجونت بود  
 «جیک جیک مستونت بود»  
 «یاد زمستونت بود؟»  
 بعضی ازون همکارا، که با تو کار می کردن  
 به جای حل مشکل، مشکل قطار می کردن  
 از زیر بار کارا، گاهی فرار می کردن  
 بر سر هر گرفتار، داد و هوار می کردن  
 یا غرّغیر و یا نیز نیز، یا قاز و قار می کردن  
 مرّه اون ریاست، به زیر دندونت بود  
 «جیک جیک مستونت بود»  
 «یاد زمستونت بود؟»

### مدیر پروازی

مدیر پُر کار و گرفتار ما  
 مدیرِ زحمتکشِ پروازیه  
 با هواپیما زود می‌رده به کرمون  
 با هواپیما شاد و خندون می‌یاد  
 این کار او مسوج بافتخاره!  
 زود می‌رسه به تبریز و به گرگان  
 به پشتِ میز خوشگل و تمیزش  
 پرونده‌ها فَرَّ و شکوهی دارن  
 کیف می‌کنیم من و شما، از آن بُرج  
 به این مدیر نازنین می‌نازن!  
 می‌رده سراغ یک عدد پرونده  
 اون رو دوباره سر جاش می‌ذاره

مدیرِ حمتکش و پر کار ما  
 از پستِ خود خوشحاله و راضیه  
 ناشایی رو چُب می‌خوره تو تهرون  
 دوباره شب به شهر تهرون می‌یاد  
 پرواز او هر روزه پر قراره  
 با هواپیما، وقتی این مدیرخان  
 یه راست می‌رده می‌شینه پشتِ میزش  
 رو میز او پرونده‌ها قطارن  
 پرونده‌ها چیده شده چنان بُرج  
 پرونده‌ها در حال خواب نازن  
 اگر که عشقش بکشه، با خنده  
 پرونده رو چند لحظه بر می‌داره

### امانت کتاب

کتاب نازنیم را خریدم  
ز خوشحالی دو متر از جا پریدم!  
چنان خیاطها جامه بُریدم  
به شادی آن پلاستیک را کشیدم  
نکات و گفته‌های تازه دیدم  
کتابم را که بود عشق و امیدم  
دگیر رنگ کتابم را ندیدم

به صد خون دل و شوق فراوان  
رساندم چون کتابم را به خانه  
برای قامت آن، از پلاستیک  
به روی جلد رنگین و قشنگش  
به هر باری که آن را باز کردم  
گرفت از من، رفیقی تا بخواهد  
 فقط یک هفته پیش بود اما

### ساغر حرف

بس که من حرف شنیدم، شده‌ام بینجر حرف  
 می‌رود غُمر گرانماية ما بر سِرِ حرف  
 گفتمان‌ها همه فعال و حریقان، حراف  
 جبهه گیرند همیشه، همه در سنگر حرف  
 آن مدیری که رسیده‌ست به پستی دلخواه  
 باز در محفل ما آمده، با لشکر حرف  
 بس که از هر رَجُلی وَعده شنیدم و سخن  
 کله‌ما شده جان همگی تان گِرِ حرف  
 گوش بر حرف فلان شخص مده چون یارو  
 رفته در میکده حرف، زده ساغر حرف  
 هر که دارد هوس سروری و جاه و مقام  
 راهش اینست که وارد بشود از درِ حرف  
 شعله حرف بدون عملت را کن فوت  
 سوخته خرم‌من امَید مرا اخگر حرف  
 حرف آن است که همراه عمل پیش رَوَد  
 نه به این شکل که برپا بشود محشر حرف  
 بعد از این گوش من و نسخه آن دکتر گوش  
 چون که از حرف زیادی شده گوشم کر حرف

### سمینار

میهمان هر شب و هر روز، فراوان آید  
از «فسا» آید و از «رشت» و «خراسان» آید  
یا ز «تبریز» و «بم» و «شوستر» و «کردستان»  
یا ز «شیراز» و، ز «بوشهر» و، ز «کرمان» آید  
غیر ازین عده، ز هر کشور و هر مملکتی  
میهمان جانب ایران و به تهران آید  
از «فلسطین» و «رُم» و «لندن» و «بورکینافاسو»  
از «چک» و «ژاین» و از «چین» و، ز «آلمان» آید  
ز «موریتانی» و از «مالی» و از «نیجریه»  
از «زیبر» و «گُره» و «لیسی» و «سودان» آید  
از «نپال» و، ز «ویتنام» و ز، «افغانستان»  
هم ز «تایلند» و، ز «بنگال» و «لهستان» آید  
از «قطر»، «سوریه» از «أُزبک» و «قرقیزستان»  
از «کانادا» و، ز «هند» و «مغولستان» آید  
ظاهراً از بی شرکت به سمینار بُود  
هر که مهمن شود و جانب ایران آید  
آن سمینار بگیرد که چرا تو از «گن»  
یا چرا آب توی کوزه قلیان آید؟  
این سمینار بگیرد که چرا فصل خزان  
چون هوا ابر شود نم نم باران آید؟  
آن سمینار بگیرد که چرا در دعوا  
چک و «پسگردنی» و مُشت به میدان آید؟

این سمینار بگیرد که چرا چایی داغ  
از نوک قوری و در داخل فنجان آید؟  
آن سمینار بگیرد که چرا حبه قند  
گاهه‌گاهی، الکی داخل قندان آید  
این سمینار بگیرد که چرا کشک اصلاً  
شیرجه در قابلمه داغ بادمجان آید؟  
آن سمینار بگیرد که چرا نان ز تنور  
یا چرا اشک از آن گوشة چشمان آید؟  
این سمینار بگیرد که چرا راننده  
پشت فرمان پیشیند به خیابان آید؟  
آن سمینار بگیرد که چرا سوزن نخ  
گاه سوی گُت و گه جانِ ٹُنبان آید  
بحث قُنداق، سمینار بزرگی شده است  
که در آن کودک قُنداقی دو «میلیان» آید؟  
این سمینار بگیرد که چرا برق سه فاز  
از سر و کله آقای کجل خان آید  
آن سمینار بگیرد که چرا از لاته  
مُرغه با قُندَق دو با حال پریشان آید  
این سمینار بگیرد که چرا پشتِ الاغ  
وقتی یک ساله شود، گاله و پالان آید  
الفرض، سخت سمینار گرفتن شده مُد  
که از این کار ضرر آید و خُسران آید  
می‌رود وقت فراوان و هزینه به هدر  
بله، زین کار، ضررهای فراوان آید

### دردسرهای ثبت اسناد

زمینکی، آلونکی، خانهای  
با شادی ریم دام، دارارام، رام بکن  
تا شوی این کار و حسای بله  
مثل آمشدی حسن و گل غلام  
گروگذاری میون بانکها  
سه سال باید بری بیای دستکم  
هزار دفعه اینجا و اونجا بری  
هی بُری و اوننم تغیر کنه  
ماه دیگه، بازم به اینجا بیا  
از کار خود خیلی پشیعون میشی

داری اگر لاندای، کاشانهای  
برای ثبتش برو اقدام بکن  
ثبتش بکن تا که بگیری سند  
تا سند و برای هر قرض و، وام  
تا مدتی برو بیا مثل ما  
بسعله، برای سند محترم  
صد دفعه هم پایین و بالا بری  
یارو پیهت صد دفعه گُرگُر کنه  
هی بگه امروز برو فردا بیا  
خلاصه سر در گم و حیرون میشی

\*\*\*

مسئله‌ها به نفع مردم بشن

کاشکی که این مسئله‌ها گم بشن

### ازدواج اجباری

چنان ماشین بی بوق و کلاجه  
نه ترمز داره، نه لاستیک، نه دنده  
که مردم را کند همواره مجذوب  
که جشنش جالب و زیباست، به به  
همه دلداده راو عروسی

هر آن مردی که دور از ازدواج  
بگویم من خلاصه، پیوست کنده  
یکی از رسم‌های جالب و خوب  
همین رسم عروسی هاست، به به  
همه مشتاق و دخواه عروسی

\*\*\*

که دست آورد آن باشد کسادی  
ز خرج و برج سنگین عروسی  
به جز این واقعاً چاره ندارند  
بسیبینی واقعاً فَ و فراوان  
ولی جشن عروسی نیست پیدا  
نه گنجشک و کلاع و سار دارد  
عَزَب مانده ست با دستای خالی  
برای یول و ثروت دخترت را  
ز عقل و دور اندیشه معافه  
فلان و بهمندان است و چنینه  
یکی از ازدواج‌های غمانگیز  
همیشه ازدواج زورگی هست  
بکن پرتش ازینجا تا ژریا

امان از مشکلات اقتصادی  
بله، از خرج سنگین عروسی  
جوانان غالباً فکر فرارند  
به هر شهری ازین گونه جوانان  
رُود هی سُنْشان کم کم به بالا  
جوان نه خانه و نه کار دارد  
پس از آن رنج و تحصیلات عالی  
آهای مادر، پدر، همسیره، بابا  
مده شوهر که این کاری خلافه  
بله، این کار مشکل آفرینه  
آهای احمد، آهای محمود، پرویز  
به ظاهر گر چه شاد و دُنیکی هست  
بزن تیبا به این جور ازدواجها

\*\*\*

به مانند دو تا کفتر، دو تا غاز  
همیشه هم دم و غمخوار باشند

چه خوش باشد زن و شوهر ز آغاز  
همیشه مهربان و یار باشند

### بن کارگری

بی بُخار و بَرکت، بی حظّی و بی شمری  
 ای بُن کارگری

ماهها همراه آن صاحب خود در به دری  
 ای بُن کارگری

بی ثمر هستی و در مجمع انواع کوبن  
 باد کردی ای بُن

بستری هستی، و بیماری و دانم پکری  
 ای بُن کارگری

ماهها در طلب جنس تو سرگردانیم  
 پکر و حیرانیم

مثلاً تو بُن سیگار و برنج و شکری  
 ای بُن کارگری

بعد یک سال که اعلام شود روغن تو  
 شکر و بُنشن تو

عقِ جنس تو باشیم به سال دگری  
 ای بُن کارگری

تا بسیاییم و بگیریم فلان جنست را  
 در میان شهرا

لازم آید که بگردیم به هر بوم و بری  
 ای بُن کارگری

عین رسمت بُزشینیم به روی رخشی  
 اسب شادی بخشی



## معالجه!

دوش رفتم خدمت دکتر فلان - بعدهاً چی شد؟  
هیکل خود را به او دادم نشان - بعدهاً چی شد؟  
گفت مشدی هیکلی داری ضعیف و مردانی  
نیست در این جسم تو تاب و توان - بعدهاً چی شد؟  
بعد، سر تا پای من را دکترانه دید زد  
گفت سر تا پات باشد استخوان - بعدهاً چی شد؟  
گفت قبیل از مصرف دارو تو باید مدتی  
با غذا درمان شوی ای مشدی جان - بعدهاً چی شد؟  
بعد فرمودند عین گربه آشغال گوشت نخور  
نوش جان کن گوشت سینه، گوشت ران - بعدهاً چی شد؟  
گفت «ته چین» را میر از یاد با یک مرغ چاق  
با برنجی عالی و پر زعفران - بعدهاً چی شد؟  
بعد فرمودند ظهر و شب بخور جوجه کباب  
عین یک خوش اشتهای پهلوان - بعدهاً چی شد؟  
گفت کله یا چهای را سر برزن هر صبح زود  
نوش جان کن یا چه و مغز و زیان - بعدهاً چی شد؟  
بعد فرمودند موز و یسته هم یادت نره  
روزی یک کیلو بخور از این و آن - بعدهاً چی شد؟  
گفت: هر روزه عسل را نوش کن با شیر گاو  
چون عسل می بخشدت روح جوان - بعدهاً چی شد؟  
بعد فرمودند بسر ماهی سفید نازنین  
حمله کن چون گربه و شیر ژیان - بعدهاً چی شد؟

گفت هرگز اشکنه، آبگوشت، ڏمپختک نخور  
 این غذاها بهر تو دارد زیان - بعدها چی شد؟  
 بعد هم گفتند اگر از تقویت غافل شوی  
 مسی بری تشریف اندر آن جهان - بعدها چی شد؟  
 بعد هم لبهای این مخلص به خنده باز شد  
 دادمش فیش حقوق را نشان - بعدها چی شد؟  
 بعد گفتم این موافق زورکی تأمین کند  
 پول نان و پول نان و پول نان - بعدها چی شد؟  
 بعد، یک روز از حقوق نفله را بهر ویزیت  
 دادم و بسی نسخه گردیدم روان - بعدها چی شد؟  
 - بعدها هیچی دیگه پایا، ولم کنید!

قرار است بیمارستانهای دولتی به بخش خصوصی واکذار شود.

«جراید»

### بخش خصوصی!

کند رفع بلا، بخش خصوصی  
کند دردت دوا، بخش خصوصی  
دهد نور و ضیا، بخش خصوصی  
بود خوش اشتها، بخش خصوصی  
نه رحم و نه حیا، بخش خصوصی  
کند ناز و ادا، بخش خصوصی  
زند تیبا به ما، بخش خصوصی  
کند او را گدا، بخش خصوصی

شده مشکل گشا، بخش خصوصی  
مخور غصه اگر در حال موتی  
به آن چشمان «باباقوری» تو  
ولی از بابت هر کار کوچک  
نه انصاف و مرؤت می‌شandasد  
اگر یک تک تومان، کمتر بُشلفی  
دگر درمان برای ما حرام است  
اگر قارون رود بیهر مداوا

## جشن اضافه حقوق!

کارمندا، وضع ناجویر تو دیگر جور شد  
 غوره تو شیره شد، حلوا شد و انگور شد!  
 چون مواجب شد اضافه کوک شد کیفیت بالام!  
 کوک تر از «تار» و از «گیتار» و از «ستور» شد  
 بچه‌ها دستی زند و خوب رقصیدند باز  
 زوجهات دنیک زد و مادر زنت مسرور شد  
 حجله شادی بسیار و درآن غلتی بزن  
 نو عروس شانس آمد جلوه گر چون حور شد  
 رستم دستان پیروزی عجب تیری فکند  
 دیده اسفندیار رنج و ذلت کور شد  
 با حقوق کافی خود خانه‌ای خواهی خرید  
 غم مخور بی خانمانی دیگر از تو دور شد  
 گر پسر داری برایش زن ببر با این حقوق  
 دختری داری اگر، پول جهیزش جور شد  
 بعد از این خوشبخت هستی نق نزن غر غر نکن  
 چاقوی بی دسته‌آت، خنجر شد و ساطور شد

### رئیس خوب ما!

او مد با کلی کیسه، آی ز کیسه  
 می گن بارو رئیسه، آی ز کیسه  
 ز هیکل مثل کالباس می شه، گرچه  
 حالا مثل سوسیسه، آی ز کیسه  
 به عکس مش حَسن، مرغ و خروسش  
 همیشه توی دیسه، آی ز کیسه  
 نداره ذَهای لطف و تواضع  
 عجب پُر باد و فیسه، آی ز کیسه  
 یه پاش در «برلن» و «باریس» و در «ژُرم»  
 یه پاش توی سوئیسه، آی ز کیسه  
 به عکس ما که تا شمردن نرفتیم  
 یه پاش در انگلیسه، آی ز کیسه  
 برای دوستاش، دست و دلباز  
 برای ما خسیسه، آی ز کیسه  
 یکی خدمت کند، اما یکی هم  
 به فکر لفعت و لیسه، آی ز کیسه  
 رئیسه، فکر پُستِ دائم الْعُمر  
 کچل، در فکر گیسه، آی ز کیسه

## در باب نصب آگهی تخلیه چاه به در خانه‌ها

گهی آهسته، گاهی هم شتابان  
درآید ناگهان از کله ات شاخ  
شود شکلت تماشایی چو «لولو!»  
به آن درهای زیبای منازل  
قشنگه آی قشنگه آی قشنگه  
تماشایی شده از آگهی‌ها  
بین از آگهی‌ها گشته آذین  
زرشکی، سبز، قرمز یا کمی بور  
که باشد شایق این کار و پیشه  
به درها آگهی چسبانده رفته

اگر علّاف هستی در خیابان  
اگر خواهی بدون گفتن آخ  
دو تاشاخ حسای مثل آهو  
نگاهی کن به درهای منازل  
تماشا کن بین شهر فرنگه  
در هر خانه‌ای را کن تماشا  
تماشا کن ازان بالا به پایین  
تمام آگهی‌ها جور واجور  
بله، مستول چسباندن همیشه  
به هر روز و شب و ایام هفته

\*\*\*

میان آن دهانش یک زیان داشت  
مرتب نعره می‌زد، داد می‌کرد  
خلادانی به آسانی شدم من  
به کلی آبرویم رفت بر باد  
سپس بر صاحب این خانه انداخت  
به من با آن قلم مو رنگ‌هazard  
که تا آخر درخشیدم چو خورشید!  
ولی از خستگی او شد روانی  
همه هورا کشیدن دوستانه!  
به مانند عروس و شازده داماد  
سرود زندگی را ساز کردیم  
بله، بخت من بیچاره برگشت  
مرا جان شما از سکه انداخت

در بیچاره ما اگر دهان داشت  
همیشه روز و شب فریاد می‌کرد  
بینید «تخلیه دانی» شدم من  
به کلی هیکلم از سکه افتاد  
مرا آهنگر با ذوق من ساخت  
بله، نقاشی پیش آمد  
به من هی رنگ را مالید و مالید  
اگر چه من شدم شیک و مامانی  
شدم چون نصب بر دیوار خانه  
من و دیوار، هر دو خرم و شاد  
به خانه، زندگی آغاز کردیم  
که ناگه بخت من یکباره برگشت  
هجوم آگهی کار مرا ساخت

### تجمل‌گرایی!

نیگا به زرق و برق ماشیناش کن  
نیگاش کن، آی نیگاش کن  
نیگا به خانه بی انتهایش کن  
نیگاش کن، آی نیگاش کن  
تسوی خانه اتول داره فراوان  
تسویوتا، بتن، پیکان  
نیگا به فرم‌ها و رنگ هاش کن  
نیگاش کن، آی نیگاش کن  
میون باغ زیبای تجمل  
میخونه عین بليل  
بیا و گوش یک کمی بر صداش کن!  
نیگاش کن، آی نیگاش کن  
پس اندازش تسوی خارج زیاده  
عجب شنگول و شاده  
نیگا بر اعتبار بانک هاش کن  
نیگاش کن، آی نیگاش کن  
همین چن ساله کلی آمده رو  
نداشته چیزی یارو  
نیگاهی هم به اون ارث باباش کن  
نیگاش کن، آی نیگاش کن

«بوش کم کم در حال رفتن است»

### چه کردي

بُـقجه بـنديلو دـاري مـىـبنـدى  
چـون اوـستـاي حـرف وـتـرفـ مـفتـى  
پـيشـ اـينـ وـاـونـ نـشـتـىـ گـفـتـى  
غـصـهـ نـخـورـينـ مـرـدـمـ دـنـيـاـ  
بعـلـهـ کـمـ کـمـ دـارـيمـ مـىـريـمـ ماـ  
يـكـ جـورـيـ بـروـكـهـ

### بـرنـگـرـدـىـ

جزـ ظـلمـ وـ سـتمـ بـگـوـ  
چـهـ کـرـدـىـ؟ـ

گـفـتـىـ هيـكلـمـ رـاسـ رـاسـىـ تـكـ بـودـ  
ايـنـ سـيـاستـمـ چـهـ بـىـ كـلـكـ بـودـ  
يـكـ گـالـةـ بـادـ وـ فـيـسـ بـودـمـ منـ  
يـكـ جـورـيـ بـروـكـهـ

### بـرنـگـرـدـىـ

جزـ ظـلمـ وـ سـتمـ بـگـوـ  
چـهـ کـرـدـىـ؟ـ

بعـلـهـ مـىـدوـنـمـ بـذـونـ پـرـدهـ  
بـاـيدـ بـزـنـىـ بـهـ چـاـكـ جـعـدهـاـ  
ازـ كـاخـ سـياـ باـ شـرـمـسـارـىـ  
جيـيمـ بشـىـ بـرـىـ بـهـ گـاـوـدـارـىـ  
اماـ پـسـ اـيـنـ مقـامـ منـحـوسـ  
باـشـىـ هـمـهـ شبـ دـچـارـ كـابـوسـ  
يـكـ جـورـيـ بـروـكـهـ

### بـرنـگـرـدـىـ

جزـ ظـلمـ وـ سـتمـ بـگـوـ  
چـهـ کـرـدـىـ؟ـ

درـ خـوابـ مـىـبـنـىـ كـهـ چـنـ هـزـارـ گـرـدـ  
باـئـمـبـاـيـ شـيمـبـاـيـاتـ مـُـرـدـ  
ايـنـ ظـلمـ وـ جـنـاـيـتـارـوـ،ـ صـذـامـ  
باـ اـونـ کـمـ تـوـ دـادـهـ اـنجـامـ

چون هندل ماشینش تو بودی چون روغن و بتنینش تو بودی  
یک جوری برو که بر تگردی  
جز ظلم و ستم بگو چه کردی؟

گاهی ز هواپیمای ارباس در تسوی خلیج فارس، غوغاس  
سریر می‌زنن سیصد مسافر اصغر کوچولو، حمید، باقر  
فرمانده «قتل عام» تو بودی بوم غلتون پشت بام تو بودی  
یک جوری بروکه برگردی  
جز ظلم و ستم بگو  
چه کردی؟

تو مُصلح بودی؟ آروای مشکت  
هر کار خطأ صوابه پیشست  
جُ — رثومه ظلمی و جنایت  
خیط کردی با این طرز ریاست

**ایامکم سعیدا!**

سعید سعید فطره، دنیا بھشتہ، بھ بھ!

بر تارک چنین روز، شادی نوشته، بھ بھ

آمد پنیر و ایضاً، نون برسته، بھ بھ

مشدی حسن با گاؤش، بر لب کشته، بھ بھ

عنانع و یونه آمد، با ترخون و شیویدا

**ایامکم سعیدا، الطافکم مزیدا**

عید او مده، چه عیدی؟ عید عزیز روزه

تو کنکور صداقت، بپنا نشی رفوزه

آهای جناب کاسب، قارون نشی بھ روزه

از ترسن رحم و انصاف، شیرجه نری تو کوزه!

دقت بکن نباشه، افکار تو پلیدا

**ایامکم سعیدا، الطافکم مزیدا**

آهای جناب مستول، نماز و روزه مقبول

طرحت نباشه معیوب، کارت نباشه معلول

در عالم ریاست، از شیطونه نخور گول

خدا نکرده ملت، از تو نبینه بامبول

مردم نشن ز کارت، خسته و نامیدا

**ایامکم سعیدا، الطافکم مزیدا**

به نفعته آ مشدی، تنظیم خانواده

بچه قد و نیم قد، نداره استفاده

تند نرو درین راه، یواش برو پیاده

«نداری» و «گرونی» سخته نگیری ساده

طاهره و سعید و، منیزه و مجیدا

**ایامکم سعیدا، الطافکم مزیدا**

آهای گرون فروشه، در عید و سال نو، باز  
کبکت خروس میخونه، میزنی زیر آواز  
هی میره بالا جنست، ارزون نمیشه یک غاز  
میخوری پاشو آخر، نرخارو بالا ننداز  
بخت شما بیداره، اقبال ما کپیدا!  
ایامکم سعیدا، الطافکم مزیدا

### بچه‌های زیادی!

خرج این زندگی خیالی نیست  
 جای انکار و ماستمالی نیست  
 گشته تعداد بچه‌ها بسیار  
 در اتاق تو جای خالی نیست!  
 این همه بچه خرج می‌خواهد  
 آدم این قدر لاابالی نیست  
 آتش فقر، خانمانسوز است  
 آتش منتقل بلالی نیست!  
 روش ازدیاد فرزندان  
 روشنی دل پستند و عالی نیست  
 دو عدد بچه، واقعاً کافیست  
 این که یخچال و فرش و قالی نیست!

## سال دو هزاره

سال نو میلادی و شادی قطاره

سال دو هزاره

می‌نگه غم و شادی چنان یکه سواره

سال دو هزاره

سال دو هزار آمده و باز عمو سام

این قلدر ایام

ظلم و ستمش دایر و بی حد و شماره

سال دو هزاره

ای کاش نبینند دگر اصغر و احمد

میزان درآمد

هم‌قد خیار است و مخارج چو مناره

سال دو هزاره

ای کاش نبینیم که آن وعده پرانه

آن یارو چاخانه

از دادن وعده دهنش «دروازه غاره»

سال دو هزاره

ای کاش نبینیم که آن مرد سیاست

آن اهل کیاست

جای عمل و کار، فقط فکر شعاره

سال دو هزاره

ای کاش نبینیم که از زورگرانی

آن سان که تو دانی

شادی ز دلِ مشدی حسن، فکر فراره  
سال دو هزاره  
تاما همگی خوب برقصیم به سازش  
با نغمه جازش  
همواره به فکر زدن جاز و سه تاره  
سال دو هزاره

### انتخابات

گرم است از چپ و راست، بازار انتخابات  
 گردیده چاق و چله، پروار انتخابات  
 در جای جای، هرجا، رو می کنی بلند است  
 جیک جیک انتخابات، قارقار انتخابات  
 آن، پست خود رها کرد، شد شاد و قدداد کرد  
 حالا شده حسابی، بیکار انتخابات  
 یارو گرفته قلاب، شخصی به روی دوشش  
 تا بیزد به روی، دیوار انتخابات!  
 شب تا سحر بیند، صندوق رأی در خواب  
 از ذوق و شوق گشته، «شبکار انتخابات»  
 در عالم خیالش، هی رأی می شمازد  
 پر کرده مغز او را، افکار انتخابات  
 غیر از خودش کسی را، هرگز نمی بذیرد  
 در زعم خویش باشد، غمخوار انتخابات  
 در کوره های آراء خواهد که ذوب گردد  
 یعنی شده حسابی، فخار انتخابات  
 خواهد که رأی مردم، باشد تمام از او  
 از رأی او شود پسر، انبار انتخابات  
 عکاسخانه شد شهر، دیوارها پر از عکس  
 این است عاقبت هم، آثار انتخابات

### گوانی

جانگزا مثل مار می‌مانی  
 که تو مثل هوار می‌مانی  
 گاه مثل قطار می‌مانی  
 مثل «یکه سوار» می‌مانی  
 مثل اسندیار می‌مانی  
 تو به مثل منار می‌مانی  
 تیره، مانند غار می‌مانی  
 مثل حیوان هار می‌مانی

ای گرانی، به خار می‌مانی  
 هیکلم زیر بارِ تو شده به  
 سرعت گاه چون هواییماست  
 روز و شب عین باد می‌تازی  
 ڤلدر و ڤلچماق و رویین تن  
 چون مداد است این درآمد ما  
 و حشت‌انگیز مثل درّه زرف  
 چون «عمو سام» حفه بازو کلک

## عشق و جوانی

جوانم، به جز قلب شیدا، ندارم  
چو مجنونم و لیک لیلا، ندارم  
چلاق چلاقم، دگر پا، ندارم  
ولی بسی رمقد گشته و «نا» ندارم  
نگویید من فکر فردا، ندارم  
شود تسان روزانه پیدا، ندارم  
که باشند پسولدار و دارا، ندارم  
تسوی راستی‌ها، چبی‌ها، ندارم  
که رویش کنم بنده للا، ندارم  
به جان شما، خانه و چاندارم

ز عشق و جنون حالی للا، ندارم  
چو فرhadem و نیست شیرینم، اما  
دویدم من از بس، به راه محبت  
به هیکل اگر چه بسی قلچمام  
نگویید، پس ازدواجت چطوشد  
بله، اولاً کار و باری که از آن  
بله ثانیاً دوستان عزیزی  
دگر اینکه جان شما، بنده پارتی  
چه گوییم که یک تختخوابی قراضه  
خلاصه از اینها مهم‌تر که بنده

## آسیب پذیریم

در دام غم و غصه ایام اسیریم

آسیب پذیریم

هرگز نه رئیس و نه سفیر و نه مدیریم

آسیب پذیریم

تنهای ز ما جوچه کبابست گریزان

با مرغ و فسنجان

بیگانه ز ماست و کره و شیر و پنیریم

آسیب پذیریم

جز حرف ندیدیم همیشه ز چپ و راست

از ماست که بر ماست «

در وعده شنیدن، همه استاد و شهیریم

آسیب پذیریم

ایران برای همه ملت ایران

گل گفتی بالام جان!

مارا چه که مستضعف بی مثل و نظریم

آسیب پذیریم

نه خانه و نه لاهه و نه کاری و باری

نه گشت و گذاری

پیوسته درین حالت و این خط و مسیریم

آسیب پذیریم

چون کوه دماوند شده بارگرانی

آن سان که تو دانی

در زیر چنین بار گران خورد و خمیریم

آسیب پذیریم

با این همه دلمده و نومید نباشیم

چون بید نباشیم

خوشحال به آینده چون ماو مُنیریم

آسیب پذیریم

### سال میمون

بوش لعین کله شق، رهبر «موساد» و «سیا»  
 آتیش و هیزم می‌ذاره، به زیر دیگ فتنه‌ها  
 نظم توینش رو ببین، مصلح دنیا رو نیگا!  
 برای این که فتنه‌هاش، پا بگیره بیفته جا  
 نایب او تو رو سیمه، مشغول سیر و سفره  
 «میمونه هر چی زشت تره، اطوار و بازیش بیشتره»  
 هنوز، صدّام یزیده، داره جنایت می‌کنه  
 هنوز آدم می‌کشه، هنوز خیانت می‌کنه  
 مسلمونا و گردارو، هنوز سیاست می‌کنه  
 تو عالم بگوش بگش، هنوز قیامت می‌کنه  
 بوشه هنوز تو منطقه، حامی این بی پدره!  
 «میمونه هر چی زشت تره، اطوار و بازیش بیشتره»  
 گاهی برای شامیره، راه می‌ندازه آشتی کنون  
 تو کنفرانس مادریدش، مژده می‌ده به این و اون  
 صهیونه اونجا می‌شینه، با اون دومتر و نیم زبون  
 می‌گه زمین و دزدیدیم، پس نمی‌دیم به دیگرون  
 ز ظلم این بی پدره، فلسطینی دربه دره  
 «میمونه هر چی زشت تره، اطوار و بازیش بیشتره»  
 این روزا بوش خان کلک، کک افتاده به تنبیوش!  
 فکر حقوق بشره، پاسخ درب و داغونش  
 حادثه «لس آنجلس»، حسابی کرده مجنوتش  
 دیوونه زنجیریه، «عمدهش بره به قربونش»!  
 تو آغل کاخ سیا، یا ذمراه یا پنچره  
 «میمونه هر چی زشت تره، اطوار و بازیش بیشتره»

### زاپیدن

کار ما از خرج و برج زندگی نایدنه  
این چه جور زاپیدنه!  
پیه این رنج فراوان را به تن مایدنه  
این چه جور زاپیدنه!

پنج کیلو اسکناس سبز، این «طفلک» می‌خواهد  
وقتی از مادر می‌زاده  
تسوی زایشگاه وقت اسکناس پاشیدنه  
این چه جور زاپیدنه!

پای صندوق می‌زنه «بابا» دو بامبی بر سرش  
اشک در چشم ترش!  
صاحب زایشکده فکر سبیل تایدنه  
این چه جور زاپیدنه!

با زبان بی زبانی بچه گوید ای بدر  
حق داری باشی پکر  
کار تو از دیدن این نرخها ترسیدنه  
این چه جور زاپیدنه!

وقت شیر خشک من شد، گیوه‌ها را ور بکش  
پسر در آر و پسر بکش  
حالا هنگام دنبال دوا گردیدنه  
این چه جور زاپیدنه!

«هفت خان» در پیشه، رخش تیز تک را زین بکن  
مدتی تمرین بکن  
مثل رستم وقت خفتان و زره پوشیدنه  
این چه جور زاپیدنه!

## به لهجه اصفاهونی

أَرْدَنْگِسْ!

دلم به جونی شما از غم زمان، تنگیس  
 سرم چو کلّه بی موی مش حسن، مَنگیس  
 بدون پارتی اِگه فکر کار و باری تو  
 بوگم که قسمتی تو در زمونه أَرْدَنْگِسْ  
 لگد به هیکل تنظیم خانواده زَدِی  
 که بچه‌های تو، یک لشکرس، آ، یک هنگیس  
 ازین مخارج سُنگین زندگی، تحصیل  
 همیشه عرصه به تو، آ عیال تو تنگیس  
 سری خریدن کفش و کلاه و کیف و لیاس  
 همیشه بین تو و بینی بچه‌ها جنگیس  
 گُمیس به جونی شوما، اختلاف در طبقات  
 که یو خدہ بیشتر از صد هزار فرسنگیس  
 درآمدی تو و من، عینی کوهیس و کاهیس  
 بیین درآمدی ما واقعاً هماهنگیس؟  
 گروني، بهري تو يعني که کشك، يعني پشم  
 برای بنده ولی عینی مار و خرچنگیس  
 اگر ز غصه سرت شد کچل کلاچه، چه غم  
 که این وسیله رنگ دیریم دارام دنگیس

### جناح بازی

بحث‌ها را به این درازی کن  
گرم‌تر از آجاق‌گازی کن  
چون هنر پیشه، صحنه سازی کن  
مثُل داماد عشق‌بازی کن  
بله، همواره سرفرازی کن  
تو خود احساسی بی نیازی کن  
تا توانی «جناح بازی» کن

در ره بحث، یکه تازی کن  
بحث خط و «جناح بازی» را  
از رقیبان عقب نمان در بحث  
با عروس خیال‌بافی‌ها  
برتر از دیگران بدان خود را  
بی خیال نیازمندان باش  
تا که از دیگران، نمانی باز

### مشکلات

ای که یک عمر گرفتند کلاحت از سر  
واقعاً رحم نکردند به آن کله گرا!  
شد گران خرج سفر، باز گران سر گردد  
تخته گردیده دکان دَر و سیر و سفر  
پله، از دخل کم و خرج فراوان و زیاد  
سر بدشانس تو گردیده چنان قرص قمر!  
نسخه را تا به دواخانه به شادی پیبری  
گویدت نیست دوا، می‌گندت سخت پکر  
وقتی از داروی تجویز شده دور شوی  
راضی هستی به همان دردسر و پا و کمر  
پدرم عهد خودش وَعده بسیار شنید  
حال، آن خُل شدن از وَعده رسیده به پسر  
ای که از جنگ و جدال و کلا خُل شده‌ای  
لاستیک عقل تو گردیده حسابی پنچر

## انتقاد

انتقاد است انتقاد	آنچه انسان را زهاند از فساد
انتقاد است انتقاد	آنچه واجب هست تا روز معاد
قاطی و پاطی شوند	اعتراض و طنز اگر قاطی شوند
انتقاد است انتقاد	یک چنین کار قشنگ و خوب و شاد
اعتراضی این چنین	آنچه با طنزی دو پهلو، دلشین
انتقاد است انتقاد	بد نهادان را نماید خوش نهاد
می‌کند از دل درو	آنچه غم را ذره ذره یا، پهلو
انتقاد است انتقاد	خنده آزد پر لب مشدی عباد
با سلاح قلقلک	آنچه می‌تازد به هر دوز و کلک
انتقاد است انتقاد	هست «یار» و دوست دار عدل و داد
گر بباید بر سرت	آنچه می‌غزد چنان شیر نرت
انتقاد است انتقاد	یک کلاه گزنه و خیلی گشاد
موجب یاری شود	آنچه باید جاری و ساری شود
انتقاد است انتقاد	هر شب و هر روز و ظهر و بامداد

گفتمان یکی از برنامه‌های ثابت صدا و سیماست  
به لهجه اصفاهونی

گفتمانس!

دوای درد مسردم گفتمانس  
اگر چه خرجی آن خیلی کلائنس  
برای ما برنج و گوشت و ناینس  
هزاران خاصیت در آن نهاینس  
خواصش بی حساب، بی کراینس  
ز قعری این زمین تا آسمانس  
دوای خرچ های زایمانس  
آبله، عینهو شیر ژیانس!  
خلاصه گفتمان خیلی مساماینس

بوگ، اما نگی یارو چاخائینس  
دوای درد خرچ ازدواجنس  
آبله، گفتمان ناز نازی  
نگیری دست کم خاصیتش را  
خواصی آن، یکی، دوّتا، سه تا نیست  
آبله، بی حسایس خاصیت هاش  
نگو سنگینه خرج زایمانها  
می تازد گفتمانها بر گرانی  
می شه ارزون کرایه خانه از ترس

### دنیای سیاست!

همیشه مثل بنده آس و پاسی  
نداری مسوی بر سر، کله تاسی  
به جا نگذاشته بهرت حواسی  
به زیر بار غم‌ها، راسی راسی!  
اگر دیدی زیاران ناسی  
به دنیای غم و غصه پلاسی  
فقط خوش باش با کار سیاسی

اگر از حیث دارایی قناسی  
اگر از مشکلات زندگانی  
اگر دخل کم و خرج فراوان  
اگر آن قد چون سرو تو خم شد  
به جای آن همه مهر و محبت  
اگر در زیر بار قرض هستی  
مخور غصه، مزن بر سر دو بامبی

## غازچران

«سخن عشق تو بی آن که برآید به زبانم»  
 همه داند که یک عاشق شیدای چاخانم  
 بار عشق تو به دوش دل خود بس که کشیدم  
 همه گویند که حمال ترین مرد جهانم!  
 گفت ای حضرت لیسانسیه، مشغول چه کاری؟  
 گفتمش غصه مخور، شاغلم و غازچرانم  
 دخل گفتا من بیچاره به مثل پر کاهم  
 خرج گفتا من شرمنده چو کوه «سبلانم»  
 تا به باغ دل من شاخ امیدی پنهانی  
 یک نفر یار و فادار پده زود نشانم  
 ای اداره، تو مکن فخر به آن نیمچه حقوقت  
 از حقوق تو فقط جور شود لقمه نام  
 هیکلم آب شد از غصه دوران و گرانی  
 همچنان میل و مدادم، مثل آن قطره چکانم  
 نخورد هندل اگر این اتول شور و امیدم  
 نگرانم، نگرانم، نگرانم، نگرانم  
 سازمان ملل عشق تو را بندۀ رئیم  
 از غم و غصه «سیاسوخته» چون «کوفی عنانم»

به لهجه اصفاهونی!

### انتخابات

انتخابات جزوی حاجات  
بله، صندوق ارثی بایاس  
چونکه این کار جزوی خبرات  
داخلی مجلس، مدتی جایس  
کار خوبی تو جزوی طاعت  
چشمی مردم به کار تو مایس  
اون وَزَم مشکلی دوچایس  
بیش از دانه‌های غلائیس  
اون طرف مشکلات اموات  
جایی افسوس هست و هیهایس

باز هنگامی انتخابات  
صندوقی رأی هاست مالی همه  
رأی خود هُل پدِه تویی صندوق  
ای که با رأی مش سلیمون‌ها  
جای خط بازی، مشکلی پُگشای  
چونی من سخت بی خیال نباش  
چی اس اینور، مشکلی مسكن  
بوگون مشکلاتی ما چه قَدِس؟  
مشکلی ازدواجی ما، این سو  
خرجی این دو، زَدِس سر به فلك

ریاست بی ریاست!

اگر هستی فقط فکر ریاست  
 سیاست بی سیاست  
 کنی از پست و از میز حراست  
 سیاست بی سیاست  
 اگر در فکر پست و میز خویشی  
 ازین بابت پریشی  
 نداری دری تحلیل و فراست  
 سیاست بی سیاست  
 سیاست، ذوب گشتن در خلوص است  
 محبت پانفوس است  
 اگر داری تو بآنیکی خواست  
 سیاست بی سیاست  
 سیاست پیشه باید کچ نباشد  
 کچ و مَعوچ نباشد  
 که این دور است از عقل و کیاست  
 سیاست بی سیاست!

### رباعیات مطبوعاتی

خوبست که تو پیروی از من بکنی  
بر خیزی و زود جامه بر تن بکنی  
گر آب به دست داری، پگذاری زمین  
از غرفه نشریات دیدن بکنی

\*\*\*

این غرفه نشریات رنگارنگ است  
این «هندل» و «شارژ» اتول فرهنگ است  
فکرش رو نکن، بخر، بخوان آنها را  
گر شام شبت مثل همیشه لنگ است

**بانک مرکزی: «تورم و گرانی ادامه دارد»  
ادامه دارد**

در کش ورمان، ادامه دارد	تنها نه گرانی و توژم
در سطح کلان، ادامه دارد	علایی اکثر جوانان
در قشر جوان، ادامه دارد	دنبال هزار کار گشتن
گفتار چاخان، ادامه دارد	در محضر عاشقان و عده
چون آپ روان، ادامه دارد	حرفی که عمل در آن نباشد
فریاد و فیغان ادامه دارد	از خرج کلان، درآمد کم
تازخیم زیان ادامه دارد	تیراژ محبت است پایین
این کندن جان، ادامه دارد	از اول صبح، تا سر شب
تا وقت اذان، ادامه دارد	شبکاری ما هم از سر شب

## به مناسبت کمیابی و بازار سیاه چای چایی نامه

به من ده از آن چای ناب و تمیز  
در آن استکانهای گردن گرفت  
ز مخموری از پای افتاده ام  
فلک پیش چشم شده تیره رنگ  
به جان سبیلت، شل آقا شدم!  
چرا ناگهان چایها آب شد؟  
دراز است و دیلاق و بی انتهایست  
چرا شیر تو شیر شد وضع چای  
خورم چای بین چهل تا دویست!  
که از چای و کمبود آن خسته شد  
که صبح سحر بپرم من ز خواب  
نمی خیزد اکنون ز قوری پُخار  
کجا رفت آن نازنین دیشلمه  
فرزتم به جان تو قمصور شدا  
کنم شارز این هیکل چاق را  
به هفت آسمان چون ملک پر کشم  
چرا ور پرید و چرا ته کشید?  
سپس بستهای چای ناب دهد؟

بیا لطفی ای «شاغلام» عزیز  
عطای کن مرا دیشلمه مفت مفت  
به من ده که بی چای افتاده ام  
سرم می کند دیم دی دیم دام ڈنگ  
به عکس «گل آقا» خُل آقا شدم  
چرا چای بی بُته کمیاب شد؟  
صفش را ببین از کجا تا کجاست؟  
میان صف آن چلاق است پای  
مرا قوت روزانه جز چای نیست  
فلان قهوه چی دگه اش بسته شد  
بده شاغلام مژده چای ناب  
بساط سماور فتاده ز کار  
نه جوش و خروش و نه آن همه‌مه  
لبم از لب استکان دور شد  
بده تا کنم سیر، آفاق را  
چو یک استکان چای را سر کشم  
چرا چای از دگه‌ها ور پرید؟  
چه کس می تواند جوابم دهد؟

## «انتخابات آمریکا نزدیک است»

### انتخابات آمریکا

نزدیک انتخابات، بوش خان داره دک می شه  
 نزدیک تیپا خوردن، که عازم دَرَک می شه  
 شوت می شه از کاخ سفید، چون الک دولک می شه  
 درنده خوی چنگلی، حقیرتر ز کک می شه  
 خالی اگر کاخ سفید، از بوش خان کلک می شه  
 خیال نکن یارو می ره، یه آدم مفید می باد  
 شمره می ره، خولی می باد، خولی می ره، یزید می باد  
 جناب مستر «ترومن» بسمب اتم و ل می کنه  
 کاری که جاھل می کنه، ظلمی که قاتل می کنه  
 قانون انسانیت و، باطل و عاطل می کنه  
 کلی شناسنامه ها رو، یه دفعه باطل می کنه  
 «هیروشیما» رو می کوبه، کارها رو مشکل می کنه  
 بر سر نعش کشته ها، برای بازدید می باد  
 شمره می ره، خولی می باد، خولی می ره، یزید می باد  
 «جانسون» گاو چرون می باد دنیارو حیرون می کنه  
 کلی جنایت می کنه، چشمارو گریون می کنه  
 سرتاسر ویتنام و، با بمب داغسون می کنه  
 مزرعده ها رو پل ها رو، با خاک یکسون می کنه  
 می سوزونه خرمزارو، روستارو ویرون می کنه  
 چند سالی باز طول می کشه، این می ره اوون پلید می باد  
 شمره می ره، خولی می باد، خولی می ره، یزید می باد

«کارترا» شارلاتان می‌ره، «ریگان» نستاس می‌رسه  
 ریگان حقه باز می‌ره، بوش خان خنّاس می‌رسه  
 این یکی از ویرجینیا، اونم ز تگزاس می‌رسه  
 عقرب جراره می‌ره، رتیل می‌یاد، ساس می‌رسه  
 تو سطل اون کاخ سیا، آشغال کالباس می‌رسه  
 دیو پلید دیگری، تو کاخک سفید می‌یاد  
 شمره می‌ره، خولی می‌یاد، خولی می‌ره، یزید می‌یاد  
 مشغول قسمپر دادن، شارلاتانای آمریکا  
 در نیویورک و تگزاس و، واشینگتن و «اوکلاهما»  
 اداره می‌شه کارها، زیر نفوذ کارتلا  
 انتخابات دست کیه، به دست «موساد» و «سیا»  
 رئیس جمهور کسی می‌شه، یه حقه باز ناقلا  
 به قفل و مُقل مشکلا، خیال نکن کلید می‌یاد  
 شمره می‌ره، خولی می‌یاد، خولی می‌ره، یزید می‌یاد

## به حق چیزهای ناشنیده!

تاواریش خیط کرده در اروپا  
 به هر خطه درینجا و در آنجا  
 می‌گن که فرمون ماسین دنیا  
 به حق چیزهای ناشنیده

عمو سام مفتخار تیق تاتاقی  
 نه در فکر مسلمان عراقی  
 هنوزم این طرفها مونده باقی  
 چرا این قلدر خودخواه یاغی!  
 به حق چیزهای ناشنیده

چنین می‌گفت با «شامیر» عمو سام  
 می‌خوام صدام بشه محکوم به اعدام  
 می‌یام هر جا بخوای با قدرت تمام  
 به حق چیزهای ناشنیده

خل بغداد این جلاد بدنام  
 جنایت‌های او از صبح تا شام  
 تسوی انبار او مرگ عمو سام  
 به حق چیزهای ناشنیده

### پالان!

گفت «رایین» گشته چون پیروز بر «شامیر» شمر  
بعد پیروزی به ریخت و هیکلش خستیده است  
ظاهراً بند و بساط این یکی خورده به هم  
و آن یکی بند و بساط تازه‌ای را چیده است  
گفتمش فرقی نکرده دولت اشغالگر  
خر همان خر هست، پالانش عوض گردیده است!

### بعله قربان

ضمن قدم زدن‌ها، از اول خیابان  
گفتا به من رفیقی، از جمله رفیقان  
وقتی مدیر بسته، من را صدا نماید  
ده بار در جوابش، گویم که، بعله قربان  
نه، در جواب من نیست، وقتی که خواست چیزی  
حتی اگر فلان چیز، باشد به «أذبكستان»  
حتی اگر فلان جنس، باشد به شهر کوفه  
یا در میان «برلن» یا خاک «ارمنستان»

\*\*\*

هی گفت و گفت و هی گفت، هی گفت و باز هم گفت  
تا آن که ما، رسیدیم، در آخر خیابان  
آخر به طعنه گفتم ای دوست، خوش به حالت  
در انتظار داری، آینده‌ای در خشان  
بعله، چه می‌توان کرد، آری چه می‌توان گفت  
با عده‌ای که هستند، ماشین بعله قربان

### پر نوح

شعر دیروز

پر نوح با بدان بنشست

خاندان نبوتش گم شد

سگ اصحاب کهف روزی چند

بی نیکان گرفت و مردم شد

\*\*\*

شعر امروز

«یلتسین» رفت و پیش «بوش» نشست

شیر بی یال و اشکم و دم شد

«بوش» چون دید بی بخاری او

پارس کمتر نمود و آروم شد!

## حسن ختم

## خانواده خوب و عزیز من

هر یکی از یکی دگر بهتر  
 پسرم باغ یاس و یاسمن است  
 طینتش از صفا رقیب بهشت  
 همچنان اختری جهان افروز  
 هست کانون مهر و لطف و صفا  
 خُسُن خُلق و صفات زینت او  
 خانه را کرده است «گل باران»  
 لاله رُخسار و ماهرو دارم  
 به صفائ سپیده سحری  
 دومین مه جبین من «گلناز»  
 روشن از این دو ما و تابان است  
 شادی و خنده رویی گلناز  
 با صفا، مهربان و خوش منظر  
 اهل و خوش قلب و «دست و دلیاز» است

یک پسر دارم و دو تا دختر  
 بسرم یوسف عزیز من است  
 پاکدل، پاکباز، نیک سرشت  
 می در خشد دیانت «بهروز»  
 همسر مهربان او «زهرا»  
 مهربانی سرشت و طینت او  
 کودک ناز او «محذنه» جان  
 دخترانی «فرشته خو» دارم  
 دو فرشته، دو نازین، دو بیری  
 اولین نازین من «بهناز»  
 خانهام شاد و نور باران است  
 بهم از آن محبت بهناز  
 هست داماد خوب من حیدر  
 همسر مهربان بهناز است

\*\*\*

یک جهان افتخار دارم من  
 مهر و لطف و صفا و یاری او  
 خانه چون آسمان و او خورشید  
 «فاطمه» همچنان نسیم بهار

همسری خانه دار، دارم من  
 کم نظیر است خانه داری او  
 مظهر عشق و لطف و مهر و أمید  
 خانهام مثل باغ و «سومنزار»

والسلام